

JEREMIASPA QELLQASQAN LIBRO

Kay libroqa Diosmanta willakuq Jeremiaspa sutinwan sutichasqa librom. Payqa kaw-sarqa Juda nacionpa tukunayasqan watakunapim otaq yaqa soqta pachak wata manaraq Jesucristo nacechkaptinmi. Huchallikusqankurayku hinaspa taytacha-mamachakuna adorasqankurayku manchakuyapaq castigo hamunanmantam nacioninpi llaqtamasinkunaman willarqa. Jeremiasqa rikurqam iskay kutikama Jerusalem llaqtata enemigonku muyurusqanta, rikurqataqmi Jerusalem llaqtata iskay kutikama vencesqa kasqantapas. Qawarqam Jerusalem llaqtapas chaynataq templo pas tuñichisqa kasqanta hinaspa reypas, runakunapas preso pusasqa kasqankuta. Payqa revelacionninpi rikurqataq Jerusalem llaqtata Juda nacionniyoq runakuna kutimuspa hatarichisqankuta.

Kay libroqa tawa parteman rakisqam kanman.

Punta kaq partem willakun Jeremias akllasqa kasqanmanta hinaspa Juda nacion rey-kunapa tiemponpi willakusqanmanta (1-15).

Iskay kaq parteñataqmi willakun Secretario Barucpa qellqasqanman hina Jeremiaspa vidanmanta (26-45).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun wakin nacionkunapa contranpi Jeremiaspa willakusqanmanta (46-51).

Tawa kaq parteñataqmi willakun Jerusalem llaqta vencesqa kaspan Babilonia nacionman pusasqa kasqanmanta.

Mana kasukusqankurayku runakunaman hatun desgracia hamunanmanta Jeremias willakusqanraykum paypa contranpi hatarirqaku, rimasqankunatapas manataqmi kasukurqakuchu. Sienteq runa kaspam Jeremiaspas chayna portakusqankuwan achka kutita hukmanyarqa, chaywanpas Diospa palabran sonqonpi nina hina kaptinmi mana upallayta atirqachu (29:9).

Runakuna Tayta Diosta qepanchakuruspa taytacha-mamachakunataña adoraptinkum paykunata anyarqa pierdekuq warmiwan tupachispan. Willarqataqmi paykunawan Tayta Dios mosoq contrato rurananmantapas (31:31-34).

Jeremiasta Tayta Dios sapaqchasqanmanta

1 ¹Kaykunam Jeremiaspa rimasqankuna. Paymi karqa sacerdotekunapa castanmanta kaq Hilciaspa churin. Chay sacerdotekunam *yacharqaku Benjamin castapa allpan Anatot llaqtapi. ²Tayta Diosmi Jeremiasta rimapayarqa Amonpa churin Rey Josias chunka kimsayoaq watamanña Juda nacionpi gobiernachkaptin. ³Rimapayarqataqmi Juda nacionpa reynin Joacimpa tiemponpipas chaynataq Juda nacionpa reynin Sedequiaspa tiemponpipas. Chay rey kunaqa karqa Rey Josiaspa churinmi. Rimapayarqariki Rey Sedequiaspa chunka hukniyoq wata gobiernasqankamam otaq chay watapa pichqa kaq killankamam. Chay killapim Jerusalem llaqtapi *yachaqkunata huklaw nacionman presochasqata pusarqaku.

⁴Tayta Diosmi rimapayawaspan niwarqa:

⁵Mamaykipa wixsanpi manaraqpas unanchachkaspaymi reqsirqaykiña.

Manaraqpas nacechkaptikim
qamtaqa sapaqchakurqaykiña.
Nacionkunamanmi ñoqamanta
willakunaykipaq churarqaykiña.

⁶Ñoqam payta nirqani:

¡Ay Señor Diosnilláy,
ancha warmaraqmi kallani!
Manaraq rimaypas
yachaqmi kallani.

⁷Ichaqa Tayta Diosmi niwarqa:

Ama rimaychu
ancha warmaraq kasqaykimantaqa.
Qamqa rinkim maymanpas
kachaptiyqa.
Rimamunkitaqmi ñoqapa
kamachisqaytaqa.

⁸Amam manchakunkichu pitapas.

Qanwanmi kachkani libranaypaqpas.
Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

⁹Tayta Dios makinta haywariyakuspanmi simiyta llachpaykuwaspan niwarqa:

Kunanmi palabraykunata simikiman churani.

¹⁰Kunanmantam nacionkunapi churayki.

Reykunapa gobiernasqanpim churayki.
Rachusqa, tuñichisqa kanankupaqmi churayki.
Chinkachisqa, taqmasqa kanankupaqmi churayki.
Hatarichisqa, plantasqa kanankupaqmi churayki.

¹¹Tayta Diosmi tapuwarqa:

Jeremias ¿imatataq qawachkanki? —nispa.
Chaymi ñoqañataq nirqani:
Almendras sachapa kallmantam —nispa.

¹²Tayta Diosmi niwarqa:

Allintam rikurunki,
cheqaptapunipas nisqaykunata
cumplinaypaqmi chaylla kachkani —nispa.

¹³Yapamantam Tayta Dios tapuwarqa:

¿Imatataq qawachkanki? —nispa.
Chaymi ñoqañataq nirqani:
Timpuchkaq mankatam, norte lawmanta
taqtakuykuchkaqña mankatam —nispa.

¹⁴Tayta Diosmi niwarqa:

Kay nacionpi llapallan yachaqkunata

ñakarichiqmi hamunqa.
Norte lawmantam paykunaman
taqtakaykamunqa.

- ¹⁵ Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Nacionkunatam qayamusaq,
norte lawpi reykunapa
gobiernasqantam qayamusaq.
Reyninkunam hamunqaku.
Jerusalenpa zaguanninkunapim churanqaku.
Gobiernanankupaqmi tiyanankuta churanqaku.
Llapallan murallapa
muyuriqninim churanqaku.
Juda nacionpa contranpim churanqaku.
Llapallan llaqtakunapa contranpim churanqaku.
- ¹⁶ Chaynatam ñoqa sentenciani.
Mana allin rurasqankuraykum sentenciani.
Saqueruwasqankuraykum sentenciani.
Sentencianiq sapaq dioskunapaqña
inciensotapas kañapusqankuraykum
chaynataq kikinkupa rurasqankumanña
qonqorakusqankuraykum.
- ¹⁷ Kallpatayá qamqa hapiy.
Paykunamanyá kunan riy.
Nimuyá lliw kamachisqaykunata.
Amam manchakunkichu paykunata.
Manchakuptikiqa ñoqam katkatatachisqayki.
Paykunapa qayllanpim katkatatachisqayki.
- ¹⁸ Murallasqa llaqtata hinam churayki.
Fierromanta pilarta hinam churayki.
Broncemanta murallata hinam churayki
Juda nacionpi runakunapa contranpi,
Juda nacionpi reykunapa contranpi
chaynataq kamachiqninkupa contranpipas
chaynataq sacerdotenkunapa contranpipas,
llapallan chaypi *yachaqkunapa contranpipas.
- ¹⁹ Qampa contraykipi peleaspankuqa
manam vencesunkichu paykunaqa.
Qanwan kasqayraykum librasqayki.
Ñoqa Tayta Diosmi chaynata niki.

Israelpa mirayninkuna Diosta qepanchakusqankumanta

- 2** ¹ Tayta Diosmi rimapayawaspan niwarqa:
² Jerusalem llaqtapi runakunaman nimuy.
Allinta uyarinankupaq qaparispa nimuy:
“Kaynatam Tayta Dios nin” nispayá nimuy.
Sipas kaspá kuyawasqaykitam yuyarini.

Casararuptiy kuyawasqaykitam yuyarini.
 Chunniqninta qatimuwawasqaykitam yuyarini.
 Mana tarpusqa chunniqnin
 qatiwasqaykitam yuyarini.

³ Israel runakunaqa sapaqchakusqaymi karqankichik.
 Cosechaypa punta rurunkuna hinam karqankichik.
 Pipas dañasuqnikipikunatam cargocharqani.
 Desgraciakunawanmi paykunata castigarqani.
 Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

⁴ Jacobpa castankuna,
 Tayta Diospa palabrantay uyariychik.
 Israelpa llapallan castankuna,
 Tayta Diospa palabrantay uyariychik.

⁵ Paymi qamkunaman kaynata nisunkichik:

¿Ima faltaytataq abueloykichikkuna tarirqa
 ñoqamanta karunchakunankupaqqa?
 ¿Ima faltaytataq abueloykichikkuna tarirqa
 mana imapaq valeq
 taytachakunata adoranankupaqqa,
 chaynapi mana imapaq valeq
 taytachakuna hina kanankupaqqa?

⁶ Ñoqamantaqa manam tapuyllapas-tapukurqakuchu:
 “¿Maytaq Egiptomanta horqomuwaspanchik
 chunniqninta pusamuwaqninchikqa?” nispallapas.
 “¿Maytaq qaqallaña chaki wayqonkunata pusamuwaspanchik
 chaki allpanta pusamuwaqninchikqa?” nispallapas.
 “¿Maytaq sinchi tutayay allpanta pusamuwaspanchik
 runapa mana purinanta pusamuwaqninchikqa?” nispallapas.
 “¿Maytaq runapa mana *yachanan allpankunata
 pusamuwaqninchikqa?” nispallapas.

⁷ Tukuy imakunapa wiñanan allpamanmi pusamurqaykichik.
 Rurunkunata mikunaykichikpaqmi pusamurqaykichik.
 Allinnin kaqkunata mikunaykichikpaqmi pusamurqaykichik.
 Ichaqa qamkunam kay allpayman yaykuruspaykichik
 mana qawanaypaq hinataña rurarunkichik.
 Akllasqay allpatam millakuypaqtaña rurarunkichik.

⁸ Sacerdotekunaqa manam tapukurqakuchu:
 “¿Maytaq Tayta Diosqa?” nispallapas.
 Manam reqsiwarqakuchu
 yachachikuyniykunata yachachiqkunapas.
 Manam kasuwarqakuchu
 kamachikuqkunapas.
 Ñoqamanta willakuqkunapas
 Baal sutiyoq taytachamantañam willakurqaku.

Mana valeq
taytachakunatañam qatikurqaku.

Israel castapa contranpi Diospa quejakusqanmanta

- ⁹ Chayraykum ñoqa Tayta Dios nini:
Huktawanmi quejakusqaykichik qamkunata.
Huktawanmi quejakusaq willkaykichikkunata.
- ¹⁰ Chipre sutiyoq islapi runakunata qawamuychik.
¿Qamkunapa rurasqaykichikta hina rurasqakuchus?
Cedar lawpi kaqkunata sumaqta tapuchimuychik.
¿Qamkunapa rurasqaykichikta hina rurasqakuchus?
- ¹¹ Diosninkuqa taytachakunalla kachkaptinpas ¿cambiasqakuchus?
Wakin nacionkunaqa manam diosninkutaqa saqerqakuchu.
Runaykunam ichaqa ñoqata saqeruwanku.
Alabakunanku Diosninkutam saqeruwanku.
Mana imapaqpas valeq taytachakunata
qatinankuraykum saqeruwanku.
- ¹² Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:
Cielokuna, admirakuychik.
Kay rurasqankumanta admirakuychik.
- ¹³ Iskay rikchaq huchatam runaykuna rurarunku.
Yakuyoq pozo hina kawsachiqninkutam saqeruwanku.
Kikinkuñam toqokurunku pozokunata,
yaku mana qochachiq pozokunata.

Huchankupa pagonmanta

- ¹⁴ ¿Israel castakunaqa sirvientechu
suwasqa kanankupaqqa?
¿Paykunaqa nacerqaku sirvientepaqchu
suwasqa kanankupaqqa?
- ¹⁵ Paykunapa contranpim malta leonkuna hina qaparkachanku.
Paykunapa contranpim mancharikuyqaqta qaparkachanku.
Allpankutam chunnirachirqaku
manaña pipas *yachananpaq.
Llaqtankutam kañaykurqaku
manaña pipas yachananpaq.
- ¹⁶ Menfis llaqtapi yachaqkunam umaykita pakirunku.
Tafnes llaqtapi yachaqkunam umaykita pakirunku.
- ¹⁷ Saqeruwasaqaykichikraykum chaykunaqa pasasurqankichik.
Yupaychasaqaykichik ñoqa Tayta Diostam saqeruarqankichik.
Ñannin pusamusuqnichiktam saqeruarqankichik.
- ¹⁸ Kunanqa ¿imatataq horqokunki
Egipto nacionman rispayki
Nilo Mayupa yakunta tomaspaykiqa?
Kunanqa ¿imatataq horqokunki
Asiria nacionman rispayki

Eufrates Mayupa yakunta tomaspaykiqa?
 19 Mana allinlla rurasqaykichikmi corregisunkichik.
 Ñoqata saqeruwasqaykichikmi sentenciasunkichik.
 Tanteaspaykichikyá cuentata qokuychik
 yupaychasqaykichik Tayta Diosta saqeruwaynikichikqa
 mana allinnikichikpaq kasqanta.
 Tanteaspaykichikyá cuentata qokuychik
 yupaychasqaykichik Tayta Dios saqeruwaynikichikqa
 llakikuynikichikpaq kasqanta.
 Manam respetawarqankichikchu ñoqataqa.
 Chaynatam nini Llapallan Kamachiq Tayta Diosqa.

Israelpa castankuna mana kasukusqanmanta

20 Yugonta pakipachkaq toro hinam
 unayña hoqarikurqanki.
 Coyundanta tipipachkaq toro hinam
 unayña hoqarikurqanki.
 “Manam servisqaykiñachu” nispam niwarqanki.
 Llapa alto moqokunapim
 chuchumika warmi hina ankallarqanki.
 Llapa rapisapa sachakunapa sikipim
 chuchumika warmi hina ankallarqanki.
 21 Akllasqa uvas plantata hinam plantarqayki.
 Ancha allin uvaspa murunta hinam tarpurqayki.
 ¿Imaynanpimá purun uvas plantamanqa tikrakurunki?
 ¿Imaynanpimá manaña reqsipay uvas plantaqa rikurirunki?
 22 Lejiawan mayllakuptikipas
 mana allin rurasqaykipa mirkantaqa
 hinallam qawachkani.
 Anchallataña jabonakuptikipas
 mana allin rurasqaykipa mirkantaqa
 hinallam qawachkani.
 Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.
 23 Qamqa manapunim niwaqchu:
 “Manam qanrachakurqanichu” nispaqa.
 Qamqa manapunim niwaqchu:
 “Baal sutiyoq taytachataqa manam qatirqanichu” nispaqa.
 Yuyariy qechwapi purisqaykikunata.
 Reqsikuy tukuy rurasqaykikunata.
 Qamqa kanki kallpachkaq china camello hinam,
 chichukunanpaq kallpakachaq china camello hinam.
 24 Chichukunan punchawkunapi
 montepi china asno hinam qamqa kanki.
 Wayrakunapas muskikachaq monte asno hinam kanki.
 Chichukunanpaq rupariynintaqa ¿pitaq tanichinman?
 Orqo asnoqa mana pisipaspallanmi tariykunman.

Chichukunan tiempopiqa chayllam tariykunman.

- 25 Israel castakuna, cuidakuychik,
 yanqataq qala chakillaña puriwaqchik
 taytachakunata qatispa.
 Israel castakuna, cuidakuychik,
 yanqataq yakunayachikuwaqchik
 taytachakunata qatispa.
 Chaynata nichkaptiypas niwarqankichikmi:
 “Yanqañam, manam atiymanñachu” nispa.
 “Sapaq dioskunatañam kuyaruni” nispa.
 “Chaykunatañam qatikusaq” nispa.

Israel castakuna castigasqa kanankumanta

- 26 Suwakuq runam tarirachikuspan
 rikurirun hatun penqaypi.
 Lliwmi Israel castaqa rikurirunkichik hatun penqaypi.
 Reynikichikkunawan kamachikuqkunam
 hatun penqaypi rikurirunqaku.
 Sacerdotekichikkunam ñoqamanta willakuqkunapiwan
 hatun penqaypi rikurirunqaku.
- 27 Qamkunam sachata nichkankichik:
 “Qanmi taytayku kanki” nispa.
 Qamkunam rumita nichkankichik:
 “Qanmi wachakuqniyku kanki” nispa.
 Ñoqatam ichaqa qepanchakuruwankichik.
 Uyakichiktapas ñoqamantam pakaruwankichik.
 Ñakarisqaykichik tiempopim ichaqa niwankichik:
 “Hatarispayki salvaykuwayku” nispaykichik.
- 28 Juda castakuna,
 taytachakuna rurasqaykichikqa
 ¿maypitaq kachkanku?
 Achkallaña llaqtaykikuna hinam
 taytachaykikunapas
 achkallaña kachkanku.
 Ñakarisqaykichik tiempopiyá hamusunkichik.
 Qamkunaman hamuspankuyá librasunkichik.
- 29 ¿Imanispataq ñoqapa contraypiqa quejakuwaqchik?
 Mana kasuwachkaspaykichikqa ¿imanispataq quejakuwaqchik?
 Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.
- 30 Yanqapaqmi castigaraqani castaykichikkunatapas.
 Paykunaga manam munarqakuchu corregikuytapas.
 Imaynam leon wañuchin runakunata.
 Chaynam espadawan wañuchirqankichik
 ñoqamanta willakuqkunata.
- 31 Yaw kunan miraykuna, atiendeychik,

- Ñoqa tayta Diospa palabraytayá atiendeychik:
 ¿Chunniq allpachum qamkunapaqqa karqani?
 ¿Tutayypa kanan allpachum qamkunapaqqa karqani?
 Runaykuna ¿imanasqataq niwankichik:
 “Munasqaykupim purikuyta munaniku” nispaqa?
 ¿Imanasqataq niwankichik:
 “Manañam qanmanqa kutirimuymankuñachu” nispaqa?
³² Sipasqa ¿qonqarunmanchum adornonkunawan churakuyta?
 Casarakuqpas ¿qonqarunmanchum adornonkunata?
 Runaykunam ichaqa unayña qonqaruwanku ñoqata.
- ³³ Kuyaqnikikuna maskaytaqa sumaqtam yachanki.
 Mana allin warmikunatapas kawsasqaykitam yachachinki.
- ³⁴ Wakcha runakunapa yawarninwanmi
 pachaykita qanrucharunki.
 Inocente runakunapa yawarninwanmi
 pachaykita yawarcharunki.
 Mana suwakuchkaq runa hapisqaykipa yawarninwanmi
 pachaykita qanrucharunki.
- ³⁵ Chaywanpas ninkiraqmi:
 “Ñoqaqa mana huchayoqmi kani” nispayki.
 “Manam huchallikurqanichu”
 nisqaykiraykum sentenciasqayki.
- ³⁶ Mana valeqpaqmi churakurunki
 huklaw ñankunaman muyurispayki.
 Asiria nacionpi kaqkunam
 penqayman churasunki.
 Egipto nacionpi kaqkunapas
 penqaymanmi churasunki.
- ³⁷ Umaykita hapikuykuspaykim lloqsimunki.
 Penqakuywanmi Egipto nacionmanta lloqsimunki.
 Ñoqa Tayta Diosmi qepanchakuruni
 hapipakusqayki runakunataqa.
 Manam yanapasunkichikchu paykunaqa.

Israel castakunapa karunchakurusqankumanta

- 3** ¹Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:
 Sichu warminmanta qosan rakikuruptionqa
 chaynapi warmi hukwanña casarakuruptionqa
 punta qosanqa manañam casaranmanñachu.
 Yapamantaqa manañam casaranmanñachu.
 Yapamanta casaraptionqa penqaychá kanman.
 Israel nacionpiqa hatun penqaychá kanman.
 Israel castakuna, chaynataqmi
 qamkunapas huchallikurqankichik.
 Achkallaña kuyaqnikikunawanmi huchallikurqankichik.

¿Chaynata rurachkaspachum kutirimuwaytaraq munankichik.

- ² Mana imayoq moqokunatayá qawariy
 hinaspayá sumaqta yuyaymanariy.
 Llapallan moqokunapim puñurqanki.
 Kuyaqníkikunawanmi puñurqanki.
 Chunniqpi *yachaq Arabe runa hinam tiyaq kanki.
 Ñan patankunapi tiyaspaykim
 kuyaqníkikunata suyaq kanki.
 Chuchumika kaspaykim
 naciontapas hatun penqaytaña rurarunki.
 Mana allinkuna rurasqaykikunawanmi
 naciontapas hatun penqaytaña rurarunki.
- ³ Chayraykum tarpuy parapas
 manaña paramurqachu.
 Chayraykum poqoy parapas
 manaña karqachu.
 Chuchumika hinam manaña
 penqakuyniki kanchu.
 Uyaykipas manañam
 pukayarinñachu.
- ⁴ Qayninpakunallam: “Taytalláy” nispa niwarqanki.
 “Warma kayniymanta amigolláy” nispam niwarqanki.
- ⁵ “¿Wiñaypaqchum piñakurunki?” nispam tapuwarqanki.
 “¿Piñakuynikiqa wiñaypaqchum kanqa?” nispam tapuwarqanki.

Wanakunankupaq Tayta Dios kamachisqanmanta

- ⁶ Rey Josiaspa gobiernasqan tiempopim Tayta Dios kaynata niwarqa:
 —¿Rikurqankichu mana kasukuq Israel castakunapa rurasqanta? Alto orqokunaman
 rispankum rapisapa sachakunapa sikiñpi chuchumika warmi hina huchallikurqaku.
⁷ Ñoqam piensarqani: “Tukuy chaykunata rurachkaspankupus kutirikamuwanqakuchi-
 ki” nispay. Ichaqa manam kutirikamuwarqakuchu. Chayna rurasqankutaqa rikurqakum
 ñañanku Juda nacionniyoq runakunapas. ⁸ Traicionaq warmiman hina rakinakuy pa-
 pelta qospaymi Israel nacionpi kaqkunata wischurqani, chaywanpas rikurqanim Juda
 nacionpi kaqkunapas traicionaq ñañan hina mana manchakuwaspa chuchumika warmi
 hina huchapakusqankuta. ⁹ Israel nacionpi kaqkunaqa chay huchallikusqankuta mana
 kaqpaqpas hapispankum nacionta hatun penqayman churarurqaku. Hukwan-hukwan
 kakuq warmi hinam rumikunatawan sachakunataña adorarqaku. ¹⁰ Chaywanpas trai-
 cionawaqniy Israel nacion ñañan hinam Juda nacionpas mana tukuy sonqonwanchu
 kutirikamuwarqa aswanqa engañawarqam. Chaynatam nini Tayta Dios.
- ¹¹ Tayta Diosmi niwarqa:
 —Traicionawaqniy Juda nacionpi runakunamantaqa mana kasukuq Israel
 nacionpi runakunaraqmi aswan allinta ruraraqaku. ¹² Rispaykiyá norte lawman
 qawaspa qayakamuy ñoqa Tayta Diospa kayna nisqayta:

Israel nacionpi mana kasukuqkuna,

ñoqaman kutirikamuwaychik.
 Manaña piñasqa uyayoqmi
 qamkunataqa chaskisqaykichik.
 Kuyapayakuq kasqayraykum
 manaña wiñaypaqchu piñakusqaykichik.
 Ñoqa Tayta Diosmá chaynata nikichik.
¹³ Mana allin rurasqaykichiktayá reqsikuychik.
 Mana kasukusqaykichiktayá reqsikuychik.
 yupaychasqaykichik ñoqa Tayta Diospa contraypi
 kasqaykichiktayá reqsikuychik.
 Forasterokunawan tupakuruq warmi hinam
 huchallikurqankichik.
 Kamachisqaykunatapas mana kasukuspaykichikmi
 chaynataqa ruraraqankichik.
 Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nikichik.

¹⁴Tayta Diosmi nisunkichik:

—Mana kasukuq churiykuna, kutirikamuwaychik. Warmipa qosan hinam qamkunapaq kani. Sion Moqopi llaqtaman kutichinaypaqmi qamkunamanta sapa llaqtamanta akllasaq huk runata, sapa castamantam akllasaq iskay runata. ¹⁵Agra-doypaq gobiernaq runakunatam qosqaykichik michisunaykichikpaq. Paykunam yachaywan chaynataq yuyaywan gobiernasunkichik. ¹⁶Kaqllamanta kay allpapi miraruspa achka churiyoqña kaptikichikqa, manañam rimañakuñachu Tayta Diospa contrato baulninmantaqa. Pasaypaq qonqaruspankumá manaña watukunqakuñachu nitaqmi huk baultapas ruranqakuñachu, Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini. ¹⁷Chay tiempopim Jerusalem llaqtata sutichanqaku “Tayta Diospa Gobiernanan Llaqta” nispa. Chaymanmi llapallan nacionkuna huñunakamunqaku ñoqa Tayta Diosta adorawanankupaq. Paykunaqa kawsanqakupas manam rumi sonqo kayninkuman hinañachu.

¹⁸—Chay punchawpiqa Juda nacion runakunam Israe l nacion runakunawan hukllawanakunqaku hinaspa kuskanku norte lawmanta kutimunqaku abueloy-kichikkunaman qosqay herencia allpaman.

Israelpa mirayninkuna taytacha-mamacha adorasqankumanta

¹⁹ Ñoqam nirqaykichik:

“Churiykunapaqmi chaskiyta munarqaykichik” nispa.
 “Kuyayllapaq herencia allpa qoytam munarqaykichik” nispa.
 Tukuy allpamantapas
 aswan allinnintam qoyta munarqaykichik.
 Ñoqam piensarqani “Taytalláy” niwanaykichikta.
 Ñoqam piensarqani mana haykapipas rakikuwanaykichikta.

²⁰ Aswanqa qosan traicionaq
 warmi hinam traicionawarqankichik.
 Yaw Israelpa mirayninkuna,
 ñoqa Tayta Diosmi chaynata nikichik.

²¹ Qala orqokunapa puntankunapi

waqasqankutam uyarini.
 Israel runakunapa
 waqaspa mañakuwasqantam uyarini.
 Allinta kawsachkaspankum pantarurqaku.
 Yupaychasqanku Tayta Diostam qonqaruwarqaku.
 22 Mana kasukuq churikuna,
 ñoqaman kutirikamuychik.
 Mana kasukuynikichikkunatam
 ñoqa pampachasqaykichik.

Israelpa mirayninkuna huchanku reqsikusqankumanta

Yupaychasqayku Tayta Diosmi qamqa kanki.
 Qanmanmi hamullaniku Diosniyku kaptiki.
 23 Cheqaptapunipas alto moqokunapi
 bulla rurasqaykuqa yanqapaqmi.
 Cheqaptapunipas orqopa puntankunapi
 bulla rurasqaykuqa yanqapaqmi.
 Cheqaptapunipas qam yupaychasqayku Diosllapim
 salvaciontaqa tariniku.
 Cheqaptapunipas Israelpa mirayninkunaqa
 qam Tayta Diosllapim salvaciontaqa tariniku.
 24 Penqakuypaq taytachakunata adorasqaykuraykum
 pierderuniku taytaykupa armasqanta.
 Warma kasqaykumanta rurasqaykuraykum
 pierderuniku taytaykupa armasqanta.
 Pierderunikum ovejankutapas vacankutapas.
 Pierderunikum churi-wawankutapas.
 25 Camaman ustuchkaq hinayá
 penqakuymanta pakakusunchik.
 Frazadawan tapakuchkaq hinayá
 penqakuymanta pakakusunchik.
 Yupaychasqanchik Tayta Diospa
 contranpim huchallikurqanchik.
 Warma kasqanchikmanta kunankamam
 tayta-mamanchikkunapiwan huchallikurqanchik.
 Yupaychasqanchik Tayta Diospa nisqanta
 mana kasukuspan huchallikurqanchik.

Wanakunankupaq anyasqa kasqankumanta

4 ¹Tayta Diosmi nin:

Israelpa mirayninkuna,
 kutirikamuyta munaspaqa
 ñoqamanmi kutirikamunaykichik.
 Ñoqamanta ama rakikuspayá
 millakuypaq taytacha-mamachaykichikta wischuychik.

² Cheqapta rimaspam sutiyrayku jurankichik.
 Allin arreglota ruraspam sutiyrayku jurankichik.
 Allinkunata ruraspam sutiyrayku jurankichik.
 Ñoqa kawsaq Tayta Diosraykum jurankichik.
 Chaynapim nacionkuna ñoqarayku bendecisqa kanqaku.
 Chaynapim nacionkuna ñoqarayku alabakunqaku.

³ Juda nacionpi runakunamanmi
 Tayta Dios kaynata nin,
 Jerusalem llaqtapi runakunamanmi
 Tayta Dios kaynata nin:
 Barbechaychikyá
 mana tarpusqaykichik chakrakunatapas.
 Amañayá tarpuychikchu
 kichkakunapa kasqanpipas.

⁴ Juda nacionpi runakuna,
 yupaychasqaykichik ñoqa Tayta Diospaqyá señalakuychik.
 Jerusalem llaqtapi runakuna,
 yupaychasqaykichik ñoqa Tayta Diospaqyá señalakuychik.
 Chaynatayá sonqoykichiktapas señalakuychik.
 Yanqañataq mana allinkuna rurasqaykichikmanta
 nina hina piñakuyniy ratarirunman.
 Yanqañataq mana allinkuna rurasqaykichikmanta
 mana pipapas amachay atinan rikurirunman.

Juda nacion atacasqa kananmanta

⁵ Willakamuychik Juda nacionpi kaqkunaman.
 Willakamuychik Jerusalem llaqtapi kaqkunaman.
 Cornetata tocaspa enteron nacionpi nimuychik.
 “Huñunakusunchik” nispayá qayakamuychik.
 “Murallasqa llaqtakunamanyá ayqekusunchik.”

⁶ ¡Sion Moqopi llaqta lawman hoqariychik banderata!
 ¡Ama sayaspa maskaychik amparakunaykichik sitiota!
 Norte lawmantam apamuchkani castigota.
 Chaylawmantam apamuchkani hatun desgraciata.

⁷ Leon lloqsimuchkaq hinam lloqsiramunña.
 Nacionkuna purmachiqmi
 campamentomanta puririmuchkanña.
 Nacionnikichikta chinkachinanpaqmi
 maymi kasqanmanta lloqsiramunña.
 *Yachanaykichik llaqtakunam karunqa purmachisqaña.
 Yachanaykichik llaqtakunam karunqa mana runayoqña.

⁸ Chaynaqa luto pachawanyá pachakuychik.
 Chaynaqa qaparkachaspayá waqaychik.
 Imaynam ruparichkaq nina mana taninchu,
 chaynam Tayta Diospa piñakuyninpas

contranchikpi mana taninchu.

⁹Tayta Diosmi nin:

Chay punchawpiqa reywan jefekunam
manaña valorniyoc rikuringaku.
Sacerdotekunam mancharisqallaña kanqaku.
Noqamanta willakuqkunam hukmanyarunqaku.

¹⁰Chaymi ñoqa nirqani:

iAy, Señor Dioslláy!
Anchallatañam engañarunki kay runakunata.
Anchallatañam engañarunki
Jerusalenpi runakunata.
“Hawkallam kankichik” nirqankim paykunata
aswanqa kunkankupi cuchillo hinaraqmi
guerra hayparun paykunata.

¹¹Chay tiempopim kay runakunata nisaq,
Jerusalen llaqtapi runakunatam nisaq:
“Chunniqi orqokunamantam rupaq wayra pukumuchkan.
Runaykunapa kasqanmanmi chay wayra pukumuchkan.
Ichaqa manam trigo wayrachinapaq hina wayrachu.
Ichaqa manam trigo limpianapaq hina wayrachu.

¹²Chay wayramantapas
aswan nisyu wayrataraqmi pukuchimusaq.
Kunanmi paykunapa contranpi
sentenciaykunata rimarisaq.”

Juda nacionpa contranpi enemigo hamusqanmanta

¹³Qawariychik, enemigoykichikmi
puyu hinaraq hamuchkan.
Sinchi wayra hinaraqmi
guerrapaq carretankupas hamuchkan.
Ankatapas llalliriqraqmi
caballonkupas hamuchkan.
iImaynaraq kasunchik!
iWañuyumi hayparamuwanchik!

¹⁴Jerusalen llaqtapi runakuna,
sonqoykichikmanta limpiaychik
mana allinkunata.
¿Haykapikamataq yuyaymanankichik
chay mana allinkunata?

¹⁵Dan llaqtamantam
noticiata willakamuchkan.
Efrain orqokunamantam

- desgracia uyarikamuchkan:
¹⁶ Nacionkunamanyá willamuychik.
 Jerusalempi kaqkunamanyá nimuychik:
 “Llaqtapa muyuriqninmanta atacaqkunam
 karu nacionmantaraq hamuchkanku.
 Juda nacion llaqtakunapa contranpi
 qaparispam hamuchkanku.
¹⁷ Chakrakuna cuidaqkuna hinaraqmi
 Jerusalemna muyuriqninpi churakurunqaku.
 Chaynam kanqaku mana kasuwasqankurayku.
 Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.
¹⁸ “Mana allin kawsasqaykimantam
 kaykunaqa sucederusunki.
 Mana allin rurasqaykimantam
 kaykunaqa sucederusunki.
 Mana allinkuna rurasqaykipa pagonmi kayqa.
 Sonqoykita pasaypaq llakichiqmi kayqa.”

Llaqtamasinkunarayku Jeremiaspa waqasqanmanta

- ¹⁹ ¡Ay, sonqollaymi tukukuruchkanña!
 ¡Ay, sonqollaymi tukukuruchkanña!
 Puramintita pampanyaspanmi tukukuruchkanña.
 Cornetapa waqasqanta uyarispaymi
 manaña upallalla kayta atinichu.
 Peleaqkunapa qaparisqanta uyarispaymi
 manaña upallalla kayta atinichu.
²⁰ Chaylla-chaylla desgracia pasakusqanmantam
 noticiakuna chayamuchkan.
 Enteron nacion purmachisqa kasqanmantam
 noticiakuna chayamuchkan.
 Qonqaymantam karpaykunapas purmachisqaña.
 Huk ratollapim toldoykunapas purmachisqaña.
²¹ ¿Haykapikamaraq guerrapaq banderata qawasaq?
 ¿Haykapikamaraq cornetapa waqasqanta uyarisaq?
²² Tayta Diosmi nin:

Mana yachayniyoq runakunam runaykunaqa.
 Mana reqsiway munaq runakunam paykunaqa.
 Sonso churikunam paykunaqa.
 Mana ancha entiendeq runakunam paykunaqa.
 Paykunaqa mana allinkuna ruranankupaqmi
 yachaysapallaña kachkanku.
 Allinkuna ruranankupaqmi ichaqa
 mana imapas yachaq kachkanku.

Hamuq punchawkunapi castigokunamanta

- ²³ Kay pachata qawariptiyimi
manaña formayoq kachkasqa.
Kay pachata qawariptiyimi
manaña imayoq kachkasqa.
Cielokunata qawariptiyimi
manaña achkiyniyoy kachkasqa.
- ²⁴ Orqokunata qawariptiyimi katkatatachkasqaku.
Qawariptiyimi llapallan moqokunapas kuyuchkasqaku.
- ²⁵ Qawariptiyimi
runakunaqa manaña kasqañachu.
Alton pawaq animalkunapas
lluptikuspankum manaña kasqañachu.
- ²⁶ Qawariptiyimi
tukuy imapa wiñanan allpapas
chunnichkasqaña.
Qawariptiyimi
chaypi kaq llapallan llaqtakunapas
tuñirusqaña.
Chaykunaqa pasachkasqa Tayta Diospa qayllanpim.
Chaykunaqa pasachkasqa ancha piñakusqa Diospa qayllanpim.
- ²⁷ Tayta Diosmi nin:
- Enteron kay naciontam purmachisaq.
Ichaqa manam pasaypaqtachu chinkachisaq.
- ²⁸ Chaykuna sucedekuptinmi
kay pacha lutokunqa.
Chaykuna sucedekuptinmi
cielokuna tutayarunqa.
Rimasqaymantaqa manam cambiasaqchu.
Ruranaypaq kasqaymantaqa
manam qepaman kutisqaqchu.
- ²⁹ Silladakunapa qapariyninwanmi
llaqta runakuna lluptikunku.
Flechaqkunapa qapariyninwanmi
llaqta runakuna lluptikunku.
Montekunamanñam yaykurunku.
Qaqakunamanñam seqarunku.
Llapallan llaqtakunatam saqerunku.
Manaña runayoqtam saqerunku.
- ³⁰ Yaw llaqta, tuñichisqañam kachkanki.
¿Imapaqñataq guindo pachawanpas pachakunki?
¿Imapaqñataq ñawikikunatapas yanawan pintakunki?
Chaykunawan allichakuyniqiqa yanqapaqñam.

Kuyaqníkikunaqa qepanchakurusunkiñam.
 Maskasuchkankiqa wañuchisunallaykipaqñam.
³¹ Wachakuq warmi nanaywan qapariqta hinam uyarini.
 Chayllaraq wachakuq warmipa qapariyninta hinam uyarini.
 Sion Moqopi llaqtam qaparichkan.
 Samatyaspam makinkunata hoqarichkan:
 “iAy, imallapiraq rikukuni!” nispa.
 “iRuna wañuchi qkunaraykum
 hukmanyasqa kachkani!” nispa.

Jerusalen llaqtapa huchallikusqanmanta

5 ¹ Tayta Diosmi nin:
 Jerusalenpa callenkunapiyá puriramuychik.
 Allinta qawamuspayá maskaramuychik.
 Tapukamuychikyá plazankunapipas.
 Icharaqpas tarimuwaqchik pillatapas.
 Allin arreglaq runa kaptinqa
 Jerusalen llaqtatam pampachasaq.
 Cheqap kaqta maskaq runa kaptinqa
 Jerusalen llaqtatam pampachasaq.
² Ñoqa kawsaq Diosrayku juraspankuqa
 engaňanankupa qmi juramentanku paykunaqa.
³ Dios Taytalláy,
 qamqa cheqap ruraq runatam maskanki.
 Runaykikunatam castigarqanki.
 Ichaqa manam paykunataqa nanarqachu.
 Puramintitam azoterqanki.
 Ichaqa manam corregekuyta munarqakuchu.
 Rumimantapas aswanraqmi sonqonkuta rumiyarachinku.
 Allin kawsakuyman kutirikamuytaqa manam munarqakuchu.
⁴ Chaymi piensarqani
 comun runalla kasqankupaq.
 Chaymi piensarqani
 loco runaña kasqankupaq.
 Tayta Diospa munasqanman hina
 kawsaytaqa manam yachankuchu.
 Diosninkupa leyninkunataqa
 manam yachankuchu.
⁵ Reqsisqa runakunamanmi risaq.
 Paykunawan parlaqmi risaq.
 Paykunaqa Tayta Diospa
 munasqanman hina kawsaytam yachanku.
 Paykunaqa Diosninkupa leyninkunatam yachanku.
 Yugota toro pakipachkaq hinam
 Diospa contranpi lliw hoqarikururqaku.

Coyundanta toro tipachkaq hinam
 Diospa contranpi lliw hoqarikururqaku.
 6 Chayraykum montemanta lloqsimuq leon
 paykunata wañurachinqa.
 Chunniq qechwamanta hamuq lobo animalmi
 paykunataqa tukurunqa.
 Uturungum llaqtankutapas wateqanqa.
 Chay llaqtakunamanta lloqsimuqkunatam tisaparunqa.
 Llumpay mana kasukuqmi rikurirurqaku.
 Achka-achka kutitam Diosmanta rakikururqaku.

7Tayta Diosmi nin:

¿Imaraykutaq pampachaykiman
 churikikuna qepanchakuwachkaptinqa
 chaynataq churikikunapas
 taytacha-mamachakunarayku jurachkaptinqa?
 Saksanankukama mikuchichkaptiypas
 paykunam saqeruwanku.
 Chuchumika warmipa wasinmanmi
 tropanpi pasakunku.

8 Yegua montaq potro hinaraqmi
 sapakama weqegeqenku.
 Runamasinpa warminta qatispam
 sapakama weqegeqenku.

9Tayta Diosmi kaynata nin:

Chaykuna rurasqankumantaqa
 ¿manachum castigasaq?
 Chayna ruraq naciontaqa
 ¿manachum vengakusaq?

10 Uvas huertaman yaykuspaya
 enemigonku kuchuparuchun.
 Ichaqa amayá pasaypaqtachu kuchuparuchun.
 Llullu kallmankunatayá rachupachunku.
 Paykunaqa manañam uvas huertayñachu kachkanku.

11Tayta Diosmi nin:

Israel nacionpi runakunam
 traicionaruwan —nispá.
 Juda nacionpi runakunam
 traicionaruwan —nispá.

Castigasqa kanankumanta

12Paykunaqa Tayta Diosta negaspam nirqaku:

Payqa manam imanawasunchu.
 Manam ima castigopas hamuwasunchu.
 Guerrapas manam hamuwasunchu.
 Yarqaypas manam hamuwasunchu.
¹³ Diosmanta willakuqkunapas
 wayra hinallam kachkanku.
 Manam Diospa palabranchu
 paykunaqa rimachkanku.
 Rimasqankuman hinayá paykunaqa kachunku.

¹⁴ Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin:

Chayna rimasqankuraykum
 palabraykuna rimasqayki nina hina kanqa.
 Paykunañataq yanta hina kaptinkum
 rimasqayki ruparunqa.

¹⁵ Tayta Diosmi nin:

Israel castakuna,
 contraykichikpim karumantaraq runakunata pusamusaq.
 Valeroso runakunatam ñoqaqa pusamusaq.
 Paykunaqa ñawpaq runakunapa castankunam.
 Paykunaqa rimayninkupas
 mana yachasqayki runakunam.
 Paykunaqa rimapayasuptikipas
 mana entiendesqayki runakunam.

¹⁶ Flechankunam wañuchiqpuni armakuna.
 Llapallankum valeroso soldadokuna.

¹⁷ Cosechaykikunatam tukurunqaku.
 Mikunaykikunatam mikurunqaku.
 Churikikunatam wañurachinqaku.
 Ovejaykikunatawan vacaykikunatam mikunqaku.
 Uvas plantaykikunatawan
 higos sachaykikunatam kuchuparunqaku.
 Guerrawanmi murallakunata tuñichinqaku.
 Confiakusqayki murallasqa llaqtaykikunatam
 tuñichinqaku.

¹⁸ Tayta Diosmi nin:

—Chaywanpas chay punchawkunapiqa manaraqmi pasaypaqtachu tukurusqaykichik. ¹⁹ Sichu pipas tapusunkiman: “¿Imanasqataq yupaychasqanchik Tayta Diosqa tukuy kaykunataqa rurawarqanchik?” nispa, hinaptinga qanmi ninki kaynata: “Tayta Diosta qepanchakuspaykichikmi nacionnikichikpipas taytacha-mamachakunata adorarqankichik chaymi mana reqsisqaykichik runakunataña servinkichik huklaw nacionkunapi.”

Juda nacionta anyasqanmanta

- 20 Jacob castamanyá willamuychik.
Juda nacionpiyá uyarichimuychik.
- 21 Yaw mana yachayniyoq runakuna,
yaw mana entiendeq runakuna,
qamkunaqa qawakuchkaspapas manam rikukunkichikchu.
Qamkunaqa uyarichkaspapas manam kasukunkichikchu.
- 22 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
¿Manachum ñoqata respetawankichik?
Qayllaypiqa ¿manachum katkatatankichik?
Lamar qochapa patantam churarqani linderonpaq,
chaynapi wiñaypaq decretoman hina
mana pasanapaq.
Olankuna hoqarikuspapas
manam pasayta atinmanchu.
Mancharikuypaqta qaparisppapas
manam pasayta atinmanchu.
- 23 Qamkunaqa rumi sonqo
mana kasukuqmi kankichik.
Ñoqamanta rakikuruspaykichikmi
pasakurqankichik.
- 24 Qamkunaqa manam yuyaymanarqankichikchu:
“Yupaychasqanchik Tayta Diostayá
respetasunchik” nispallapas.
“Tarpuypipas poqoypipas parachimuqtayá
respetasunchik” nispallapas.
“Cosecha tiempo qowaqninchiktayá
respetasunchik” nispallapas.
- 25 Mana allinkuna rurasqaykichikmi
chaykunamanta karuncharusunkichik.
Huchaykichikkunam chay allin kaqkunamanta
chinkarachisunkichik.
- 26 Runaykunawanmi kachkan
mana allin ruraq runakuna.
Runaykunawanmi kachkan hapirunanpaq wateqaqkuna.
Paykunawanmi kachkan
toqllata churaspa runamasin hapiruruqkuna.
- 27 Imaynam jaulakunata urpitukunawan huntachinku,
chaynam wasinkutapas qechusqankuwan huntachinku.
Chayraykum apuyaruspanku
ancha atiyiniyoq rikurirunku.
- 28 Wirayaruspankum
lluchkay-lluchkay uyayoq kachkanku.
Manaña yupay atinam kachkan
mana allinkuna rurasqanku.

Mana piyniyoqkunatapas
 manam paykunaqa valechinkuchu.
 Wakchakunapa asuntontapas
 manam paykunaqa defiendenkuchu.
 29 Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:
 Chaykuna rurasqankumantaqa
 ¿manachum castigasaq?
 Chayna ruraq naciontaqa
 ¿manachum vengakusaq?

30 Mancharikuypaq kaqkunam
 kay nacionpi kachkan.
 Hukmanyanaq kaqkunam
 kay nacionpi kachkan.

31 Ñoqamanta willakuqkunam
 llullallata rimanku.
 Sacerdotekunam
 munasqankuman hinalla gobiernanku.
 Runaykuna, qamkunapas
 chaytataqmi munankichik.
 Tukupay tiempo chayamuptinqa
 ¿imatataq rurankichik?

Jerusalen llaqtata enemigo atacasqanmanta

6 ¹ Benjaminpa mirayninkuna,
 Jerusalen llaqtamantayá lluptiychik.
 Benjaminpa mirayninkuna,
 Tecoa llaqtapiyá cornetata tocaychik.
 Bet-haquerem llaqtachapiyá
 señalta hatarichiychik.
 Norte lawmantam castigo hamuchkan.
 Llumpa-llumpay desgraciam hamuchkan.
² Pisi kallpayoq doncellaman rikchakuq
 Sion Moqopi llaqtatam purmarachisaq.
 Sumaqlaña doncellaman rikchakuq
 Sion Moqopi llaqtatam purmarachisaq.
³ Michiqkunam hamunqaku
 Jerusalen llaqtapa contranpi.
 Ovejankutam churanqaku
 kay llaqtapa contranpi.
 Karpankutam sayachinqaku llaqtapa contranpi.
 Sapakamam ovejankuta michinqaku.
⁴ Paykunapa enemigonkum ninqaku:
 “Alistakuychik paykunapa contranpi peleananchikpaq.
 Hatariychik chawpi punchawta atacamunanchikpaq,
 aswanqa intipas seqaykuchkanñam.

Aswanqa tutayaypas hawanchikpiñam.

⁵ Chaynaqa hatarispayá
tutanña atacamusunchik.
Chaynaqa hatarispayá
palacionkutapas tuñichimusunchik.”

⁶ Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin:

Sachakunata kuchumuychik.
Jerusalen murallapa qepanman
allpata montomuychik.
Kay llaqtaqa
castigasqañam kachkan.
Kay llaqtapiqa
daño rurayllañam kachkan.

⁷ Imaynam chiri yakuta pozo waqaychan,
chaynam Jerusalenpas mana allinllata waqaychan.
Daño rurayllañam chaypiqa uyarikuchkan.
Ñakarichiyllañam chaypiqa uyarikuchkan.
Chaypiqa qawachkani onqoqkunallatañam.
Chaypiqa qawachkani heridasqa kaqkunallatañam.

⁸ Yaw Jerusalen llaqta, qamqa corregikuyñayá.
Yanqañataq piñakuspay saqeruykiman.
Yaw Jerusalen llaqta, qamqa corregikuyñayá.
Yanqañataq chunniqman tikraruykiman,
yanqañataq manaña runayoqta rikurirachikiman.

Castigasqa kanankumanta

⁹ Llapallan kamachiq Tayta Diosmi nin:

Qalay-qalay uvasta maskapachkaq hinam
maskapanqaku Israel casta puchuqkunata.
Uvasta cosechaq runa maskapachkaq hinayá
maskapay Israel casta runakunata.

¹⁰ Chaymi ñoqa nirqani:

¿Pi uyariwananpaqtaq rimasaq? —nispa.
¿Pi uyariwananpaqtaq willakusaq? —nispa.
Dios Taytalláy,
paykunaqa mana uyarikuqñam kachkanku.
Paykunaqa mana atiendeqñam kachkanku.
Dios Taytalláy,
palabraykimantapas penqakuqkunam kachkan.
Manañam gustonkupaqñachu kachkan.

¹¹ Dios Taytalláy,
qampa rabiakuynikiwanmi rabiasqa kachkani.

- Manaña aguantay atiqmi kachkani.
 Chaymi Tayta Dios niwarqa:
 Callepi warmakunamanyá maqchichkaq hina
 rabiakuyniyanta willakamuy.
 Huñunasqa mozokunamanyá maqchichkaq hina
 rabiakuyniyanta willakamuy.
 Qosakunatam warmintinta presochanqaku.
¹² Ancha yuyaq machuchakunatam presochanqaku.
 Wasinkupas, chakrantinmi hukpaña kanqa.
 Paykunapa warminkupas hukpañam kanqa.
 Kay nacionpi yachaqkunata castigaptiyimi
 chaynaqa kanqa.
- ¹³ Apuyayllamanñam qokurunku warmakunapas.
 Apuyayllamanñam qokurunku yuyayniyoqkunapas.
 Engañakuqllañam rikurirunku
 sacerdotekunapas.
- ¹⁴ Runaykunapa heridantam
 mana kaqpaq hina hapinku.
 Manaña hawkayay kachkaptinpas:
 “Hawkallam kakusunchik” nispam ninku.
- ¹⁵ Millakusqaykunata rurasqankumantaqa
 penqakunanku kachkaptinpas manam penqakunkuchu.
 Penqakuytaqa manam yachankuchu.
 Chayraykum ñoqa Tayta Dios nini:
 Paykunata castigasqay tiempopim wañunqaku.
 Wañuchisqakunawan kuskam wañusqa wichinqaku.

Israel castapa mana kasukusqankumanta

- ¹⁶ Tayta Diosmi nin runankunata:
 Ñankunapi sayaykuspayá qawariychik.
 Ñawpaq ñankunamantayá tapurikuychik.
 Allin ñanmantayá tapurikuychik,
 hinaspayá chayninta puriychik.
 Chaynata ruraspaqa samaytam tarinkichik.
 Aswanqa paykunam ninku:
 “Manam puriymankuchu” nispanku.
- ¹⁷ Tayta Diosqa nintaqmi:
 Churarqanim llaqta cuidaqkunata —nispá.
 Kasukuychik cornetapa waqasqanta —nispá.
 Ichaqa paykunam nirqaku:
 “Manam kasukuymankuchu” nispanku.
- ¹⁸ Chaymi ñoqa Tayta Dios nini:

- Nacionkuna,
uyariychik runaykunataqa imam pasananta.
Testigokuna,
uyariychik runaykunataqa imam pasananta.
- ¹⁹ Yaw allpa pacha, uyariy qampas.
Testigo hina uyariy qampas.
Ñoqaqa runaykunamanmi
kachamusaq castigota.
Mana allinkuna piensasqankumantam
apachimusaq castigota.
Palabaykunataqa manam atienderqakuchu.
Yachachisqaykunataqa manam kasukurqakuchu.
- ²⁰ ¿Imanasaqtaq Saba nacionmanta apamusqaykichik inciensaqa?
¿Imanasaqtaq karu nacionmantaraq apamusqaykichik especeriataqa?
Lliwta kañapuwashqaykichik animalkunataqa
manañam munanichu.
Wakin ofrendakunatapas
manañam munanichu.
- ²¹ Chayraykum ñoqa Tayta Dios nini:
Mitkanankupaq truncata churaruptyimi
kay runakuna urmarunqaku.
Tayta-mamakunam churi-wawankuwan kуска urmarunqaku.
Vecinokunam amistadninkunapiwan kуска wañunqaku.

Norte lawmanta hamuspa atacaqkunamanta

- ²² Tayta Diosmi kaynata nin:

Norte lawmantam tropakuna hamuchkan.
Karu-karu allpamantam
ancha atiyniyoq nacion alistakamuchkan.
- ²³ Flechanankutam lanzakunatawan apamunqaku.
Pasaypaq mana llakipayakuq cruel runakunam kanqaku.
Lamar qocha hinaraqmi qaparinqaku.
Caballokunapi sillasqam chaylla sayanqaku.
Sion Moqopi llaqtapa contranpi peleanankupaqmi
chaylla sayanqaku.
- ²⁴ Jerusalem llaqtapi runakunam ninku:

Noticiatam uyariniku.
Manaña kallpayoqmi kachkaniku.
Wachakuq warmi hinaraqmi kachkaniku.
Llakiwan hapichikuqllañam kachkaniku.
- ²⁵ Chakrakunamanqa amañayá lloqsiychikchu.
Ñannintaqa amañayá puriyichikchu.
Enemigoqa ancha armasqam kachkan.

Mancharikuymi tukuy hinastinpi kachkan.

- ²⁶ Llaqtamasillaykuna, luto pachawanyá churakuychik.
Llaqtamasillaykuna, uchpapiyá qochpaychik.
Piwi wawanmanta waqaq warmi hinayá qaparkachaychik.
Saqueuekunam qonqaymanta chayaramuwasunchik.
- ²⁷ Qamtaqa torre hina kanaykipaqmi churarqayki.
Runaykunata pruebanaykipaqmi churarqayki.
Paykunata reqsinaykipaqmi ñoqaqa churarqayki.
Imaynam kawsasqankuta qawanaykipaqmi churarqayki.
- ²⁸ Paykunaqa llapallankum mana kasukuq runakuna.
Paykunaqa llapallankum cuento qepi runakuna.
Bronce hina pisi valeqllam paykunaqa.
Fierro hina pisi valeqllam paykunaqa.
Llapallankum daño ruraqla paykunaqa.
- ²⁹ Metalkuna chullunanpaqmi pukutyachina.
Titita chulluchinapaqmi chaynata rurana.
Chaynata ruraptiypas
mana allin ruraqkunaqa manam chinkanchu.
Runaykuna ukumantam
paykunaqa mana chinkanchu.
- ³⁰ Wischupakusqa qollqewanñam sutichasqa kachkanku.
Ñoqa Tayta Dios wischupakusqayraykum
chaynaqa kachkanku.

Templopi Jeremias willakusqanmanta

7 ¹Tayta Diosmi Jeremiasta rimapayaspan nirqa:

²—Temploypa zaguanninpi sayaykamuspayá willakamuy: “Juda nacionpi *yachaq runakuna, Tayta Diosta adoranapaq kay zaguanninta yaykuqkuna, ³Israel-pa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Diospa nisqantayá uyariychik: ‘Allinta kawsaspa allinta ruraptikichikqa kay allpapim kawsachisqaykichik. ⁴Amayá kawsuychichu: Kayqa Tayta Diospa temponmi, nispa engañakuqkunataqa.

⁵‘Allinta kawsaspa allinta ruraptikichikqa, pleiteanakuq runakunapaq allinta arreglaykuptikichikqa, ⁶forasterokunata, mana piyniyoqkunata, viudakunatapas mana ñakarichiptikichikqa, inocente runata kay sitiopi mana wañuchiptikichikqa chaynataq mana allinnikichikpaq kasqanrayku taytacha-mamachakunatapas mana adoraptikichikqa ⁷abueloykichikkunaman qosqay kay allpapim qamkunatapas wiñaypaq kawsachisqaykichik.

⁸‘Qamkunaqa confiakuchkankichik mana valeq llulla rimaykunapim. ⁹Suwakuchkaspaqa, runata wañuchichkaspaqa, hukwan-hukwan kakuchkaspaqa, engañanaykichikpaq jurachkaspaqa, Baal sutiyoq taytachapaq inciensota kañapuchkaspaqa, mana reqsisqaykichik dioskunata adorachkaspaqa ¹⁰¿hamuwaqchikraqchu sutiyan sutichasqa kay wasiman chaynapi qayllaypi kanaykichikpaq hinaspapas niwaqchikraqchu: Libreñam kaniku, nispa? ¿Greenkichikchu chay millakuyapaqkuna ruranykichikpaq libre kasqaykichikta? ¹¹Sutiyan sutichasqa kay wasitaqa ¿salteaqkunapa machayninpaqchu

hapinkichik? Ñoqaqa chayna kasqanpaqmi qawani. ¹²Ñawpaq watakunapi *yachasqay Silo llaqtata rispaykichiyá yachamuychik Israel casta runaykunawanqa mana allinta rurasqankurayku imam rurasqayta. ¹³Chayna kawsasqaykichikmanta achka kutita rimapayachkaptiypas manam kasukurqankichikchu nitaqmi contestawarqankichikpaschu. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini. ¹⁴Ñoqapaq sapaqchasqa hapipakunaykichik kay templotaqa otaq qamkunaman chaynataq abueloykichikkunamanpas qosqay templotaqa Silo llaqtata castigasqayta hinam rurasqa. ¹⁵Castaykichik Efrainpa mirayninkuna qarqosqayta hinam qamkunatapas qayllaymanta qarqosqaykichik.’ ”

Israelpa mirayninkuna mana kasukusqankumanta

¹⁶—Yaw Jeremias, amañayá kay runakunapaqqa mañakuwayñachu nitaq qaparispa ruegakuwayñachu nitaq hikutawayñachu. Manam uyarisqaykiñachu. ¹⁷Juda nacion llaqtakunapi chaynataq Jerusalem llaqtapa callenkunapi rurasqankutaqa ¿manachum qawachkanki? ¹⁸Warmakunam yantata pallamunku. Taytankupas ninatam ratachinku. Warmikunañataqmi masata ruranku Cielokunapi Reina nisqanku mamachaman tortakunata qonankupaq. Taytacha-mamachakunapaqpas vinotaraqmi tallipunku. Chaykunata ruraspankum ñoqata rabiachiwanku. ¹⁹Ñoqa Tayta Diosmi nini: ¿Ñoqata rabiachiwanankupaqchu chayta ruranku icha kikinku penqayman churakunankupaqchu? ²⁰Chayraykum Señor Diosnikichikpa piñakuyniyqa chaynataq anchallaña rabiakuyniyqa kay sitiopa contranpi kanqa chaynataq runakunapa, animalkunapa, sachakunapa hinaspas chakrakunapi wiñaqpa contranpipas. Mana amachay atina nina hinam rabiakuyniyqa kanqa.

²¹Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin kaynata: —Lliw kañana animal ofrendakunata chaynataq wakin ofrendakunatapas ofrecespaykichikyá aychantañataq mikuychik. ²²Egipto nacionmanta abueloykichikkunata horqomuspayaq rimarqanipas hinaspas kamachirqanipas manam wañuchispa ofrecespaykichik lliw kañana animalkunallamantachu nitaq wakin ofrendakunallamantachu. ²³Ichaqa abueloykichikunamanmi kamachirqani nisqaykunatapas kasukunankupaq chaynapi paykunapa Diosnin kanaypaq chaynataq paykunapas runaykunaña kanapaq. Kamachirqanitaqmi munasqayta hinaña kawsaspanku allin kanankupaqpas. ²⁴Aswanqa mana uyariwaspaq mana atiendewarqakuchu, mana kasukuspa rinankupas kachkaptinmi qepamanraq kutirqaku. ²⁵Egipto nacionmanta abueloykichikkunata horqomusqaymantapunim kunankamapas mana samaykuspa kachamurqaykichik ñoqamanta willakuq serviqniykunata. ²⁶Ichaqa manam uyariwarqankichikchu nitaqmi atiendewarqankichikchu. Rumi sonqo churakuruspaykichikmi abueloykichikkunamanpas astawan mana allinkunataraq ruraraqankichik.

²⁷—Yaw Jeremias, tukuy kaykunatam paykunaman willamunki mana kasusunayki kaptinpas. Qaparispa paykunaman nimunki mana contestasunayki kaptinpas. ²⁸Kaynatam nimunki: “Kay nacionpi runakunaqa yupaychasqanku Tayta Diospa palabran mana kasukuq runakunam, corregisqapas mana corregikuy munaq runakunam. Cheqap rimay chinkaruptinmi manaña cheqap rimaq rikurirunku.”

Jerusalem llaqtapi taytacha-mamachakunata adorasqankumanta

²⁹Jerusalem llaqta,
chukchaykitayá qamqa rutukuruy.
Chaynata ruraspayá maqchisaruy.
Chunniq orqokunapiyá qapariychik.

Aya takitayá takiychik.
 Tayta Diosqa runaykikunapaqmi
 kachkan piñasqa.
 Payqa qepanchakuruspa
 saqerusunkichikña.

³⁰Tayta Diosmi nin kaynata:

—Judapa mirayninkunam mana gustoypaq kaqta rurarunku. Ñoqapaq sapaq-chasqa templopim millakuypaq taytacha-mamachakunata churarunku, manaña asuykunaypaq hinam chay templota rurarunku. ³¹Ben-hinom qechwapi kaq Tofet sutiyoq moqopim altarta hatarirachinku wawa-churinkuta kañanankupaq. Chaykuna ruranankutaqa manam kamachirqanichu nitaqmi piensarqanipaschu. ³²Chayraykum ñoqa Tayta Dios nini: Hamuchkanmi punchawkuna chay sitiota manaña “Tofet” nispa sutichanankupaq nitaq “Ben-hinom Qechwa” nispa sutichanankupaqpas, aswanqa “Runakuna Nakananku Qechwañam” sutin kanqa. Tofet sitiopim wañuqkunata pampañaku manaña sitio kasqanrayku. ³³Kay runakunapa aychantaqa mikunqa alton pawaq animalkunawan monte animalkunañam, manañam pipas chay animalkuna manchachiqa kanqachu. ³⁴Juda nacion llaqtakunamantawan Jerusalem llaqtaqa callenkunamantam tanirachisqa kusikuymanta qapariyninkuta, asikuyninkutapas chaynataq casarakuqkunapa fiestantapas. Kay nacionqa pasaypaqtam chunnirunqa.

8 ¹Tayta Diosmi kaynata nin:

—Chay tiempopim sepulturankumanta horqonqaku Juda nacion reykunapa tullunta, kamachikuqkunapa tullunta, sacerdotekunapa tullunta, ñoqamanta willakuqkunapa tullunta chaynataq Jerusalem llaqtapi *yachaq runakunapa tulluntapas. ²Chay tullukunam maqchipasqa kanqa intiman, killaman chaynataq llapallan lucerokunaman. Chaykunatam paykunaga kuyaspallaña servirqaku, qatirqaku, tapupayarqaku hinaspa adorarqaku. Chay tullukunata pampanankupaq manaña pipas huñuptinmi wanu hinaña pampapi kanqa. ³Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nini: Kay mana allin casta runakunamanta puchuq runakunata qarqoruptiyi maypi kaspapas munanqaku wañuyllataña.

Huchankurayku castigasqa kanankumanta

⁴—Yaw Jeremias, ñoqa Tayta Diospa parteymantayá paykunaman kaynata nimuy:

“Pipas urmaruspanqa sayarirunpunim.

Pipas karuncharuspanqa kutiripunim.

⁵Chaynaqa Israel casta runakuna

¿Imanasqataq ñoqamantaqa karunchakurunkichik?

¿Imanasqataq sapa kutilla karunchakuwankichik?

Engañawaytam mana deayta munankichikchu.

Kutirikamuwaytam mana munankichikchu.

⁶Yarisqayman hinaqa

manam pipas wanakurqachu.

Mana allin rurasqankumantam

mana wanakurqakuchu.

‘¿Imatataq chaytaqa ruraruni?’

nispallapas manam nirqakuchu.

Llapallankum pantay kawsayman kutirunku.
Guerrapi kallpaq caballo hinaraqmi
pantay kawsayman kallpanku.

⁷ Alton pawaq cigueñas yachanmi
haykapim kutimuyta.
Kullkupas, wayanakuyapas, chiwakupas
yachanmi huklawman astakunanku tiempota.
Runaykunam ichaqa mana yachankuchu
ñoqa Tayta Diospa reglamentoykunata.

⁸ ¿Imanasqataq niwaqchik:
‘Yachaysapam kaniku’ nispaga?
Qamkunaqa ¿imanasqataq niwaqchik:
‘Tayta Diospa yachachikuynintam
hatalliniku’ nispaga?
Qellqaqkunaqa llullakunatam
qellqachkanku.
Llullakuspankum yachachikuyniykunata
qellqachkanku.

⁹ Yachaysapakunam penqayman
churasqa kanqaku.
Toqllapa hapisqa animal hinam
sonsoyachisqa kanqaku.
Manam kasukurqakuchu palabraytaqa.
¿Maypitaq kachkan yachaysapa kayninkuqa?

¹⁰ Chayraykum sapaq runakunamanña
warminkutapas qoykusaq.
Paykunapa chakrantapas
sapaq dueñomanñam qoykusaq.
Apuyayllamanñam qokurunku warmakunapas.
Apuyayllamanñam qokurunku yuyayniyoqkunapas.
Engañakuqllañam rikurirun
ñoqamanta willakuqkunapas.
Engañakuqllañam rikurirun sacerdotekunapas.

¹¹ Runaykunapa heridantam
mana kaqpaq hina hapinku.
Manaña hawkayay kachkaptinpas:
‘Hawkallam kakusunchik’
nispam ninku.

¹² Millakusqaykunata rurasqankumantaqa
penqakunanku kachkaptinpas manam penqakunkuchu.
Penqakuytaqa manam yachankuchu.
Chayraykum ñoqa Tayta Dios nini:
Paykunata castigasqay tiempopim wichinqaku.
Wañuchisqakunawan kuskam wañusqa wichinqaku.”

¹³Tayta Diosmi nin:

Pasaypaqtam paykunata chinkarachisqa.
 Chulla uvaspas manam kallmanpi puchunqachu.
 Higospas manam sachanpi puchunqachu.
 Rapinkunatapas pasaypaqtam chakirachisqa.
 Paykunaman qosqaykunatam qechuchisqa.

¹⁴Runakunam ninqaku:

¿Imapaqtaq kaypiqa yachachkanchik?
 Huñunakuruspanchikyá
 murallasqa llaqtakunaman pasakusunchik.
 Chaypiyá hukllataña wañumusunchik.
 Yupaychasqanchik Tayta Diosmi wañuchiwasunchik.
 Venenasqa yakutam tomachiwarqanchik.
 Contranpi huchallikusqanchikraykum wañuchiwasunchik.

¹⁵Hawka kawsakuytam suyarqanchik
 ichaqa mana allinllam hamuwarqanchik.
 Sanoyananchikpaq tiempotam suyarqanchik
 ichaqa muspaypi hinam rikurirurqanchik.

¹⁶Dan castapa allpan lawmantaraqmi
 caballonkupa samatyasqanpas uyarikuchkan.
 Potronkupa weqeqeqeyninwanmi
 allpakunapas katkatatachkan.
 Kay nacion tuñichiqmi hamuchkanku.
 Tukuy imanpas chinkachiqmi hamuchkanku.
 Llaqtata tuñichiqmi hamuchkanku.
 Chaypi *yachaqkunata wañuchiqmi hamuchkanku.

¹⁷Tayta Diosmi nin:

Contraykichikpim kachamusqa
 venenoyoq culebrata.
 Manam pipas atinqachu
 chaykuna mansoyachiyta.
 Chaykunam kachusunkichik qamkunata.

Llaqtamasinkunarayku Jeremiaspa waqasqanmanta

¹⁸Llakisqa uyayoqmi kachkani.
 Ukuypipas hukmanyasqam kachkani.
¹⁹Llaqtamasiykunapa qaparisqanmi uyarikuchkan,
 karumantaraqmi waqasqanku uyarikuchkan:

¿Tayta Diosqa manañachum
 Sion Moqo llaqtapi kachkan?
 ¿Reyninchikqa manañachu
 chaypi kachkan? nispa.

Tayta Diosmi contestan:

¿Imanasqataq piñachiqarqankichik
taytachakunata adoraspaykichik?
¿Imanasqataq piñachiqarqankichik huklaw
nacionmanta kaq yanqakunata adoraspaykichik?

- ²⁰ Cosecha tiempoqa pasarunñam,
ñoqanchikñataqmi manaraq salvasqa kachkanchik.
Usyay tiempoqa pasarunñam
ñoqanchikñataqmi manaraq salvasqa kachkanchik.
²¹ Llaqtamasiykunapa ñakarisanwanmi ñakarini.
Llakikuywan hinaspa mancharikuywanmi ñakarini.
²² Galaad lawpiqa ¿manañachum
balsamo hampi kanman?
Hampiqpas chaypiqa
¿manañachum kanman?
Llaqtamasiykunapa heridanqa
¿manachum sanoyachisqa kanman?

9 ¹ Amalaya ñawiykuna
kallpaq yaku hina rikurirunman.
Amalaya ñawiykuna
toqyaq pukyu hina rikurirunman
chaynapi tuta punchaw waqanaypaq,
llaqtamasiykunapa wañusqanmanta waqanaypaq.
² Amalaya chunniqqi
samakuna wasi karapuwman.
Chayna kaptinqa llaqtamasiykunamanta
ayqekuspach pasakuyma.
Llapallankum chuchumika warmi hinaña rikurirunku.
Llapallankum traicionaq runakunaña rikurirunku.

³ Tayta Diosmi nin:

- Flechachkaq hinaraqmi listolla kachkanku
llullata rimanankupaq.
Enteron nacionpim chaylla kachkanku
engañollata rimanankupaq.
Aswan-aswan mana allinkuna
ruraymanmi qokurunku.
Paykunaga manam reqsirqakuchu.
⁴ Amistadnikichikpipas amañayá confiakuychikchu.
Wawqekichikpipas amaña confiakuychikchu.
Wawqepurallam engañanakunku.
Amistadpurallam cargochanakunku.
⁵ Manam mayqenpas runamasinta respetanchu.

Manam pipas cheqap kaqtaqa rimanchu.
 Llullakuyllamanmi costumbrakurunku.
 Yanqa rimayllamanmi costumbrakurunku.
 Kikinkumanta wanakuytaqa manam atinkuchu.

⁶Tayta Diosmi nin:

Paykunaqa chaylla-chayllam ñakarichinakunku.
 Paykunaqa chaylla-chayllam engaňanakunku.
 Paykunaqa manaňam reqsiwayta munankuchu.

⁷Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nini:

Rurasqaymanta mastaqa
 ¿imataraqtaq runaykunawan rurasaq?
 Qorita ninapi chulluchichkaq hinaraqmi
 paykunataqa chuyanchasaq.

⁸Waňuchiq flecha hinaraqmi

engaňaspa rimayninkuqa.
 Amistadninkuta respetowan rimaykuspapas
 wichirachiyllatam munachkanku paykunaqa.

⁹Ñoqa Tayta Diosmi nini:

Chayna rurasqankumantaqa
 ¿manachum paykunata castigasaq?
 Chayna rurasqankumantaqa
 ¿manachum paykunata vengakusaq?

¹⁰Llakisqallaňam waqasaq orqokunamanta.

Llakiypaqmi-llakikusaq chunniqpi pastokunamanta.
 Pastokunaqa kaňasqaňam
 chayninta runapas manaña purinanpaq.
 Pastokunaqa kaňasqaňam
 animalkunapa qapariyninpas manaña uyarikunanpaq.
 Pawaq animalkunam lluptikunku.
 Purun animalkunam ayqekunku.

¹¹Tayta Diosmi nin:

Jerusalen llaqtatam tuňichisaq
 ruminkunapas montorayanapaq.
 Jerusalen llaqtatam tuňichisaq
 atoqkunaña chaypi *yachananpaq.
 Juda nacion llaqtakunatam chunnichisaq
 manaña runayoq kananpaq.

¹²Ñoqam nirqani:

—¿Pitaq yachaysapa runa kanman kaykunata entiendenapaq? ¿Pimantaq
 Tayta Dios chaykunata rimapayarqa wakinkunamanpas willakunanpaq? ¿Ima-

nasqataq kay nacionqa purmachisqa hinaspa kañasqa kachkan chunniqninta hina manaña pipas purinanpaqqa? —nispa.

¹³Tayta Diosñataqmi niwarqa:

—Tukuy kaykunaqa pasarqa qosqay yachachikuykunata saqerusqankuraykum chaynataq nisqaykunata mana kasukuspanku chaykunaman hina mana kawsasqankuraykum.

¹⁴Paykunaqa rumi sonqo kayninkuman hina kawsaspankum abuelonkupa yachachisqanman hina Baal sutiyoq taytachakunata qatirqaku. ¹⁵Chayraykum Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Dios nini: Kay runakunataqa qatqe mikuyta mikuchichkaq hinam hinaspa venenoyoq yakuta tomachichkaq hinam ñakarichisqa. ¹⁶Abuelonkupapas nitaq kikinkupapas mana reqsisqanku nacionkunamanmi cheqerachisqa. Guerrapi pe-leaptinkupas qatikachachisqa manaña chullapas puchunankamam, nispa.

Jerusalen llaqtapi kaqkuna waqasqankumanta

¹⁷Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin:

Yaw runakuna, sumaqtayá yuyaymanaychik —nispa.

Aya taki yachaqa warmikunatayá qayachimuychik —nispa.

¹⁸Chaypunillayá hamuchunku

ñoqanchikmanta waqanankupaqa.

Chaypunillayá hamuchunku

ñawinchikpa weqenta kacharinankupaqa.

Chaypunillayá hamuchunku

qechipranchikmanta sutuchinankupaqa.

¹⁹Sion Moqo llaqtamantam uyarikamuchkan.

Qapariyllawanña waqasqankum uyarikamuchkan:

“Pasaypaq tuñichisqam puchurunchik.

Hatun penqaypim saqeruwanchik.

Nacionninchiktaqa saqerusunchikñam.

Wasinchikkunataqa tuñirachinkuñam.”

²⁰Yaw warmikuna,

Tayta Diospa palabrantayá uyariychik.

Paypa nisqankunatayá chaskiychik.

Warmi wawaykichiktayá

waqanankupaqa yachachiychik kaynata.

Warmimasikichikkunatayá

aya takita yachachiychik kaynata:

²¹“Wañuchiymi ventananta yaykuramun.

Wañuchiymi palacionchikmanpas yaykuramun

callekunapi warmachakunata wañurachinanpaq,

plazakunapi mozokunata wañurachinanpaq.”

²²Nimuyá ñoqa Tayta Diospa kayna nisqayta:

“Wañuqkunapa ayanmi

chakrakunapi wischurayachkan.

Chakrakunapim wanu hina

wischurayachkan.

Rutuqkunapa qepanpi

gamillakuna hinaraqmi wischurayachkan.”

²³Tayta Diosmi nin kaynata:

Yachaysapa runaqa amayá alabakuchunchu
yachaysapa kasqanmantaqa.

Valeroso runaqa amayá alabakuchunchu
valeroso kasqanmantaqa.

Apu runapas amataqyá alabakuchunchu
apu kasqanmantaqa.

²⁴Pipas alabakuyta munaspaqa
alabakuchun ñoqata reqsiwasqanmantayá.
Pipas alabakuyta munaspaqa alabakuchun
ñoqa Tayta Dios kasqaymantayá.

Yachachunyá kay pachapi
kuyapayakuywan ruraq kasqayta.

Yachachunyá kay pachapi
allin arreglo ruraq kasqayta.

Yachachunyá kay pachapi
tukuy allinlla ruraq kasqayta.

Chaykuna rurasqaymi agradawan ñoqata.
Ñoqa Tayta Diosmi nini chaynata.

²⁵Tayta Diosmi nin:

—Hamuchkanmi tiempokuna cuerponkupi señalasqa llapa runakunata castiganaypaq. ²⁶Castigasaqmi Egipto nacionpi, Juda nacionpi chaynataq Edom nacionpi *yachaqkunataqa. Castigasaqtaqmi Amonpa miraynintapas, Moab nacionpi yachaqkunatapas chaynataq diosninkupaq chukchankuta rutukuq chunniqpi yachaqkunatapas. Tukuy chay nacionkunapi yachaqkunaqa kachkanku mana señalasqa runakunam. Israel castakunapas mana señalasqa runakuna hinam kachkanku sonqonkupi mana kasukuq runakuna.

Cheqap Diosllata adoraymanta

10 ¹Israel castakuna, uyariychik Tayta Diospa nisusqaykichikta. ²Tayta Diosmi kaynata nin:

Mana reqsiwaqniy nacionkunapa
kawsasqanman hinaqa amayá kawsaychikchu.

Cielokunapi señaalkuna kaptinpas
amayá mancharikuychikchu.

Chaykunawan mancharikuq nacionkuna hinaqa
amayá mancharikuychikchu.

³Chay nacionpi runakunaqa
mana imapaq valeqmi kanku.
Montepi sachata kuchuramuspa
kullunta aparamunku.

- Chayta aparamuspam llaqllarunku azuelawan.
⁴ Chaymantam adornanku
 qori-qollqewan.
 Mana kuyutyananpaqmi hapichinku.
 Clavokunawan takaspam hapichinku.
- ⁵ Chakrapi manchachiku hinam sayarayachkanku.
 Mana rimaq, mana puriq kasqanraykum
 kayman-chayman apaykachanku.
 Chaykunataqa amayá manchakuychikchu.
 Manam pipapas allinninpiqa ruranmanchu.
 Manam pipapas mana allinninpiqa ruranmanchu.
- ⁶ Dios Taytalláy,
 manam pipas kanchu qam hinaqa.
 Ancha hatunmi kanki qamqa,
 “Hatun Atiyniyuqwan” sutichasqam kanki qamqa.
- ⁷ Nacionkunapa Reynin Diosnilláy,
 qamqa lliwpa respetananmi kanki.
 Qamqa anchallaña respetanam kanki.
 Qanmanqa manam tupachikunmanchu
 nacionkunapi yachayniyuqkunapas.
 Qanmanqa manam tupachikunmanchu
 gobiernonkupi lliw gobiernaqkunapas.
- ⁸ Paykunaqa mana yachayniyuqmi kachkanku.
 Kullukunapa yachachisqallanmi kachkanku.
- ⁹ Taytachankuqa Tarsis lawmanta
 llaspayachisqa qollqellamantam.
 Taytachankuqa Ufaz lawmanta apamusqa
 fino qorillamantam.
 Chaykunaqa taytacha ruraqkunapa rurasqallanmi.
 Chaykunaqa metal chulluchi qkunapa rurasqallanmi.
 Morado telawan pachachisqam kachkanku.
 Grosella telawan ustuykachisqam kachkanku.
 Maestrokunapa rurasqallanmi lliw pas kachkanku.
- ¹⁰ Tayta Diosllam cheqap Diosqa.
 Kawsaq Diosmi payqa.
 Wiñaypaq reymi payqa.
 Allpapas katkatatanmi
 pay piñakuptinqa.
 Nacionkunapas manam aguantanmanchu
 rabiakuptinqa.

¹¹ Israel castakuna, mana reqsiwaqniy nacionpi runakunatam kaynata ninki-chik: “Kay pachatawan cielokunata mana ruraq dioskunaqa kay pachamantam chinkanqaku, manam mayqanninpas kay pachapiqa puchunqakuchu” nispa.

Tayta Diosta alabanapaq taki
(Jer 51:15-19)

- ¹² Tayta Diosmi kay pachata
rurarqa atiyinwan.
Tukuy kay pachapi kaqtam
takyachirqa yachayninwan.
Cielokunatapaspas mastarirqam
ancha entiendeyninwan.
- ¹³ Rimariptinmi cielopi yakukuna
sinchillataña qaparimun.
Kay pachapa patankunamantam
puyukunata hatarichimun.
Paymi paramunanapaqpas llipyachimun.
Waqaychasqanmantam wayratapas horqomun.
- ¹⁴ Llapallan runakunam
asno hinaña rikurirun.
Llapallan runakunam
mana yachayniyoqña rikurirun.
Taytacha-mamacha ruraqkunam
penqarikunku.
Metal chulluchisqanmantam
penqarikunku.
Fundisqa taytachakunaqa
engañollam rikurirun.
Mana espirituyoq kaspam
engañolla rikurirun.
- ¹⁵ Mana imapaq valeqmi chay taytachakunaqa.
Asikuyapaq hinam chay taytachakunaqa.
Pasaypaq chinkachisqam kanqaku.
Castigo punchawpim chinkanqaku.
- ¹⁶ Manam chaynachu Jacobpa Diosninqa.
Tukuy imapas unanchaqmi payqa.
Runankunapaqmi Israel aylluta akllakurqa.
Llapallan Kamachiq Tayta Dioswan sutichasqam payqa.

Juda nacionpa contranpi Jeremiaspa willakusqanmanta.

- ¹⁷ Enemigopa muyurusqan runakuna, uyariwaychik.
Qamkunaqa tukuy kapuqniki chiktayá huñuychik.
- ¹⁸ Tayta Diosmi kaynata nin:
- Kunanmi kay nacionpi *yachaqkunata qarqorusaq.
Warakachkaq hinam paykunataqa qarqorusaq.
Castigota tarinankupaqmi paykunataqa ñakarichisqaq.
- ¹⁹ İmaynaraq kasaq kay ñakarısqaywan!

Imaynaraq kasaq kay llumpay nanaq heridaywan!
 Piensarqanim: Onqochkanim ñoqaqa, nispa.
 Piensarqanim: Aguantasaqmi kay nanayniytaqa, nispa.

- ²⁰ Karpaykunatam lliw saqmaparunku.
 Waskaykunatam lliw tipiparunku.
 Churiykunam saqeruwaspa chinkarunku.
 Manañam pipas karpay sayachiq kanchu.
 Manañam pipas telay chutariq kanchu.
- ²¹ Kamachikuqkunapas mana allin michiqkuna
 hinam asnoyarunku.
 Tayta Diosta mana maskasqankuraykum wichirunku.
 Ovejakuna hinam runankunapas lliw cheqerunku.

- ²² Sumaqta uyariychik.
 Noticiam hamuchkan.
 Norte law nacionmantam
 qapariypaq-qaparimuchkan
 Juda nacionpi llaqtakunata tuñichinanpaq,
 atoqkunapa *yachananmanña tikrarunaypaq.

- ²³ Dios Taytalláy,
 yachanim runaqa
 mana kikillanmanta kawsasqanta.
 Yachanim runaqa
 mana kikillanmanta purisqanta.

- ²⁴ Dios Taytalláy,
 allin arregloykiman hinayá
 corriyikullaway.
 Dios Taytalláy,
 amayá piñakuynikiman hinachu
 corriyikullaway.
 Ama puchukarachiwanaykipaqyá
 corriyikullaway.

- ²⁵ Mana reqsisuqniki nacionkunatayá
 piñakuspa castigay.
 Mana mañakusuqniki runakunatayá
 piñakuspa castigay.
 Jacob castakunatam
 paykunaqa chinkarachirqaku.
 Chinkarachispam pasaypaqta tukururqaku.
 Wasillankutapas pasaypaqtam purmarachirqaku.

Diospa contraton mana kasukusqankumanta

11 ¹Tayta Diosmi ñoqa Jeremiasta rimapayawaspan kaynata niwarqa:
²—Uyariychikyá kay contratopa nisqankunata. Juda nacionpi runakuna-
 manwan Jerusalem llaqtapi *yachaqkunamanmi nimunki ³Israelpa yupaychasqan
 ñoqa Tayta Diospa kayna nisqayta: “Contratoypa nisqankunata mana kasukuq
 runaqa ñakasqayá kachun. ⁴Chay contratoytam kamachirqani abueloykichikku-
 naman, chaynataqa kamachirqani fierro chulluchina hornomanta horqomuchkaq
 hina Egipto nacionmanta horqomuspaymi. Chay tiempopim kaynata nirqani: ‘Tukuy
 nisqaykunata kasukuspaykichikqa chaynataq llapallan kamachisqaykunata ruras-
 paykichikqa, runaykunam kankichik, ñoqañataqmi Diosnikichik kasaq. ⁵Chaynata
 ruraptikichikqa abueloykichikkunaman prometesqaytam cumplisaq. Paykunaman-
 mi prometerqani tukuy imapapas wiñanan kay *yachasqaykichik allpata’ ” nispa.

Chaymi ñoqa Jeremiasñataq nirqani:

—Chaynayá kachun Dios Taytalláy —nispa.

⁶Hinaptinmi Tayta Dios niwarqa:

—Juda nacionpa llaqtakunapiwan Jerusalem llaqtapa callenkunapiyá kaynata
 nimuy: “Kay contratoypa nisqankunata uyarispayá ruraychik. ⁷Abueloykichikkunata
 Egipto nacionmanta horqomuspaymi chaylla-chaylla kunarqani kasuwanankupaq.
 Chay tiempomantaraqmi kunankama kunapayarqani kasuwanankupaq. ⁸Ichaqa
 mana kasukuspankum mana uyarirqakuchu mana allin rumi sonqonkuman hina
 kawsaspanku. Chayraykum chay contratopi nisqay castigokunata paykunapa con-
 tranpi kachamurqani, chay kamachisqay contratotaqa manamá cumplirqakuchu.”

⁹Tayta Diosqa niwarqataqmi:

—Juda nacionpi *yachaqkunapiwan Jerusalem llaqtapi kaqkunam contraypi ho-
 qarikurunku. ¹⁰Ñawpa abuelonkupa mana allin rurasqankumanmi kutirikunku.
 Paykunaqa nisqaykunata mana kasukuyta munaspam taytacha-mamachakunataña
 adorarqaku. Israel nacionpi castakunawan Juda nacionpi castakunam abelonkuwan
 contrato rurasqayta yanqacharunku. ¹¹Chayraykum ñoqa Tayta Dios nini: Paykunatam
 castigasaq lluptiytapas mana atinankukama. Yanapanaypaq qayakamuwaptinku-
 pas manam paykunataqa uyarisaqchu. ¹²Juda llaqtakunapi runakunawan Jerusalem
 llaqtapi *yachaqkunam qayakunqaku inciensota kañasqanku taytacha-mamachakuna-
 taña. Desgracia tiempopiqa chaykunaqa manam salvayta atinqachu. ¹³Juda nacionpi
 yachaqkuna, achkallaña llaqtaykichik kasqanman hinam achkallañataq kachkan
 taytacha-mamachaykikunapas. Jerusalem llaqtapi kaqkuna, achkallaña callekichikpas
 kasqanman hinataqmi achkallatañataq altarkunatapas hatarichirqankichik chayna-
 pi Baal sutiyoq taytachaman inciensota kañanaykichikpaq. ¹⁴Chaynaqa Jeremias,
 amañayá kay runakunapa favorninpiqa mañakuwayñachu nitaq qaparispapas ruega-
 kuwayñachu. Desgraciapi kaspanku mañakuwaptinkuqa manañam uyarisaqchu.

¹⁵ Juda nacionpi kuyasqay runakuna,
 tukuy mana allinta rurarchkaspaqa
 ¿imatataq temploypiq rurankichik?
 ¿Sapaqchapuwasqaykichik aychata ofrecespachu
 castigoyta qamkunamanta chinkachinkichik?
 ¿Mana allinkunapi kachkaspaqchu

anchata kusikunkichik?

¹⁶ Ñoqa Tayta Diosmi suticharqaykichik
sumaq rapisapa aceitunas sachawan.

Ñoqa Tayta Diosmi suticharqaykichik
sumaq ruruyoq aceitunas sachawan.

Kunanmi ichaqa qaparillawanña hamuq wayra-parawan
rapikikunata kañarusaq.

Kunanmi ichaqa qaparillawanña hamuq wayra-parawan
kallmaykikunatapas pakiparusaq.

¹⁷ Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi sacha plantachkaq hina qamkunata plantarqaykichik. Israel nacionpi chaynataq Juda nacionpi *yachaqkuna, contraykichikpim castigokunata kachamusaq mana allinkunata rurasqaykichikrayku. Qamkunam rabiachiwaraqnichik Baal sutiyoq taytachaman inciensota kañapuspaykichik.

Enemigonkuna Jeremiasta wañuchiypi risqankumanta

¹⁸ Tayta Diosmi willawarqa enemigoykunapa mana allinkuna rimanakusqankumanta. Paymi qawachiwarqa cuentata qokunaypaq. ¹⁹ Nakanankupaq pusasqanku manso carnero hinam ñoqaqa kachkarqani. Manam yacharqanichu contraypi kayna rimanakusqankutaqa:

—Ruruchkaq sachata kuchuchkaq hinayá paytaqa wañurachisunchik. Kay pachapi kaqkunamantayá qarqorusunchik. Paymantaqa manaña pipas yuyarinan-kupaqyá chinkarachisunchik —nispa.

²⁰ Llapallan kamachiq Dios Taytalláy,
allin arreglaq juezmi qamqa kanki.
Runakunapa tukuy piensasqankunata
chaynataq sonqon pruebaqmi qamqa kanki.
Paykuna vengakusqaykitayá qawachiway.
Qanmanmi asuntoytaqa willakamurqayki.

²¹⁻²² Wañuchiwayta munaq runakunamantam otaq: “Tayta Diospa sutinpi manaña willakuptikiqa manam wañuchisqaykikuchu” nispa niwaqniykunamantam Llapallan Kamachiq Tayta Dios kaynata nin:

—Ñoqam paykunata castigasaq. Mozokunam guerrapi wañunqaku. Churinkunam yarqaymanta wañunqaku. ²³ Manam paykunamantaqa chullapas puchunqachu. Anatot llaqtapi runakunamanmi kachamusaq desgraciata castiganay watapi —nispa.

Tayta Diosman Jeremias willakusqanmanta

12 ¹ Dios Taytalláy,
qamqa allin ruraqmi kanki.
Qanwan churanakunaypaqqa
allin ruraqmi kanki.
Chaywanpas qamtam tapukusqayki:
¿Imanasqataq mana allin ruraq runakunaqa
allinllapi kawsakunku?
¿Imanasqataq traicionaq runakunaqa

- hawkalla kawsakunku?
² Plantachkaq hina plantaruptikim
 sapichakururqaku.
 Wiñaruspankum ruruchkaq hina
 rikurirurqaku.
 Sutikitaqa chaylla-chayllam rimanku.
 Sonqonkupim ichaqa karunchasqa kachkanku.
³ Dios Taytalláy,
 ñoqatam ichaqa reqsiwanki.
 Qawawaspaykim
 qanman sonqoyoq kasqayta yachanki.
 Nakanapaq ovejakunata hinayá
 paykunataqa pusaruy.
 Nakananku punchawpaqyá
 paykunataqa sapaqcharuy.
⁴ ¿Haykapikamataq allpaqa chakisqalla kanqa?
 ¿Haykapikamataq campopi qorakunaqa qawirayanqa?
 Kay nacionpi *yachaqkunapa
 mana allinkuna rurasqankuraykum
 animalkunapas chinkarun.
 Kay nacionpi yachaqkunapa
 mana allinkuna rurasqankuraykum
 pawaq animalkunapas chinkarun.
 Runakunam ninku: “Diosqa manam yachanchu
 imam pasawananchikta” nispanku.

Jeremiasta Dios contestasqanmanta

- ⁵ Kallpaqkunallata qatichkaspapas
 anchatam pisipanki.
 Caballopi kallpaqkunawanqa
 ¿imaynataq churanakunki?
 Seguro allpapim
 qamqa confiakuchkanki.
 Jordan Mayupa patanpi montekunapiqa
 ¿imatataq ruranki?
⁶ Hina wawqekikunallam traicionasurqanki.
 Hina aylullaykim traicionasurqanki.
 Qepaykipi qaparisparaqmi insultasurqanki.
 Amayá paykunapiqa hapipakuychu.
 Allinllata rimapayasuptikipas
 amayá confiakuychu.

Runankunarayku Diospa llakikusqanmanta

- ⁷ Runaykunatam saqeruni.
 Dueño chakusqaytam qepanchakuruni.
 Kuyasqay naciontam qoykurqani.

Enemigonkunamanmi qoykurqani.

⁸ Dueñochakusqay runakunam
montepi leon hinaña rikurirunku.

Leon hinaraqmi
paykunaqa contraypi qaparinku.
Chayraykum paykunaqa
cheqnisqayña kachkanku.

⁹ Runaykunaqa
cheqchi purayoq animal hinañam rikurirunku.
Wakin pawaq animalkunam paykunataqa
muyu-muyurispa atacanku.
Llapallan monte animalkuna, huñunakamuychik.
Convido mikuypaqyá qamkunaqa hamuychik.

¹⁰ Achkallaña michiqkunam
uvas huertayta purmarachinku.
Enemigoypa jefenkunam
chakrayta saruparunku.
Ancha kuyasqay allpaytam
manaña imayoq kananpaq chunnirachinku.
Ancha kuyasqay allpaytam
pasaypaqta purmarachinku.

¹¹ Waqanapaqta hinam purmarachinku.
Qayllaypim chaynata rurarunku.
Enteron nacionmi purmachisqa kachkan.
Pipapas manaña yuyarisqanmi kachkan.

¹² Chunnippi kaq tukuy orqontam
ñakarichikuq runakuna hamunqa.
Ñoqa Tayta Diospa kachamusqay guerram
paykunataqa tukunqa.
Naciontam cantonmanta qallarispa
huklaw cantonkama tukunqa.
Pipas manaña hawkayaypi kananpaqmi
chaynataqa tukunqa.

¹³ Kichkallatam cosecharqaku
trigota tarpuspankupas.
Manam provecharqakuchu
pisipanankama llamkaspapas.
Cosechasqaykichik chaynalla kasqanraykuyá
penqaypi rikuriyichik.
Ñoqa Tayta Diospa llumpay piñakuyniyraykuyá
chayna rikuriyichik.

Israel nacionpa vecinonkunapaq Tayta Diospa prometesqanmanta

¹⁴ Tayta Diosmi kaynata nin:

—Israel castakunapa mana allin vecinonkunataqa otaq Israel casta runayku-
naman qosqay allpan qechuruqkunataqa sapinmanta sachata horqochkaq hinam

allpankumanta horqorusaq. Hina chaynallatam Juda castakunatapas paykuna ukumanta horqorusaq. ¹⁵Ichaqa chaynata horqoruspaypas llakipayarikuspaymi kutichisqa sapakamata nacionninkupi allpaman. ¹⁶Cheqaptapunipas chay vecinonkum runaykunata yachachirqaku Baal sutiyoq taytucharayku juranankupaq. Chaywanpas kaqllamantam paykunaqa runaykuna ukupi *yachanqaku. Runaykuna hinaña kawsayta yachaspankum ñoqa Tayta Diospa sutiypi juraspanku ninqaku: “Kawsaq Diosraykum jurani” nispa. ¹⁷Mana kasuqniy naciontam ichaqa sapinmanta sachata horqoruchkaq hina pasaypaqta chinkarachisqa. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

Weqaw tapakunawan rikchanachiyanta

13 ¹Tayta Diosmi kaynata niwarqa:
—Linomanta weqaw tapakunata rantiramuspaykim churakunki ichaqa amam yakuman challpunkichu —nispa.

²Tayta Diospa niwasqanta hinamá weqaw tapakunata rantiramuspay churakurqani. ³Kaqllamantam Tayta Dios rimapayawaspan niwarqa:

⁴—Rantiruspa chay churakusqayki weqaw tapakunata apaspayá riy Eufrates Mayukama, chaypiyá qaqapa raqranpi pakaramunki —nispa.

⁵Rispaymá Eufrates Mayupa hichpanpi pakaramurqani Tayta Diospa kamachiwaspampi hina.

⁶Unaymantañam Tayta Dios niwarqa:

—Eufrates Mayuman kutispaykiyá pakachimusqay weqaw tapakunata kutichimuy —nispa.

⁷Eufrates Mayuman chayaruspaymi maymi pakasqaymanta chay weqaw tapakunata horqomurqani ichaqa ismuruspam manaña imapaqpas valesqañachu.

⁸⁻⁹Chaymi Tayta Diosñataq rimapayawaspan kaynata niwarqa:

—Chay ismusqa weqaw tapakunata hinam Juda nacionniyoq runakunapa hinaspa Jerusalem llaqtayoq runakunapa ancha orgulloso kayninta ismurachisqa. ¹⁰Kay mana allin runakunaqa palabraykunata mana kasukuspam rumi sonqo kayninkuman hinalla kawsachkanku. Taytacha-mamachakunataña maskaspam qonqoranpa pampaman kumuykunku. Chay ismusqa weqaw tapaku hinam paykunaqa mana imapaqpas valenkuchu. ¹¹Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini: Runam churakusqan weqaw tapakunta watakun, chaynatam Israel nacionpi llapallan castakunatawan Juda nacionpi llapallan castakunatapas ñoqaman watasqata hina hatallirqani chaynapi runaykunaña kanankupaq, wakin runakunaman ñoqata reqsichiwanankupaq, alabawanankupaq hinaspa sumaq kasqaymanta rimanankupaq. Chaywanpas paykunaqa manam kasuwarqakuchu.

Vino huntayyoq urpukunawan rikchanachiyanta

¹²—Paykunamanmi nimunkitaq Israelpa yupaychasqan ñoqa Tayta Diospa kayna nisqayta: “Llapa urpukunam vinowan huntasqa kanqa” nispa. Hinaptinmi paykunaña-taq nisunki: “¿Ñoqaykuqa manachum sumaqta yachaniku mayqan urpupas vinowan huntasqa kanantaqa?” nispa. ¹³Chaymi qamñataq ñoqa Tayta Diospa nisqayta kaynata ninki: “Kay nacionpi llapallan *yachaqkunatam pasaypaqta sinkarachisqa. Sinkarachisqamá Rey Davidpa castanmanta gobiernaq reykunata, sacerdotekunata, ñoqamanta willakuqkunata chaynataq Jerusalem llaqtapi llapallan yachaqkunatapas. ¹⁴Urpukunata takanachichkaq hinam taytantawan churinkunata takanachisqa. Manam harkakusaqchu, manam llakipayasaqchu, paykunata wañuchispayqa manam kuyapayasaqchu.”

Juda nacionpi kaqkunata avisasqanmanta

- ¹⁵ Uyarispayá atienyechik
Tayta Dios rimaptinqa.
Amayá paytukuqlañaqa kaychikchu
Tayta Dios rimaptinqa.
- ¹⁶ Manaraq tutayarachichkaptinyá
Tayta Diosta yupaychaychik.
Tutayaypa kasqan orqokunapi
manaraq mitkaruchkaspayá payta yupaychaychik.
Suyasqaykichik achkitam
sinchillataña tutayarachinqa.
Suyasqaykichik achkitam
yana puyumaña tikrarunqa.
- ¹⁷ Mana kasukuptikichikqa pakasqapim waqasaq.
Paytukuq kasqaykichikmantam anchata waqasaq.
Tayta Diospa runankuna presochasqa
risqankumantam waqasaq.
Weqeypas yaku hinaña kallpanankamam
aminaykama waqasaq.

Reypaq Tayta Dios willachisqanmanta

- ¹⁸ Reytawan mamantam ninki:

“Humillakuspáyá pampapi tiyaychik.
Wichirunñam umaykichikta adornaq coronaykichik.”
- ¹⁹ Neguev llaqtakunam
wichqasqaña kachkan.
Manaña pipas kichayta atinanpaqmi
wichqasqaña kachkan.
Juda nacionniyoq lliw runakunatam púsarunku.
Pasaypaq presochasqatam púsarunku.
- ²⁰ Qawariychikyá norte lawta.
Qawariychikyá enemigopa hamusqanta.
¿Maytaq qanwan michichisqay ovejakunaqa?
¿Maytaq alabakunayki michichisqay ganadoqa?
- ²¹ ¡Imaninkiraq kikiñaykipa yachachisqayki
amistadnikikunawan Tayta Dios gobiernachisuptiki!
Wachakuq warmipa nanaynin hinaraqmi
qanmanpas nanay hamusunki.
- ²² Sichu sonqoykipi niwaq:
“¿Imanasqataq kaykunaqa sucedewan?” nispa.
“¿Imanasqataq kaykunaqa pasawan?” nispa.
Mana allinkuna rurasqaykiraykum
chaykunaqa pasarusunki.
Chayraykum warmita hina

- qempispa abusasurqanki.
²³ Zambo runa çatinmanchu
 yana kaynin cambiaruyta?
 Uturungupas çatinmanchu
 muru pelon cambiaruyta?
 Chaynam huchallaman costumbrasqa kaqkunapas
 mana atiwaqchikchu allinkuna rurayta.
²⁴ Chayraykum chunniqqi wayrawan cheqerachisqaykichik.
 Wayrapa apakachasqan qopata hinam cheqerachisqaykichik.
²⁵ Ñoqa Tayta Diosmi nini:
 Israel castakuna,
 chaynam tocanciaykichik kanqa.
 Chaynaqa sucesunki
 ñoqata qonqaruwasqaykiraykum.
 Chaynataq mana valeq
 taytachakunapi hapipakusqaykichikraykum.
²⁶ Chaynam ñoqapas walikita
 qempirusaq uyaykikama.
 Chaynatam rurarusqayki
 penqayniki qawakunankama.
²⁷ Rikurqanim hukwan-hukwan tupakurusqaykita.
 Rikurqanim weqeqeqeq yegua hina rurasqaykita.
 Rikurqanim moqokunapi millakuypaqkuna rurasqaykita.
 Rikurqanim chakrakunapi millakuypaqkuna rurasqaykita.
 ¡Ay Jerusalen llaqta,
 qamqa manam limpiakunkichu!
 ¿Haykapikamataq mana limpiakunkichu?

Usyaywan castigasqa kasqankumanta

14 ¹Usyay kasqanraykum Tayta Dios ñoqa Jeremiasta niwarqa:

- ² Juda nacion runakunam waqachkanku.
 Llaqtakunapi runakunam hukmanyarunku.
 Jerusalenpi runakunam kumuykusparaq waqachkan.
 Paykunapa qaparisqanmi karukamaraq uyarikuchkan.
³ Apukunam sirvientenkuta yakuman kachanku.
 Ichaqa yarqakunaman rispam mana tarimunkuchu.
 Paykunaqa vacio puyñuyoqllam kutimunku.
 Penqakuyllawanñam kutimunku.
 Penqakuymantam uyankuta tapakurunku.
⁴ Manaña paraptinmi raqrapakurun allpapas.
 Penqakuymantam umankuta
 tapakurun tarpuqkunapas.
⁵ Luwichukunapas purunpi wacharuspanmi
 uñachankunata saqerun.
 Manaña pasto kaptinmi

uñachankunata saqerun.

- ⁶ Monte asnokunam
qala moqokunapi sayachkanku.
Atoq hinam wayrallataña
muskichkanku.
Pastomantam ñawinkupas
tutayasqaña kachkanku.

Jeremiaspa mañakusqanmanta

- ⁷ Dios Taytalláy,
mana allinkuna rurasqaykum acusawachkanku.
Huchaykuqa chayna kachkaptinpas
sutikiraykuyá yanapaykullawayku.
Mana kasukusqaykuqa nana-nanaqmi.
Contraikipimá huchallikurqaniku.

- ⁸ Israel castakunapa confiakunan Diosnilláy,
desgracia tiempokunapi salvaqnin Diosnilláy
¿Imanasqataq kay nacionpiqa
forastero hinallaña kachkanki?
¿Imanasqataq tuta samapakuq
forastero hinallañaqa kachkanki?

- ⁹ ¿Imanasqataq muspaypi kaq
runa hinaqa kachkanki?
¿Imanasqataq mana vancey atiq
soldado hinaqa rikurirunki.
Dios Taytalláy,
chaywanpas ñoqaykuwanmi kachkanki qamqa.
Sutikiwanmi sutichawarqankiku ñoqaykutaqa.
Amayá saqerullawaykuchu ñoqaykutaqa.

- ¹⁰ Tayta Diosmi kay runakunamanta nin:
Kay runakunaqa
munasqankuman hinallam kawsachkanku.
Mana samaykuspam
mana allinllaman richkanku.
Chayraykum manaña gustoypaqchu qawani paykunata.
Kunanmi yuyarisaq mana allinkuna rurasqankumanta.
Ñoqaqa castigasaqmi huchallikusqankumanta.

- ¹¹ Tayta Diosmi niwarqa:

—Amañayá kay runakunapa favorninpiqa mañakuwayñachu. ¹² Ayunaspa mañakuwaptinkupas qapariyllawanña mañakuwasqankutaqa manam uyarisaqchu. Kañapuwanankupaq animalkunata chaynataq kawsaykunamanta ofrendakunata qowaptinkupas manañam gustoypaqchu kanqa. Paykunataqa guerrawan, yarqaywan chaynataq peste onqoywanmi tukurusaq —nispa.

- ¹³ Chaymi ñoqañataq nirqani:

—Ay Señor Diosnilláy, qanmanta willakuqkunam runakunata nichkan: “Guerrataqa manam rikunkichikchu. Manam yarqaymantapas kankichikchu. Aswanqa cheqaptapunipas Tayta Diosmi hawka kawsakuyta qosunkichik kay sitiopi” nispa.

¹⁴Chaymi Tayta Diosñataq niwarqa:

—Ñoqamanta willakuqkuna chaynata sutiypi rimaspankuqa llullakuchkankum, paykunataqa manam kacharqanichu, manam kamachirqanichu nitaqmi rimapayarqanipaschu. Paykunaqa willakuchkanku yanqa revelacionkunallamantam, yanqakuna musyasqankumantam chaynataq sonqonkupi yanqa kaqkunallatam. ¹⁵Chaynaqa ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini: Ñoqapuni mana kachachkaptiy sutiypi rimaqkunata otaq: “Guerrapas nitaq yarqaypas kay nacionpiqa manam kanqachu” nispa niqkunata cheqaptapunipas guerrawan yarqaywanmi wañunqaku. ¹⁶Chay willakuqkunapa nisqanta uyariqkunapas guerrawan yarqaywanmi wañunqaku warminkunawan chaynataq churinkunawan kуска. Ayankunatam Jerusalem llaqtapa callenkunaman wischunqaku ichaqa manam pipas pampaqninku kanqachu. Chaynatam paykunaman pagasaq mana allinkuna rurasqankumanta. ¹⁷Paykunamanqa ninkitaqmi:

“Mana samaykuspaya weqeykuna sutuchun.

Tuta-punchawya weqeykuna sutuchun.

Kuyasqay castaykuna

desgraciapi kasqanmantaya sutuchun.

Kuyasqay castaykunapa

llumpay heridanraykuya sutuchun.

¹⁸Chakrakunata rispaymi

guerrawan wañuchisqakunata tarini.

Llaqta ukuman yaykuspaymi

yarqaymanta wañunayaqkunata tarini.

Diosmanta willakuqkunam

mana reqsisqanku nacionman pasanku.

Sacerdotekunam

mana reqsisqanku nacionman pasanku.”

Tayta Diosta Jeremias rimapayasqanmanta

¹⁹Dios Taytalláy,

Judá nacionpi runakunataqa

¿pasaypaqtachu qepanchakurunki?

Sion Moqopi llaqtataqa

¿tukuy sonqoykiwanchu cheqnipakurunki?

¿Imanasqataq manaña hampiy atinata

castigaruwankiku?

Hawkalla kaytam suyachkarqaniku

ichaqa manam ima allinpas kanchu.

Sano kaytam suyachkarqaniku

ichaqa mancharisqallam kachkaniku.

²⁰Dios Taytalláy, reqsikunikum

mana allinkuna rurasqaykuta.

Reqsikunikum abueloykupa

mana allinkuna rurasqankuta.
Reqsikunikum huchaykuqa
qampa contraykipi kasqanta.

²¹ Runaykikunataqa sutikiraykuyá
ama qepanchakuruwaykuchu.
Gobiernaspa tiyanayki llaqtataqa
amayá yanqamanqa churaruychu.
Yuyariyá ñoqaykuwan contrato rurasqaykitaqa.
Amayá yanqacharuychu chay rurasqaykitaqa.

²² ¿Huklaw nacionkunapa taytachankuqa parachimunmanchum?
¿Cielokunaqa kkillanmanta parachimunmanchum?
Yupaychasqayku Dios Taytalláy,
qamllam parachimuwaq chaynataqa.
Qamllapim confiakuniku ñoqaykuqa.
Qamllam ruranki tukuy chaykunataqa.

Judá nacion castigasqa kananmanta

15 ¹Tayta Diosmi kaynata niwarqa:
—Moisespiwan Samuelña ñawpaqniypi kaptinkupas manam kay ru-
nakunamantaqa llakipayarikuymanchu. Chaynaqa ñawpaqniymantayá qarqoy.
Pasachunkuyá paykunaqa. ²“Maylawmantaq risaqku” niptinkuqa qanmi ninki:

“Onqoywan wañunanpaq kaqkunaqa
onqoywanyá wañuchunku.
Guerrapi wañunanpaq kaqkunaqa
guerrapiyá wañuchunku.
Yarqaymanta wañunanpaq kaqkunaqa
yarqaymantayá wañuchunku.
Presota pusanankupaq kaqkunaqa
huklaw nacionmanyá pusasqa kachunku.”

³—Ñoqa Tayta Diosmi nini: Tawa rikchaq castigowanmi paykunata tukusaq.
Guerrapi wañuchisqa kaptinkum allqokunaña paykunataqa qachachyanqa. Alton
pawaq animalkunawan monte animalkunam tisapaspa mikunqaku. ⁴Ezequiaspa
churin Rey Manasespa otaq Juda nacion reypa Jerusalem llaqtapi imam rurasqan-
raykum kay pachapi llapallan nacionkunata katkatatachisqa.

⁵ Yaw Jerusalem llaqta
¿piraq qanmanta llakipayarikunqa?
¿Piraq qanmanta aynananaspa waqanqa?
¿Piraq “Hawkallachu” nispa tapurikunqa?

⁶ Ñoqa Tayta Diostam saqeruarqanki.
Qamqa qepamanmi kutiririkurqanki.
Chayraykum contraykipi
makiyta hoqarispay castigasqayki.
Llakipayayta amiruspaymi
chinkarachisqayki.

⁷ Horquetawan wayrachichkaq hinam wayrachisqayki.

Llaqtapa zaguanninkunapim chaynata rurasqayki.
 Mana churiyoqtañam runaykunataqa saqerusqaykichik.
 Mana kutirikamuwasqaykichikraykum
 ñoqaqa chinkarachisqaykichik.

- ⁸ Lamar qochapi aqomantapas
 achkataraqmi viudankutapas saqerusaq.
 Chawpi punchawllaraq kachkaptinmi
 mamantin mozokunaman wañuchiqa kachaykamusaq.
 Sonqoymantam llaqtataqa
 katkatatachispay mancharichisqa.
- ⁹ Qanchis wawayoq mamakunam desmayanqaku.
 Samatyaytapas mana atispankum desmayanqaku.
 Penqaypi kaspankum
 muspaypi hina rikurinqaku.
 Punchawraq kachkaptinmi inti tutayarunqa.
 Paykunamanta puchuqkunam wañuchisqa kanqa.
 Enemigonkum guerrapi wañurachinqa.
 Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

Jeremiaspa quejakusqanmanta

- ¹⁰ Ay mamáy ¿imapaqtaq wachakuwarqanki
 tukuy kay nacionpi runakunawan churanakunaypaq,
 tukuy kay nacionpi runakunawan atipanakunaypaq?
 Manam paykunataqa prestakurqanichu.
 Chaywanpas llapallanmi ñakawanku.
- ¹¹ Tayta Diosmi niwarqa:
 Cheqaptapunipas allinnikipaqmi librasqayki.
 Mana allin tiempopipas
 enemigollaykiwanmi ruegachisqayki.
 Sasachakuy tiempopipas
 enemigollaykiwanmi ruegachisqayki.

Tayta Diospa castigananmanta

- ¹² ¿Yaqachum pipas atirunman fierro pakiruyta?
 ¿Yaqachum pipas atirunman norte lawmanta fierro pakiruyta?
 ¿Yaqachum pipas atirunman bronce pakiruyta?
- ¹³ Qori-qollqekichiktam
 qechusuqnikichikkunaman qoykusaq.
 Llapallan huchaykichikmantam
 paykunamanña qoykusaq.
 Enteron nacionnikichikpi kapuqnikichiktam
 debaldella qoykusaq qechusuqnikichikkunaman.
- ¹⁴ Mana reqsisqaykichik nacionpim
 enemigoykichikta servichimusqaykichik.
 Piñakuyniymi nina hinaraq
 qamkunata tukurusunkichik.

Jeremiaspa mañakusqanmanta

- 15 Yachankim Dios Taytalláy.
 Yuyariwaspaykiyá watukaykamuway.
 Ñakarichiqniykunatayá vengakarapuway.
 Paykunapaq anaq piñakuq kaspapa
 amayá munaychu wañurunaytaqa.
 Yachankimiki qamrayku insultawasqankutaqa.
- 16 Llapallan kamachiq Dios Taytalláy,
 rimapayawaptikim palabraykikunata
 mikuyapaq-mikurqani.
 Chay palabraykikunaraykum
 sonqoypi anchallataña kusikurqani.
 Ñoqaqa sutikiwan sutichasqam kallani.
- 17 Kusikuyllapi piensaqkunamanqa
 manam hukllawakurqanichu.
 Akllawasqayki tiempomantam
 mana piwanpas *yacharqanichu.
 Piñakuynikiwan huntaykuwasqaykimantam
 mana piwanpas yacharqanichu.
- 18 ¿Imanasqataq manaña tukuq kay nanayniyqa?
 ¿Imanasqataq manaña hampiy atina kay heridayqa?
 ¿Chakiruqlla yaku hinachu
 ñoqapaq rikurirunki?
 ¿Mana takyaq yaku hinachu
 ñoqapaq rikurirunki?

Tayta Diospa contestasqanmanta

- 19 Chaymi Tayta Diosñataq niwarqa:
 Kutirikamuwaptikiqa
 kaqllamantam chaskisqayki.
 Kutirikamuwaspaykiqa kaqllamantam serviwanki.
 Yanqakuna rimaymanta wanakuspaykiqa
 ñoqapa rantipim rimanki.
 Imam kaqlata rimaspaykiqa
 ñoqapa rantipim rimanki.
 Paykunam qanman kutirikamunqa.
 Manam qamchu kutirinayki paykunamanqa.
- 20 Tayta Diosqa niwarqataqmi:
 Kay runakunapaqmi
 allin takyaq perqata hina churarqayki.
 Qamtaqa bronce manta perqata hinam churarqayki.
 Contraykipi peleaspapas
 manam vencesunkichu.
 Qamta salvanaypaq yanapasqayraykum

mana vencesunkichu.

Qamta libranaypaq yanapasqayraykum

mana vencesunkichu.

²¹ Mana allin runakunamantam lluptichisqayki.

Mana llakipayakuq runakunamantam librasqayki.

Jeremiasta Tayta Dios kamachisqanmanta

16 ¹Tayta Diosmi rimapayawaspan niwarqa:

²—Kay nacionpiqa amam casarakunkichu nitaqmi churikipas kangachu. ³Ñoqa Tayta Diosmi nini kay nacionpi naceq churi-wawankunamanta, wachakuqnin mamakunamanta chaynataq taytankumantapas: ⁴“Paykunaqa ñakarichikuq onqoykunawanmi wañunqaku. Paykunamantaqa manam pipas waqanqachu nitaqmi pipas pampaqachu. Wanu hinam paykunaqa pampapi wischurayanqaku. Guerrawan, yarqaywanmi paykunaqa tukurunqa. Alton pawaq animalkunawan purun animalkunam ayankutapas mikunqa” —nispa.

⁵Tayta Diosqa niwarqataqmi:

—Wañuchikuqpa wasinmanqa amam yaykunkichu. Amam waqaysinkichu nitaqmi llakiysinkichu. Kay runakunamantaqa qechuruniñam hawkayay qosqayta. Manañam paykunamantaqa kuyapayarikunichu nitaqmi llakipayarikunichu. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini. ⁶Warmakunawan yuyayniyoqkunam kay nacionpi wañunqaku ichaqa manam pipas paykunata pampaqachu. Paykunamanta waqaspankuqa manam cuerponkutapas kuchukunqakuchu nitaqmi chukchankutapas rutukunqakuchu. ⁷Wañuchikuqkunata consuelanankupaq mikuytaqa manañam pipas ruranqachu. Chay wañuchikuqkunapa taytanña otaq mamanña wañukuptinpas manam copallatapas qonqakuchu consuelanankupaq.

⁸—Amataqmi yaykunkichu convidopa kasqan wasimanpas mikuqkunawan mikunaykipaq otaq upyaqkunawan upyanaykipaqpas. ⁹Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi nini: Kay sitiopi kusikuyllawanña qaparisqankutam chaynataq asikusqantam tanirachisaq. Tanirachisaqtaqmi casarakuqkunapa fiestan rurasqankutapas. Chaykunam qawachkaptikichik pasakunqa kawsasqaykichik tiempopi.

¹⁰—Runakunaman kaykunata willaptikim paykuna tapusunki: “¿Imanasqataq Tayta Diosqa kay hatun castigokunamanta rimachisuchkanki? ¿Ima mana allintataq ruraraniku ñoqaykuqa? ¿Imapitaq huchallikuruniku yupaychasqanchik Tayta Diospa contranpiqa?” nispa. ¹¹Chaymi ñoqa Tayta Diospa nisqayta kaynata ninki: “Qamkunapa abueloykichikkunam saqeruwaspam taytacha-mamachakunataña maskarqaku, chaykunapa qayllanpi qonqorakuspankum adorarqaku. Ñoqata saqeruwaspamkumá yachachikuyniykunatapas mana kasukurqakuchu. ¹²Qamkunaqa abueloykichikkunamantapas aswanraqmi huchallikuchkankichik. Sapakamam rumi sonqoykichikpa mana allinkunalla munasqanpi kawsaspa mana kasuwarqankichikchu. ¹³Chayraykum kay nacionmanta wischusqaykichik qamkunapapas nitaq abueloykichikpapas mana reqsisqan nacionman. Chaypim tuta punchaw adoramunkichik mana reqsisqaykichik taytacha-mamachakunata. Manañam llakipayasqaykichikchu” nispa.

¹⁴—Chaywanpas ñoqa Tayta Diosmi nini: Hamuchkanmi tiempo: “Israelpa mirayninkunata Egipto nacionmanta horqomuq Kawsaq Tayta Diosraykum jurani” nispa manaña juranankupaq. ¹⁵Aswanqa juraspaqa-juranqaku: “Israelpa mirayninkunata norte law nacionkunamanta chaynataq qarqosqan wakina-

cionkunamanta horqomuq Kawsaq Tayta Diosraykum jurani” nispañam. Ñoqam kutichimusqaykichik abueloykichikkunaman qosqay allpaman.

¹⁶—Ñoqa Tayta Diosmi nini: Challwiru kachamuchkaq hinam kachamusaq paykuna horqoq achka runakunata. Purun animalkuna hapiq runata kachamuchkaq hinam kachamusaq paykuna hapiq runakunata, chaynapim alto orqokunamanta, moqokunamanta hinaspa qaqapa raqrunkunamanta paykunata horqomunqa. ¹⁷Paykunapa imaynam kawsasqantaqa qawachkanim. Paykunapa mana allin kawsasqankuqa qayllaymantaqa manam chinkanmanchu, mana allin rurasqankupas ñawiyamantaqa manam pakasqachu kachkan. ¹⁸Puntataqa mana allinkuna rurasqankumantawan huchallikusqankumantam dobleta pagasaq. Paykunaqa wañusqa hina millakuypaq taytacha-mamachankuwanmi manaña asuykunaypaq hina allpayta ruraraqaku, millakuypaq kaqkunawantaqmi huntachirqaku herenciankupaq qosqay allpatapas.

Tayta Diosta Jeremias mañakusqanmanta

¹⁹ Dios Taytalláy,
qanmi kallpanchaqniyqa kanki.
Dios Taytalláy,
amparakuna wasi hinam qamqa kanki.
Sasachakuyipi lluptikunay
wasi hinam qamqa kanki.
Karu nacionkunamantam runakuna hamusunki.
Kay pachapa cantonmantaraq hamuspankum nisunki:

“Abueloykum taytacha-mamachakunata hatallirqaku.
Waspiy hina chinkaruq
taytachakunallatam hatallirqaku.
Mana imapaq valeq
taytachakunallatam hatallirqaku.”

²⁰ Runaqa ¿yaqachum
dioskunata rurakunman?
Chaykunaqa manam
cheqap dioskunachu kanman.

Tayta Diospa contestasqanmanta

²¹ Chaynaqa kunanmi paykunaman
yachachisaq atiyniyoq kasqayta.
Chaynaqa kunanmi paykunaman
yachachisaq kallpayoq kasqayta.
Hinaptinmi yachanqaku
sutiyaq Tayta Dios kasqanta.

Huchallikusqankurayku Juda nacion castigasqa kananmanta

17 ¹ Juda nacionniyoq runakunapa huchallikusqanqa
yuyasqam kachkan.
Fierropa puntanwan hinam
chaykunaqa qellqasqa kachkan.

Nina rumipa puntanwan hinam
chaykunaqa qellqasqa kachkan.
Tablapi qellqasqa hinaraqmi
sonqonkupi kachkan.

Altarninkupa esquinankunapim
qellqasqa kachkan.

- ² Rapisapa sachakunapa hichpanpi,
alto moqokunapa puntanpi
altarninkumantam churinkupas yuyarinku.
Rapisapa sachakunapa hichpanpi,
alto moqokunapa puntanpi
Asera sutiyoq mamachakunamantam yuyarinku.
- ³ Chakrapi orqokunaman riqkunatam nikichik:
“Enteron nacionnikichikpim
capillakunapi huchallikurqankichik.
Qori-qollqekichiktawan
tukuy kapuqnikichiktam saqueachisqaykichik.
- ⁴ Herenciaykichikpaq allpa qosqaytam
mana tarpuspa saqenkichik.
Mana reqsisqaykichik nacionpim
enemigoykichikta servichimusqaykichik.
Wiñaypaq rupaq ninata hinaraq
piñachiwaspaykichikraykum servichimusqaykichik.”

Wakin willakuykunamanta

- ⁵ Tayta Diosmi kaynata nin:
Ñoqamanta rakikuspa runamasillanpi
hapipakuq runaqa ñakasqayá kachun.
Ñoqamanta rakikuspa runapa kallpallanpi
hapipakuq runaqa ñakasqayá kachun.
- ⁶ Chay runaqa kanqa
chunniqqi wiñaq sachá hinam.
Chay runaqa kawsanqa
taqrapi wiñaq sachá hinam.
Qollpa allpapi
wiñaq sachá hinam payqa kanqa.
Mana pipapas *yachanan allpapi
wiñaq sachá hinam payqa kanqa.
- ⁷ Ñoqa Tayta Diospi hapipakuq runaqa
bendecisqam kanqa.
Ñoqa Tayta Diospi confiakuq runaqa
bendecisqam kanqa.
- ⁸ Chayna runaqa kanqa
yakupa hichpanpi plantasqa sachá hinaraqmi.
Chayna runaqa kanqa
yakupa patanpi sapichakuq sachá hinaraqmi.

Payqa kanqa rupay tiempopipas
 verdey-verdey rapisapa sachá hinaráqmi.
 Usyay tiempopipas qali-qali sachá hinaráqmi
 payqa kanqa.
 Tiempollanpi mana tipispa ruruq sachá hinaráqmi
 payqa kanqa.

⁹ Tukuy imamantapas engañakuqllañam
 runapa sonqonqa.
 Mana hampiy atinañam
 runapa sonqonqa.
 ¿Pitaqsi reqsinman runapa sonqontaqa?

¹⁰ Ñoqa Tayta Diosllam
 runakunapa piensasqantaqa yachani.
 Ñoqa Tayta Diosllam
 runakunapa sonqontapas pruebani
 chaynapi kawsasqankuman hina
 sapakamam paganaypaq,
 chaynapi rurasqankuman hina
 sapakamaman paganaypaq.

¹¹ Mana runtusqan oqlaq yutumanmi
 rikchakun engañowan apuyaq runaqa.
 Manaraq machuyachkaptinmi
 qori-qollqenqa payta saqerunqa.
 Wañukunan hichpaqa
 sonso runañam rikurirunqa.

¹² Santuarionchikpa kasqan sitioqa
 qallariyinmantapuni alto-alto sitiom.
 Santuarionchikpa kasqan sitioqa
 reypa kancharichkaq tiyanan sitiom.

¹³ Israelpa hapipakunan Dios Taytalláy,
 pipas saqerusuqnikiqa penqaypim rikuringa.
 Qam Tayta Diosmi ninki:

Ñoqamanta rakikuq runakunaqa
 allpapi qellqasqa suti hinam chinkarunqa.

Qam Tayta Diosta saqerususqaykiraykum chinkarunqaku.
 Kallpaq yaku hina kachkaptiki
 saqerususqaykiraykum chinkarunqaku.

Tayta Diosta Jeremias mañakusqanmanta

¹⁴ Dios Taytalláy, hampiykuwaptikiqa sanoyasaqmi.
 Dios Taytalláy, salvaykuwaptikiqa salvakusaqmi.

Qamqariki kanki ñoqapa alabanaymi.

¹⁵ Niwachkankum runakunaqa:

¿Imataq pasarun Tayta Diospa nisqantaqa?
Kunanyá cumplikuchun paypa nisqankunaqa.

¹⁶ Qamta qatinaypaqqa

manam michiq kayniytaqa saqerqanichu.

Sasachakuy tiempokuna hamunantaqa

manam munarqanichu.

Qamqa yachankimiki chaykunataqa.

Qampa qayllaykipim rimarqaniqa.

¹⁷ Amapuniyá manchachiwaychu qamqa.

Castigo punchawpi amparaqniymi kanki qamqa.

¹⁸ Penqaymanyá churay qatikachawaqniykunataqa.

Penqaymanqa amayá churawaychu ñoqallaytaqa.

Paykunayá kachunku mancharichisqaqa.

Amayá ñoqachu kasaq mancharichisqaqa.

Desgracia punchawtaqa paykunamanyá chayachiy.

Paykunatayá pasaypaqtaqa chinkachiy.

Samana punchawpi samanankumanta

¹⁹ Tayta Diosmi niwarqa:

—Runakunapa Yaykunan sutiyoq zaguanman rispaykiyá chaypi sayaykamuy.

Chaynintam yaykunkupas hinaspa lloqsinkupas Juda nacionpa reyninkuna. Chaynallatam ruranki Jerusalen llaqtapa llapallan zaguanninkunapipas. ²⁰ Chaypim kaynata nimunki: “Juda nacionpa reyninkuna, Juda nacionniyoq llapallan runakuna, Jerusalen llaqtapi *yachaqkuna otaq kay zaguannta yaykuqkuna, uyariychik Tayta Diospa palabranta. ²¹ Paymi kaynata nin: ‘Vidaykichikraykuyá cuidakuychik. Samana punchawpiqa amam kay llaqtapa zaguan punkunkunata cargakunata apaykunkichikchu.

²² Chay punchawpiqa amataqmi wasikichikmantapas cargakunata horqonkichikchu, amamá imapipas llamkankichikchu. Abueloykichikkunaman kamachisqayta hinamá samana punchawtaqa ñoqapaq sapaqchankichik. ²³ Chay abueloykichikkunaqa manam kasukurqakuchu nitaqmi atienderqakuchu. Paykunaqa sonqonkuta rumiyaykachispam mana kasukurqakuchu nitaq corregikurqakuchu’ nispa.

²⁴ “Ñoqa Tayta Diosmi nini: ‘Kay llaqtapa zaguannta samana punchawpi cargakunata mana apaykuptikichikqa chaynataq mana imallapipas llamkaspas chay punchawta ñoqapaq sapaqchapuwaptikichikqa. ²⁵ Rey Davidpa miraynin gobiernaq reykunawan kamachikuqkunam carretakunapi chaynataq caballokunapi sillasqa kay llaqtapa zaguannta yaykunqaku. Paykunaqa yaykunqa Juda nacionniyoq runakunapiwanmi hinaspa Jerusalen llaqtayoq runakunapiwanmi. Kay llaqtapiqa runakunam wiñaypaq *yachanqaku. ²⁶ Runakunam hamunqa Juda nacionpi llaqtakunamanta, Jerusalen llaqtapa muyuriqninkunamanta, Benjamin castapa allpan lawmanta, waqtakuna lawmanta, orqokunamanta hinaspa Neguev lawmanta. Ñoqa Tayta Diospa tempoymanmi apamunqaku lliw kañana animalkunata, wañuchipuwankupaq wakin animalkunata, kawsaykunamanta ofrendakunata, inciensota hinaspa graciasta qowanankupaq ofren-

dakunata. ²⁷Sichu mana kasuwaspaykichik samana punchawta mana sapaqchaspa chay punchawpiraq Jerusalem llaqtapa zaguan punkunkunata cargakunata apaykuptikichikqa kay llaqtapa zaguan punkunkunata kañaykusaq hinapinmi Jerusalem llaqtapa palacionkunatapas rurarunqa. Chay ninataqa manam pipas amachayta atinqachu.’”

Manka ruraqwan hinaspa mituwan rikchanachiyanta

18 ¹Tayta Diosmi ñoqa Jeremiasta niwarqa:
²—Manka ruraqpa wasinta riptikim chaypi willamusqayki imam niyanta —nispa.

³Chaymi manka ruraqpa wasinta chayaruptyi payqa ruedapa hawanpi mankata rurachkasqa. ⁴Ichaqa chay manka ruraqpa rurasqa mankam hukman llosirurqa chaymi munasqanman hina mosoqmantaña rurarqa.

⁵Chaymi Tayta Dios niwarqa:

⁶—Israel castakuna imanachun chay manka ruraq hina qamkunawanpas munasqayta rurayman? Manka ruraqpa makinpi mitu hinam qamkunapas makiypi kachkankichik. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini. ⁷Tanteasqay horapim rimarisaq mayqan naciontapas otaq mayqan gobiernotapas plantata pilachkaq hina puchukachinaypaq, tuñichinaypaq chaynataq chinkarachinaypaq. ⁸Chaywanpas sichu chay anyasqay nacionpi runakuna mana allinkuna rurasqankumanta wanakuptinkuqa, chay castiganaypaq tanteasqay castigotam manaña kachamusaqchu. ⁹Tanteasqay horapiqa rimarisaqtaqmi mayqan naciontapas otaq gobiernotapas hatarichinaypaq chaynataq plantachkaq hina takyachinaypaq. ¹⁰Chaywanpas sichu chay nacionpi runakuna mana allinkunata ruraspanku willasqaykunatapas mana kasukuptinkuqa manam favorecesaqchu chay tanteasqay kaqkunawanpas.

¹¹—Kunanyá Juda nacionpi runakunatawan Jerusalem llaqtapi *yachaqkunata nimuy: “Ñoqa Tayta Diosmi contraykichikpi piensaspa castiganaypaq tanteachkani. Chaynaqa sapakamayá mana allin kawsasqaykichikmanta wanakuspa vidaykichik-tawan ruraynikichikta allichaychik.” ¹²Chaywanpas paykunaqa kaynatam nisunki: “Yanqañam chay niwasqaykikuqa. Tanteasqaykuman hinam ñoqaykuqa kawsaksaqu, mana kasukuq sonqoykupa munasqantam sapakama rurakusaqu” nispa.

¹³Chayraykum Tayta Dios nin:

Nacionkunapiyá tapukamuychik runakunata
 ¿Pitaq uyarirqa chaykunata?
 Sumaq doncellawan tupachisqa Israel runakunam
 rurarunku manchakuypaqta.

¹⁴¿Huk kutillaqa Libano alto orqopi
 riti chinkarunmanchum?

¿Huk kutillaqa karumanta kallpamuq
 chiri yaku chakirunmanchum?

¹⁵Runaykunam ichaqa ñoqata qonqaruwanku.
 Taytacha-mamachakunamanñam inciensota kañanku.
 Chay runapa pantarachisqanñam kachkanku.
 Ñawpaq tiempopi kawsasqankumantam pantarachin.
 Purisqankupim paykunataqa urmarachin.
 Mana purinanku ñankunamanñam pantarachin.

- ¹⁶ Chayraykum allpankupas
 chunniq allpaña kanqa.
 Chayraykum allpankupas tukuy tiempo
 asipayanaña kanqa.
 Chayninta puriqkunam admirakunqaku.
 Umankutaraqmi kusikuymanta kuyuchinqaku.
- ¹⁷ Israel casta runakunataqa
 enemigonkunapa qayllanmantam cheqerachisaq.
 Intipa qespimunana lawmanta
 pukumuq wayrata hinam cheqerachisaq.
 Desgraciapi rikuriptinkum
 manaña qawarispay qepanchakurusaq.

Jeremiaspa contranpi rimanakusqankumanta

- ¹⁸Chay runakunam ninakurqaku:
 —Hakuchikyá Jeremiaspa contranpi tanteeanakamunanchikpaq. Manam fal-
 tanqachu Diosmanta yachachiqninchik sacerdotekunaqa nitaq consejaqninchik
 yachayniyoq runakunapas nitaq Diosmanta willakuqkunapa palabrankunapas.
 Acusamuspayá ima rimasqantapas ama kasusunchikchu —nispa.

Tayta Diosta Jeremias mañakusqanmanta

- ¹⁹ Dios Taytalláy, atiendeykuwayá ñoqallayta.
 Dios Taytalláy, uyariykuyá enemigoykunapa nisqanta.
- ²⁰ ¿Paykunapaq rurasqaymantachu,
 allinninkupaq rurasqaymantachu
 mana allinwan pagawanqaku?
 ¿Manachum sepulturaytaraq toqochkanku?
 Yuyariyá qayllaykipi
 favorninkupi rimasqayta.
 Yuyariyá piñakuynikita
 amachanaypaq mañakusqayta.
- ²¹ Chaynaqa churinkunatayá
 yarqaymanta wañuchiy.
 Chaynaqa espadawanyá
 paykunata wañuchiy.
 Warminkutapas manaña wawayoqtayá ruray.
 Paykunataqa manaña qosayoqtayá ruray.
 Qarikunapas peste onqoywanyá wañuchunku.
 Mozokunapas guerrapi peleaspayá wañuchunku.
- ²² Hapiwanankupaq allpata uchkurusqankuraykuyá
 salteaqkunata qonqaymanta kachaykuy
 chaynapi wasinkupipas qaparisqanku uyarikunanpaq.
 Chakiykunapaq toqllakunata churarusqankuraykuyá
 salteaqkunata qonqaymanta kachaykuy
 chaynapi wasinkupipas qaparisqanku uyarikunanpaq.
- ²³ Dios Taytalláy,

qamqa yachankim contraypi tukuy rimasqankuta,
 wañuchiwanankupaq tukuy piensasqankuta.
 Mana allin rurasqankutaqa
 amayá pampachaychu.
 Qayllaykipi huchallikusqankutaqa
 amayá pampachaychu.
 Qayllaykipiyá urmachiy paykunataqa.
 Piñakusqayki tiempopiyá ruray chaynataqa.

Pakisqa aysakuwan rikchanachiymenta

19 ¹Tayta Diosmi kaynata niwarqa:
 —Manka ruraqata rispaykim allpamanta aysakuta rantiramunki hinaspa
 qamkuna ukupi ancianokunatawan sacerdote ancianokunata pusaspa ²lloqsinkichik
 Ben-hinom Wayqoman. Chay wayqoqa kachkan “Kallanakuna Punku” nisqankupa
 chimpanpim. Chaypim ñoqapa nisqaykunata qayarikuq hina ³kaynata nimunki: “Juda
 nacionpi reykunawan Jerusalem llaqtapi *yachaqkuna, Llapallan Kamachiq Tayta Diospa
 otaq Israelpa yupaychasqan Tayta Diospa kayna nisqantayá uyariychik: ‘Kay sitiopa con-
 tranpi castigota kachamuptiyimi llapallan uyariqkunaqa muspaypi hinaraq rikuringaku.
⁴Israel castakunaqa ñoqata saqeruwaspaykichikmi kay sitiopapas manaña asuykunay-
 paq hina rurarakichik. Qamkunapapas abueloykichikkunapapas chaynataq Juda
 nacion reykunapapas mana reqsisqanku taytacha-mamachakunamanñam inciensota
 kañarqankichik. Kay sitiopíqa wañuchirqankichiktaqmi inocente runakunatapas. ⁵Qam-
 kunaqa hatarichirqankichiktaqmi Baal sutiyoq taytachapa capillankunatapas chaynapi
 chaykunapa hichpanpi churikichikkunata Baalman kañanaykichikpaq. Chaykunata
 ruranaqkichikpaqqa manam kamachirqaykichikchu, manam rimarirqanichu nitaq pien-
 sarqanichu. ⁶Chayraykum hamunqa tiempokuna kay sitiota Tofetwan otaq Ben-hinom
 Wayqowan manaña sutichanankupaq, chaytaqa sutichanqaku Nakana Wayqowanñam.
⁷Kay sitiopim Juda nacion runakunapa chaynataq Jerusalem llaqtayoq runakunapa rima-
 nakusqanta mana kaqman churasq. Wañunankupaqmi enemigonkuwanña vencechisaq.
 Ayankutañataqmi alton pawaq animalkunamanña hinaspa monte animalkunamanña
 qoykusaq. ⁸Kay llaqtataqa tikrurusaq hukmanyanku hinaspa burlakunanku sitioman-
 ñam. Chaynin pasaq runakunapas pasaypaq tuñichisqata qawaspam hukmanyasqallaña
 burlakunqaku. ⁹Churi-wawankunatapas tayta-mamallankuwanmi mikurachisqaq
 chaynataqmi kinkupas sapakamataq mikunakunqaku, chaynataqa ruranqaku muyuriq-
 ninkumanta enemigonku atacaptin pasaypaq yarqaymanta kasqankuraykum.’”

¹⁰—Chaynata rimaruspaykim riqmasiki runakunapa qayllanpi aysakuta pakipa-
 runki ¹¹hinaspa Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diospa nisqayta kaynata ninki:
 “Manaña pipas allichananpaq aysakuta pakichkaq hinam kay runakunatawan kay
 llaqtata tukurusaq. Manaña maypipas pampanankupaq sitio kaptinmi Tofet Way-
 qopiña ayankuta pampanqaku. ¹²Ñoqa Tayta Diosmá nisqayman hina chaynata
 rurasaq kay llaqtatapas chaynataq runakunatapas. Tofet Wayqota hinam kay llaq-
 tataqa rurasaq. ¹³Mana asuykunay Tofet Wayqo hinañam kanqa Jerusalem llaqtapi
 wasikununa chaynataq Juda nacion reykunapa wasinkunapas. Chay wasikunapa
 altosninpimá inciensota kañapurqaku llapallan lucerokunapaq, chaypitaqmi vino
 ofrendatapas hichapurqaku wakin taytacha-mamachakunapaqpas” nispa.

¹⁴Willananpaq Tayta Diospa kachasqan Tofet Wayqomanta Jeremias kutiruspanmi templopa pationpi sayaykuspan runakunata nirqa:

¹⁵—Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi kaynata nin: “Sonqoykichikta rumiyarachispa palabraykunatapas mana kasukusqaykichikraykum kay llaqtapa chaynataq muyuriqninpi llaqtakunapa contranpi rimasqayman hina castigota kachamusaq” nispa.

Pasurpa contranpi Jeremiaspa rimasqanmanta

20 ¹Tayta Diospa temlonpi kamachikuq, Imerpa churin sacerdote Pasurñantaqmi Jeremiaspa rimasqankunata uyariruspan ²kamachirqa Diosmanta willakuq Jeremiasta azotenankupaq chaynataq cepo nisqankupi chakinkunata hapichinankupaq. Chay cepom karqa Tayta Diospa temlonpa hichpanpi otaq Benjamin sutiyoq alto punkupi. ³Paqarinnintin punchaw Jeremiasta cepomanta Pasur horqorachimuptinmi payta Jeremias nirqa:

—Tayta Diosqa manañam Pasurwanñachu sutichasunki aswanqa “Magor-misabibanñam. ⁴Tayta Diosmi nin: “Qamtaqa rurarusqayki kikikipapas chaynataq llapallan amistadnikikunapapas mancharikunantañam. Qawachkaptikim paykunata enemigoykikuna guerrapi wañuchinqaku. Juda nacionpi llapallan runakunatam qoykusaq Babilonia nacionpa reyninmanña. Paymi wakinta presochoasqata Babilonia lawman pusachinqa, wakintañataqmi guerrapi wañuchinqa. ⁵Enemigoykichikmantaqmi qoykusaq kay llaqtapa qori-qollqentapas, tukuy huñusqankutapas chaynataq tukuy kuyayllapaq kapuqninkutapas. Babilonia lawman astanankupaqtaqmi qoykusaq Juda nacion reykunapa llapa qori-qollqentapas. ⁶Qampas Pasur, wasikipli llapallan *yachaqkunapiwanmi presochoasqa rinkichik Babilonia lawman. Chaypi wañuspan chaypitaq pampasqa kanki, chaypitaqmi pampakunqaku llapallan amistadnikikunapas. Paykunamanmi Diosmanta willakuq tukuspa llullakunata willarqanki” nispa.

Tayta Diosman Jeremiaspa quejakusqanmanta

⁷ Dios Taytalláy,
 engañaypaqmi qamqa engañaruwanki.
 Munayniyoq kasqaykiraykum engañaruwanki.
 Tukuy punchawmi ñoqataqa asipayawanku.
 Llapallankum ñoqataqa burlakuwanku.

⁸ Sapa kutillam rimani.
 Sapa kutillam paykunaman qaparini.
 Dañolla kananmantam qayakuni.
 Tuñichisqa kananmantam qayakuni.
 Palabraykita willakusqayraykum
 tukuy punchaw insultawanku.
 Palabraykita willakusqayraykum
 tukuy punchaw burlakuwanku.

⁹ Ñoqam piensani
 qanmantaqa manaña yuyarinaypaq.

^a 20:3 Hebreo simipi Magor-misabib ninanqa: “Tukuy hinastinpim mancharikuylla kachkan” ninanmi.

Ñoqam piensani
 sutikiپیقا manaña rimanaypaq.
 Chaywanpas palabraykiqa
 nina hinaraqmi sonqoypi rugarichkan.
 Chaywanpas palabraykiqa
 nina hinaraqmi tulluykunapi pakarayachkan.
 Chay nina hina rupariytaqa
 munarqanim harkayta.
 Ichaqa manamá atirqanichu harkayta.

¹⁰ Uyarichkanim achkallaña runakunapa rimasqanta:
 Tukuy hinastinpim mancharikuy kachkan —nispam rimasqankuta.
 Denunciaychik —nispam rimanakuchkanku.
 Denunciasunchik —nispam rimanakuchkanku.
 Llapam amistadniymi urmarunayta suyachkanku.
 Ichapas engañarachikunman —nispam nichkanku.
 Paytaqa vencesunchikmi —nispam nichkanku.

¹¹ Dios Taytalláy,
 chaywanpas qamqa ñoqawanmi kachkanki.
 Manchakuypaq soldado hinam ñoqawan kachkanki.
 Chayraykum qatikachawaqniykunaqa urmarunqaku.
 Paykunaqa manañam venceytaqa atiwanaqakuchu.
 Paykunaqa hatun penqaypim rikurirunqaku.
 Manam imapas lloqsinqa allinninkupaqchu.
 Haykapipas manaña qonqay atina penqaypim kanqaku.

¹² Llapallan Kamachiq Dios Taytalláy,
 allin ruraqkuna reqsiq Dios Taytalláy,
 qamqa reqsinkingim runapa sonqontaqa.
 Qamqa yachankim runapa piensasqantaqa.
 Qawachiwayá paykuna vengakusqaykita.
 Qanmanmi willakamurqayki asuntoyta.

¹³ Tayta Diospaqyá takiychik.
 Tayta Diostayá alabaychik.
 Mana imayoqtam payqa salvaykun.
 Mana allin ruraqkunamantam salvaykun.

¹⁴ Ñakasqayá kachun nacesqay punchawqa.
 Amayá bendecisqachu kachun
 mamaypa wachakuwasqan punchawqa.

¹⁵ Taytayta kusirichipas ñakasqayá kachun.
 Taytayman willaqpas ñakasqayá kachun.
 “Qarim nacerapusunki”
 niqpas ñakasqayá kachun.

¹⁶ Chayna runaqa kachun
 Tayta Diospa chunnichisqan llaqta hinayá.
 Payqa kachun mana llakipayaspa

- tuñichisqa llaqta hinayá.
 Achikyamuqtayá qapariyta uyarichun.
 Chawpi punchawpiyá guerrapi qapariyta uyarichun.
- ¹⁷ Manamya mamaypa wiksanchichu
 Tayta Dios wañurachiwarqa.
 Chayna kaptinqa mamaypa wiksallanpich
 sepulturay kanman karqa.
 Chayna kaptinqa wiñaypaqchá
 wiksallanpi kayman karqa.
- ¹⁸ ¡Imapaqraq mamay wachakuwarqa
 ñakariyllata qawanaypaq!
 ¡Imapaqraq mamay wachakuwarqa
 waqayllata qawanaypaq!
 ¡Imapaqraq mamay wachakuwarqa
 penqayllapi kawsaspa wañunaypaq!

Jerusalen llaqta tuñichisqa kananmanta

21 ¹ Rey Sedequiasmi kacharqa Malquiaspa churin Pasurtawan Maasiaspa churin sacerdote Sofoniasta chaynapi Jeremiasta kaynata nimunankupaq:

²—Ama hina kaspaykiyá Tayta Diosta mañakuy ñoqanchikpaq. Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosormi atacawachkanchik, ichapas Tayta Diosqa ñawpaq tiempopi hina admirakuypaq kaqkunata ruraspan Nabucodonosorta asurirachinman —nispa.

³⁻⁴ Chaymi Jeremiasñataq Israelpa yupaychasqan Tayta Diospa nisqanta Rey Sedequiasman nimunankupaq kaynata nirqa:

—Babilonia nacionpa reyninpa contranpi peleasqaykichik armakunatam kiki-kichikpa contraykichikpi kutiriykachisqa. Murallaykichikpa hawa lawninmanta atacamuq Caldea runakunatañataqmi kay llaqtapa chawpinpi huñusaq. ⁵ Kikiyupunim qamkunapa contraykichikpi ancha hatun atiyuniyan chaynataq hatun castigowan peleasaq. Rparichkaq nina hina ancha piñakuyniywanmi peleasaq. ⁶ Kay llaqtapi *yachaqkunata castigaptiyimi runakunapas chaynataq animalkunapas mancharikuypaq peste onqoywan wañunqaku. ⁷ Ñoqa Tayta Diosqa ninitaqmi: Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosormanmi chaynataq wakin enemigonkunanammi qoykusaq Juda nacionpa reynin Sedequiasmanmi qoykusaqtaqmi peste onqoymanta puchuqkunatapas, guerrapi wañuqkunamanta puchuqkunatapas, yarqaywan wañuqkunamanta puchuqkunatapas chaynataq wañuymanmanta llaqtapi lla-pallan puchuqkunatapas. Paykunatamá Nabucodonosor mana kuyapayaspan, mana favorecespan hinaspa mana llakipayaspan guerrapi wañuchinqa.

⁸—Chay runakunamanqa nimunkitaqmi ñoqa Tayta Diospa kayna nisqayta: “Kunanmi akllakunkichik kawsanaykichikpaq otaq wañunaykichikpaqpas. ⁹ Kay llaqtapi puchuqkunaqa guerrapim otaq yarqaymantam otaq peste onqoywanmi wañunkichik. Aswanqa Caldea runakunapa otaq kay llaqtapa muyuriqninmanta atacamuqkunapa makinman churakuspaqa kawsankichikmi. Vidallaykichiktapas salvankichikmi. ¹⁰ Ñoqa Tayta Diosmi nini: Ñam tantearuniña kay llaqtata manaña favorecespay castiganaypaq. Babilonia nacionpa reyninmanña qoykuptiyimi kañaykunqa.”

Juda Nacion reypa contranpi willakuymanta

- ¹¹ Juda nacion reypa castankunamanyá nimuy,
ñoqa Tayta Diospa nisqayta uyarinankupaqyá nimuy:
- ¹² “Rey Davidpa castankuna,
ñoqa Tayta Diosmi kaynata nikichik:
Sapa tempranonyá allin arreglota ruraychik.
Ñakariqkunatayá ñakarichikuq runakunamanta libraychik,
chaynapi rupachkaq nina hina
mana piñakurunaypaq,
chaynapi mana allinkuna rurasqaykichikmanta
mana piñakurunaypaq,
chaynapi mana pipapas
amachay atinan
nina hina mana piñakurunaypaq.”

Jerusalen llaqta castigasqa kananmanta

- ¹³ Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Qechwapa altonpi tiyaq llaqta,
ñoqaqa contraykipim kachkani.
Pampapa chawpinpi hatun rumi hina llaqta,
ñoqaqa contraykipim kachkani.
“¿Pitaqsi ñoqanchiktaqa atacawasun?”
nisparaqmi ninkichik.
“¿Pitaqsi amparakunanchikmanqa chayamunqa?”
nisparaqmi ninkichik.
- ¹⁴ Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Mana allinkuna rurasqaykichikpa rurunman hinam
castigasqaykichik qamkunata.
Muyuriqnikiipi tukuy kaqkunatapas rugarunankamam
kañaykachisaq montekikunata.

Juda nacion reykunapa contranpi willakuymanta

- 22** ¹Tayta Diosmi ñoqa Jeremiasman kaynata niwarqa:
—Juda nacion reykunapa palacionman rispaykim kaynata willamunki:
²“Juda nacionpi gobiernaq Davidpa castan reylláy, serviqnirikunawan chaynataq
Jerusalen llaqtaman yaykuqkunawanyá Tayta Diospa nisqanta uyariychik. ³Tayta
Diosmi kaynata nin: ‘Runakunapaq allin arreglota ruraspayá, allin kaqkunallata
ruraychik, ñakariq runakunatayá ñakarichiqninmanta libraychik. Amam ñakarichin-
kichikchu forasterotaqa, mana piyniyoqtaqa nitaq viudatapas. Kay sitiopiqá amamá
inocente runataqa wañuchinkichikchu. ⁴Kay nisqaykunaman hina cheqapta rurap-
tikichikqa Rey Davidpa miraynin gobiernaq reykunam carretakunapi chaynataq
caballokunapi sillasqa kay palaciopa zaguanninta yaykunqaku. Paykunaqa yaykunqa
serviqninkunapiwanmi chaynataq runankunapiwanmi. ⁵Ñoqa Tayta Diosmi nini: Kay
nisqaykunata mana kasukuqtikichikqa kay palaciom taqmasqa kanqa, nispa.’ ”
- ⁶Juda nacion reypa palacionmantam Tayta Dios kaynata nin:

Qamqa Galaad allpa hinam ñoqapaq kanki.
 Qamqa Libano Orqopa puntan hinam kanki.
 Ichaqa juraspaymi qamtaqa chunnichisqayki.
 Mana runayoq llaqtata hinam chunnirachisqayki.

⁷ Tuñichisunaykipaqmi kachamusaq armasqa runakunata.
 Paykunam kuchunqaku kuyayllapaq cedroykikunata.
 Paykunaqa ninamanmi wischunqaku chaykunata.

⁸—Achka nacionkunamanta hamuq runakunam kay llaqtapa hichpanta pasaspa ninakunqaku: “¿Imanasqataq Tayta Diosqa kay hatun llaqtataqa kaynatañaqa rurarun?” nispa. ⁹Chaymi contestanqaku: “Chaynaqa kachkanku yupaychasqanku Tayta Dioswan contrato rurasqankuta saqerusqankuraykum chaynataq mana reqsisqanku taytacha-mamachakunamanña qonqorakuspa adorasqankuraykum” nispa.

Rey Salumpa contranpi Jeremiaspa rimasqanmanta

¹⁰ Wañukuq Rey Josiasmantaqa amañayá waqaychikchu.
 Amañayá paymanta llakikuspaqa waqaychikchu.
 Presochasqa riqmantayá
 aminaykichikkama waqaspaqa-waqaychik.
 Manaña haykapipas kutimuqmantayá
 waqaspaqa-waqaychik.
 Nacesqan allpaman manaña kutimuqmantayá
 waqaspaqa-waqaychik.

¹¹Taytan Josiaspa rantinpi gobiernaruptinmi Juda nacionpa reynin Salum kay sitiomanta preso pusasqa karqa. Salunmantam Tayta Dios kaynata nirqa:
 —Salumqa manañam kutimunqachu. ¹²Payqa preso pusasqanku llaqtapi wañukuspanmi kay nacioantaqa manaña haykapipas rikunqachu —nispa.

Rey Joacimpa contranpi Jeremiaspa rimasqanmanta

¹³ Mana allinta ruraspa
 palacioyki hatarichiq runa
 iqamqa imaynaraq kanki!
 Allin arreglota mana ruraspa
 hatun salakuna hatarichiq runa
 iqamqa imaynaraq kanki!
 Runamasinwan debalde llamkachikuq
 runam qamqa kanki.
 Llamkasqanmanta mana pagapuq
 runam qamqa kanki.

¹⁴ “Hatun palaciotam hatarichisqaq”
 nisparaqmi ninki.
 “Altosninpi hatun salayoqtam hatarichisqaq”
 nisparaqmi ninki.
 Hatun ventanakunatam rurarunki.

Cedromanta tablakunawanmi tablearachinki.
Chaykunataqa pukawanraqmi pintarachinki.

- 15 Cheqap reyqa kawaq
¿cedrosapallaña wasipi *yachaspaykichu?
¿Taytaykipa mikunanqa pisirqachu?
¿Taytaykipa tomananqa pisirqachu?
Payqa allin arreglotam rurarqa.
Payqa allinkunatam rurarqa.
Chaymi tukuy imapi allin karqa.
- 16 Payqa wakchakunapa asuntontam defienderqa.
Ñakariqkunapa asuntontam defienderqa.
Chayraykum tukuy imapi allin karqa.
¿Manachum payqa sumaqta reqsiwarqa?
Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

- 17 Qanmi ichaqa engañowan
ganayllapi piensachkanki.
Inocente runakuna wañuchiyllapim piensachkanki.
Ñakarichiyllapi engañayllapim piensachkanki.

18 Chayraykum Josiaspa churinmanta otaq Juda nacionpa reynin Joacinmanta
Tayta Dios kaynata nin:

Wañuptinqa manam pipas waqanqachu.

Paymantaqa manam pipas ninqachu:

“¡Ay wawqelláy, ay panilláy!” nispaqa.

Paymantaqa manam pipas waqanqachu:

“¡Ay Señorlláy, ay reynilláy!” nispaqa.

- 19 Wañuruq asnota hinam paytaqa pampanqaku.
Hawamanmi paytaqa qachachyanqaku.
Jerusalen llaqtamantam wischurunqaku.

Jerusalen llaqtapa contranpi willakuymanta

- 20 Jerusalen llaqtapi *yachaqkuna,
Libano Orqoman seqaspayá qayakamuychik.
Basan lawman rispayá uyarichikamuychik.
Abarim Orqokunaman seqaspayá qaparimuychik.
Kuyasuqníkikuna vencerachikusqanmantayá qaparimuychik.
- 21 Hawka kachkaptikichikraqmi rimapayarqaykichik
ichaqa mana kasukuqmi karqankichik.
Warma kasqaykichikmantaraqmi chaynaqa karqankichik.
Nisqaykunata mana kasukuqmi karqankichik.
- 22 Kamachiqnikikunam cheqechisqa kanqa.
Llapallankum wayrawan hina cheqechisqa kanqa.
Kuyaqnikikunatam pusanqaku presochasqata.
Penqarikunkim mana allinkuna rurasqaykimanta.

Humillakunkim mana allinkuna rurasqaykimanta.
²³ Qamqa *yachachkanki cedrowan tableasqa palaciopim.
 Qamqa yachachkanki “Libano” sutiyoq palaciopim.
 Ichaqa iimaynataraq qaparkachanki
 nanay hapisuptiki,
 wachakuq warmipa nanaynin hina hapisuptiki!

Rey Jeconiaspa contranpi willakuymanta

²⁴ Joacimpa churinmanmi otaq Juda nacionpa reynin Jeconiasmanmi Tayta Dios kaynata nin:

—Vidayraykum jurani, *alleq makiypi sellonay anillo kaptikipas chaymantam horqoruykiman ²⁵ wañuchiy munasuqniki man qoykunaypaq. Anchallataña manchakusqayki Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosormanmi chaynataq Caldea runakunamanmi qamtaqa qoykusqayki. ²⁶ Mamaykitawan qamtam qarqosqaykichik mana nacesqaykichik nacionman hinaptinmi chaypi wañunkichik. ²⁷ Chaynaqa tukuy sonqoykichikwan kay allpaman kutimuyta munaspapas manam kutimunkichikchu —nispa.

Jeremiaspa rimarisqankuna

²⁸ ¿Wischupakusqa allpa manka hinachu Jeconiasqa?
 ¿Pakipasqa allpa manka hinachu Jeconiasqa?
 ¿Manaña pipapas munasqan paki manka hinachu payqa?
 ¿Imanasqataq paytaqa qarqonqaku?
 ¿Imanasqataq churinkunatapas qarqonqaku?
 ¿Imanasqataq qarqonqaku paykunataqa
 mana reqsisqanku nacionmanqa?
²⁹ Kay pachapi runakuna, uyariychik.
 Tayta Diospa nisqantayá uyariychik.

³⁰ Tayta Diosmi nin kaynata:
 Kay runamantayá libropi qellqaychik.
 Mana churiyoq hina kasqanmantayá qellqaychik.
 Manam allinchi lloqsinqa tukuy rurasqanpipas.
 Hina chaynallam kanqa miraynin runakunapas.
 Davidpa gobiernasqanpiqa
 manam castankunaqa tiyanqachu.
 Juda nacionpi gobiernananpaqqa
 manañam castankunaqa tiyanqachu.

Puchuq presokunapa kutimusqanmanta

23 ¹ Tayta Diosmi nin:
 —iAy imaynaraq kanqa mana allin michiqkuna hina runaykunata chegerachispa chinkarachi qkamachikuqkunaqa! —nispa.

² Chayraykum Israelpa yupaychasqan Tayta Dios runankuna michiqkunata nin:
 —Qamkunaqa ovejaykunatam cheqechirqankichik hinaspa mana harkaspa chinkarachirqankichik. Chay mana allinkuna rurasqaykichikmantam castigasqayki-

chik. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini. ³Cheqechisqay nacionkunamantam puchuq ovejaykunata kikiypuni huñumusaq. Mikunanku pastokunaman kutichimuptiyimi astawan miranqaku. ⁴Ñoqa Tayta Diosmi nini: Paykunata cuidananpaq michiqniykunata churaptiyimi manaña imatapas manchakunqakuchu nitaq hukmanyaraqakuchu, manañam chullapas chinkanqachu. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

⁵Tayta Diosmi nin:

Hamuchkanmi tiempo
 Rey Davidpa castantapuni hatarichinaypaq.
 Hamuchkanmi tiempo
 allinta ikllichichkaq hina paypa castanta hatarichinaypaq.
 Paymá rey kaspan ancha yachaywan gobiernanqa.
 Allin arreglotam payqa ruranqa.
 Allinta ruraspam kay pachapi gobiernanqa.
⁶Paypa tiempompim Juda nacion salvasqa kanqa.
 Paypa tiempompim Israel nacion seguro *yachanqa.
 Runakunam kaynata sutichanqaku.
 “Allinyachiwaqninchik Tayta Dios” nispam ninqaku.

⁷Chayraykum Tayta Dios nin:

—Hamuchkanmi tiempo: “Israelpa mirayninkunata Egipto nacionmanta horqomuq Kawsaq Tayta Diosraykum jurani” nispa manaña juranankupaq. ⁸Juranqakuqa: “Israelpa mirayninkunata norte law Nacionkunamanta chaynataq qarqosqan wakin nacionkunamanta horqomuq Kawsaq Tayta Diosraykum jurani” nispañam. Paykunaqa allpankupiñamá *yachakunqaku.

Diosmanta willakuq tukuqkunata denunciasqanmanta

⁹Diosmanta willakuq tukuqkunatam nini:
 Sonqoymi pasaypaq hukmanyasqa kachkan.
 Enteron cuerpoymi katkatatachkan.
 Machasqa runamanraqmi rikchakuchkani.
 Vinowan pasaypaq sinkaruqmanmi rikchakuchkani.
 Tayta Diosraykum chayna kachkani.
 Chuya palabranraykum chayna kachkani.

¹⁰Hukwan-hukwan kakuqkunam
 kay nacionpiqa huntallaña kachkan.
 Ñakasqa kasqankuraykum
 allpapas llakisqallaña kachkan.
 Ñakasqa kasqankuraykum
 chunniqpi pastokunapas chakisqaña kachkan.
 Mana allinllatam kawsachkanku
 Diosmanta willakuq tukuqkunapas.
 Mana allinta ruranallankupaqmi
 atiyniyoq kasqankupas.

- 11 Ñoqamanta willakuqkunam
 manaña ñoqaman sonqoyoq rikurirunku.
 Sacerdote runakunapas manaña ñoqaman
 sonqoyoqmi rikurirunku.
 Temploypipunim mana allinkuna rurachkaqta tarini.
 Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.
- 12 Chayraykum paykunapa vidanqa
 lluchka ñan hinaña kanqa.
 Tutayayman wichiynankupaqmi
 paykunaqa tanqasqa kanqa.
 Paykunamanmi castigota apamusaq.
 Paykunamanmi chayachimusaq.
 Castiganay watapim
 castigasaq paykunataqa.
 Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.
- 13 Samaria llaqtapim rikurqani
 ñoqamanta willakuq tukuqkunata.
 Samaria llaqtapim rikurqani
 mana tupaqninpi rimaqkunata.
 Paykunaqa Baal taytachapa sutinpim willakurqaku.
 Paykunaqa Israel runaykunatam pantarachirqaku.
- 14 Jerusalem llaqtapim rikurqani
 ñoqamanta willakuq tukuqkunata.
 Jerusalem llaqtapim rikurqani
 millakuypaq kaqkuna rurasqankuta.
 Chaypim hukwan-hukwan kakuchkanku.
 Runamasinku engañayllapim purichkanku.
 Mana allin runakunatam kallpanchachkanku.
 Huchankumanta mana wanakunankupaqmi kallpanchachkanku.
 Paykunaqa llapallanpas rikchakapuwán
 Sodoma llaqtapi kaqkunamanraqmi.
 Chaypi *yachaqkunaqa rikchakapuwán
 Gomorra llaqtayoq runakunamanraqmi.
- 15 Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi nini:
 Ñoqamanta willakuq tukuqkunamanmi
 ajenjota mikuchisaq.
 Ñoqamanta willakuq tukukuqkunamanmi
 qatqe yakuta tomachisaq.
 Jerusalemipi willakuq tukuqkunamantam
 millakuypaq kaqkuna lloqsirun.
 Millakuypaq kaqkunam
 enteron nacionpi mirarun.
- 16 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin:
 Israel castakuna,

- amayá kasuychikchu
willakuq tukuqkunataqa.
Amayá kasuychikchu
qamkunaman willasusqaykichiktaqa.
Lullallatam paykunaqa willasuchkankichik.
Piensasqallankutam paykunaqa rimapayasuchkankichik.
Mana nisqaykunatam paykunaqa rimapayasuchkankichik.
17 Qepanchakuwaqniy runakunamanmi nichkanku:
“Hawkallam kankichik” nispa.
Rumi sonqo runakunamanmi nichkanku:
“Desgraciaqa manam chayamusunkichikchu” nispa.

Jeremiaspa rimarisqankunamanta

- 18 Paykunamantaqa ¿mayqannintaq
Tayta Diospa tanteasqanpi sayarqa?
Paykunamantaqa ¿mayqannintaq
payta rikuspa palabrantá uyarirqa?
Paykunamantaqa ¿mayqannintaq
palabrantá atiendespa kasukurqa?
19 Sinchi wayra hinarraqmi
Tayta Diospa piñakuyninqa lloqsinqa.
Muyuq wayra hinarraqmi
mana allin ruraqkunapa hawanpi rikurirunqa.
20 Tayta Diospa piñakuyninqa manam taninqachu
imam rurananta ruranankama.
Tayta Diospa piñakuyninqa manam taninqachu
imam piensasqanta cumplinankama.
Hamuq punchawkunapim kaykunata entiendenkichik.
Chay tiempopim imam kaqta entiendenkichik.

Willakuq tukuqkunapa contranpi willakuymanta

- 21 Chay willakuqkunataqa manam kacharqanichu
ichaqa chayllam kallparqaku.
Chay willakuqkunataqa manam rimapayarqanichu
ichaqa ñoqamantaraqmi willakurqaku.
22 Ñoqapa tanteasqaypi sayaspankuqa
runaykunamanchá willanmanku karqa.
Mana allin kawsasqankumanta
wanakunankupaqchá willanmanku karqa.
Mana allin rurasqankumanta
wanakunankupaqchá willanmanku karqa.
23 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Ñoqaqa hichpaykichikpi kaq Diosmi kani.
Ñoqaqa manam karupi kaq Dioschu kani.
24 Ñoqa Tayta Diosmi nini:

Pakakuna sitiopi pipas pakakuptinqa
 ¿manachum rikuchkani ñoqaqa?
 ¿Manachum hanaq pachata huntariq kani?
 ¿Manachum kay pachata huntariq kani?
 Ñoqa Tayta Diosmi nini chaynata.

²⁵—“Mosqorunim, mosqorunim” nispa sutiypiraq willakuq tukuqkunapa willakusqantam uyarirqani. ²⁶¿Haykapikamataq chay llulla willakuqkunaqa engañó sonqoyoqlla kanqaku? Paykunaqa sonqonkumanta horqoykuspallam willakunku. ²⁷Mosqosqankuta willanakuspankum munachkanku runaykuna qonqaruwananta. Chaynam abuelonkupas Baal sutiyoq taytachata adoraspa qonqaruwarqaku. ²⁸Ñoqa Tayta Diosmi nini: Pipas mosqoruspaqa chay mosqorusqantayá willakuchun. Pipas rimasqayta uyarispaqa imam kaqtayá willakuchun. Trigotawan pajataqa manam chapunachu. ²⁹Ñoqa Tayta Diosmi nini: Rimasqayqa nina hinam. Rimasqayqa qaca rumipas ñutuq martillo hinam.

³⁰—Ñoqa Tayta Diosmi nini: Chayraykum ñoqaqa chay willakuqkunapa contranpi kachkani, paykunaqa ñoqapa nisqaykunatam suwakuypaq-suwakuchkanku willakuqmasinkumanta. ³¹Ñoqa Tayta Diosmi nini: Ñoqaqa chay willakuqkunapa contranpim kachkani, paykunaqa yanqalla rimaspa ninku: “Kaynatam Tayta Dios nin” nispa. ³²Ñoqa Tayta Diosmi nini: Yanqakunata mosqoruspa runaykunata pantarachiq willakuqkunapa contranpim kachkani. Paykunaqa runaykunatam pantachin llulla willasqankuwan chaynataq rimaylla-rimasqankuwan. Ñoqa Tayta Diosmi nini: Paykunataqa manam kachamurqanichu nitaqmi kamachimurqanichu. Paykunaqa manam yanapayta atinchu runaykunataqa.

Tayta Diospa rimasqankunata imaynam willakunankumanta

³³—Yaw Jeremias, sichu kay runakunapas otaq ñoqamanta willakuq tukuqpas otaq sacerdotepas tapusunkiman: “¿Imatataq Tayta Diosqa willasurqanki?” nispa hinaptinga paykunatam ninki: “Tayta Diospa nisqanman hinaqa paypaqsi kankichik llasaq qepi hina chaysi wischurusunkichik” nispa. ³⁴Sichu ñoqamanta willakuq tukuqpas otaq sacerdotepas otaq hukkaqnin runapas ninman: “Tayta Diospa willakusqanmi kayqa” nispa hinaptinga chay runatam ayllunkunatawan castigasaq. ³⁵Runamasikichikwanqa hinaspa aylluykichikwanqa: “¿Imanispataq Tayta Diosqa contestarqa otaq imatataq payqa nirqa?” nispa ninakunkichik. ³⁶Amañam ninkichikchu: “¿Imatataq Tayta Diosqa willakurqa?” nispaqa. Sapakamapa willakusqanqariki kikinpa rimasqallanmi. Qamkunaqa yupaychasqanchik Llapallan Kamachiq Tayta Diospa nisqantam otaq sapallan kawsaq Diospa nisqantam tikturunkichik.

³⁷—Yaw Jeremias, ñoqamanta willakuq tukuqkunatayá tapuy kaynata: “¿Imanispataq Tayta Diosqa contestarqa otaq imatataq payqa nirqa?” nispa. ³⁸Sichu: “Tayta Diospa willakusqanmi kayqa” nispa nisuptikiqa ñoqa Tayta Diospa nisqaytam kaynata ninki: “Amañam rimankichikchu chaynataqa nichkaptiypas hinallaraq rimasqaykichikraykum ³⁹qamkunataqa qepita hina hoqariruspa wischurusqaykichik, wischurusaqtaqmi qamkunamanwan abueloykichikkunaman qosqay llaqtatapas. ⁴⁰Qamkunataqa wiñaypaqmi penqayman churasqaykichik, mana qonqaypas atinapaqmi humillachisqaykichik.”

Higosniyoq canastakunawan rikchanachiymenta

24 ¹Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosormi Babilonia llaqtaman presota pucharachirqa Joacimpa churinta otaq Juda nacionpa reynin Jeconiaasta, Juda nacionpi llapallan kamachikuqkunata chaynataq Jerusalem llaqtapi tukuy rikchaq oficioyoq maestrokunatapas. Chaypa qepallantam Tayta Dios qawachiwarqa templopa punkunpi churasqa higos huntayoq iskay canastakunata. ²Huknin canastapim kasqa punta poqoruy allin higoskuna, huknin canastapiñataqmi kasqa mikunapaqpas mana valeq higoskuna.

³Hinaptinmi Tayta Dios niwarqa:

—Yaw Jeremias ñimatataq qawachkanki? —nispá.

Chaymi nirqani:

—Ñoqaqa qawachkani higostam. Wakin higosqa ancha sumaqlañam. Wakinñataqmi mikunapaqpas mana valeq higoskuna —nispá.

⁴Hinaptinmi Tayta Diosñataq niykuwarqa:

⁵—Israelpa yupaychasqan ñoqa Tayta Diosmi nini: Kay allin higoskunata hinam waqaychasaq Juda nacionmanta Caldea lawman preso pusachisqay runakunata. ⁶Paykunataqa amparaspaymi kay allpaman kutichimusaq. Wasita hina hatarichispaymi manaña tuñichisaqchu. Sachata hina plantaruspaymi sapinmantaga manaña horqosaqchu. ⁷Tayta Dios kasqayta reqsiwanankupaqmi yuyayta qosaq. Paykunaqa runaykunaña kaptinmi ñoqañataq paykunapa Diosnin kasaq. Chaynaqa kanqa tukuy sonqonkuwan kutirikamuwasqankuraykum.

⁸—Ichaqa mikunapaqpas manaña valeq higosta hinam rurasqa Juda nacionpa reynin Sedequiasta, yanapaqnin kamachikuqkunata, Jerusalem llaqtapi *yachaqkunata, kay nacionpi puchuqkunata chaynataq Egipto nacionman rispa chaypi yachaqkunatapas. ⁹Paykunataqa desgraciamanmi churasqa kay pachapi llapallan nacionkunapas mancharikunankama. Qarqoruptiyimi paykunaqa ejemplopaq kanqa humillachisqa, despreciasqa chaynataq ñakasqa. ¹⁰Paykunatam castigasaq guerrawan, yarqaywan chaynataq peste onqoywan abuelonkuman qosqay allpapi chinkanankukama.

Norte lawmanta hamuq enemigomanta

25 ¹Josiaspa churin Rey Joacim Juda nacionpi tawa watamanña gobiernachkaptinmi chaynataq Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosorpas yaqa huk wataña gobiernachkaptinmi Jeremiasman Tayta Dios rimapayarqa Juda nacionpi llapallan runakunapa contranpi. ²Hinaptinmi Diosmanta willakuq Jeremiasñataq Juda nacionpi llapallan runakunamanwan Jerusalem llaqtapi *yachaqkunaman willarqa kaynata:

³—Amonpa churin Josias chunka kimsayoq watamanña Juda nacionpi gobiernasqanmantam pasarun iskay chunka kimsayoq wataña. Chay tiempomantam kunankama Tayta Dios rimapayawarqa chaymi qamkunamanpas mana samaykuspay willapayarqaykichik ichaqa manam kasuwarqankichikchu. ⁴Tayta Diosqa serviqnin willakuqkunatam mana tanispa kachamusurqankichik ichaqa manam kasurqankichikchu nitaqmi uyariyapas munarqankichikchu. ⁵Paykunam nisurqankichik: “Mana allin kawsasqaykichikmantawan mana allin rurasqaykichikmantayá wanakuychik chaynapi abueloykichikmanpas chaynataq qamkunamanpas wiñaypaq qosusqaykichik allpapi *yachanaykichikpaq. ⁶Mana reqsisqaykichik dioskunataqa amayá qatiychikchu hinaspapas amataqyá adoraychikchu qonqoranpa pampaman kumuykuspaqa. Qamkunapa rurasqaykichik taytacha-mamachakunata adoraspaga amayá Tayta Diostaqa

piñachiychikchu chaynapi ama castigasunaykichikpaq.”⁷ Tayta Diosmi nin: “Qamkunaqa manam kasuwarqankichikchu aswanqa taytacha-mamacha rurasqaykichikwanmi piñachiwarqankichik chaynapi kkillaykichik castigasqa kanaykichikpaq” nispa.

⁸—Chayraykum Llapallan Kamachiq Tayta Dios nin: “Ñoqa Tayta Diosmi nini: Willapayasqay palabraykunata mana kasukusqaykichikraykum⁹ Babilonia nacionpi serviqniy Rey Nabucodonosortawan norte lawpi llapallan runakunata qayamusaq. Paykunawanmi atacachisaq kay nacionta, llapallan runankunata chaynataq muyuriqninpi nacionkuntapas. Pasaypaqtam paykunataqa tukurusaq. Paykunataqa tuñirachispaymi wiñaypaq purmarachisaq chaynapi runakunapas admirakusparaq burlakunankupaq.¹⁰ Tanirachisaqmi kusikuymanta qaparisqankutapas, asikuyninkutapas chaynataq casarakuqkunapa fiestantapas. Manañam uyarinqakuchu marayninkupa kutaynintapas. Manañam kanqachu mecheropa achkiyninpas.¹¹ Kay enteron nacionqa admirakuypaqmi chunninga. Chay nisqay nacionkunaqa Babilonia nacionpa reynintam qanchis chunka wata servinqaku.¹² Ñoqa Tayta Diosmi nini: Qanchis chunka wata pasaruptinñataqmi Babilonia nacionpa reynintawan Caldea nacionniyoq runakunata castigasaq, mana allinkuna rurasqankumantam wiñaypaq purmachisaq.¹³ Ñoqaqa Caldea nacionpa contranpi llapallan rimasqaykunatam cumplisaq, cumplisaqtaqmi kay libropi qellqasqanman hina llapallan nacionkunapa contranpi Jeremiaspa willakusqantapas.¹⁴ Paykunamantapas aswan hatun nacionkunam chaynataq munayniyoq reyunam venceruspa paykunawan servichikunqa. Tukuy mana allinkuna rurasqankuman hinam paykunamanpas pagasaq” nispa.

Nacionkuna castigasqa kanamanta

¹⁵Israelpa yupaychasqan Tayta Diosmi kaynata niwarqa:

—Vinowan huntasqa hina piñakuyniy vasota chaskiwaspaykiyá kachasqay llapallan nacionkunaman upyachimuy.¹⁶ Chay vasomanta upyaspankum tamsaykachanqaku chaynataq locoyanqaku contrankupi guerrata hatarichiptiy —nispa.

¹⁷Chay qowasqanta Tayta Diosmanta chaskiykuspaymi paypa kachawasqan llapallan nacionkunaman willakurqani.¹⁸ Upyachichkaq hinamá willakurqani Jerusalem llaqtapi kaqkunaman, Juda nacion llaqtakunapi runakunaman chaynataq chaypi reykunamanwan chaypi kamachikuqkunamanpas chaynapi kuan hina chunnichisqa, purmachisqa, burlakusqa chaynataq ñakasqa kanankupaq.¹⁹ Upyachichkaq hinamá willakurqani Egipto nacionpa reynin Faraonmanpas, serviqninkunamanpas yanapaqnin kamachikuqkunamanpas, llapallan runankunamanpas,²⁰ Egipto nacionpi forasterokunamanpas, Uz nacionpi reykunamanpas chaynataq Filisteo nacionpa llapallan reyninkunamanpas, chay reykunaqa: Ascalon llaqtapa reyninmi, Gaza llaqtapa reyninmi, Eron llaqtapa reyninmi chaynataq Asdod llaqtapi puchukunapa reyninmi.²¹ Willakurqanitaqmi Edom nacionpi runakunamanpas, Moab nacion runakunamanpas chaynataq Amonpa mirayninkunamanpas,²² Tiro llaqtapa reyninkunamanpas, Sidon llaqtapa reyninkunamanpas chaynataq Mediterraneo Lamar Qochapa patan nacionkunapa reyninkunamanpas.²³ Willakurqanitaqmi Dedan castakunamanpas, Tema castakunamanpas, Buz castakunamanpas chaynataq sentidon law chukchanku rutukuq runakunamanpas.²⁴ Willakurqanitaqmi Arabia lawpi llapallan reykunamanpas chaynataq chunniqi *yachaq tukuy rikhaq runakunapa reyninkunamanpas.²⁵ Willakurqanitaqmi Zimri lawpi llapallan reykunamanpas, Elam nacionpa llapallan reyninkunamanpas chaynataq Media nacionpa llapallan reyninkunamanpas.²⁶ Willakurqanitaqmi norte lawpi reykunamanpas otaq reymasinkunapa hichpanpi otaq

karupi kaq reykunamanpas. Upyachichkaq hinamá willakurqani kay pachapi llapallan gobiernokunaman. Paykunapa qepantañataqmi Babilonia nacionpa reynin upyanqa.

²⁷Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi paykunaman ninaypaq kaynata niwarqa:

—Chay vasomantayá upyaychik machanaykichikkama, vomitanaykichikkama chaynataq urmaspa manaña hatarinaykichikkama. Contraykichikpim guerra-ta hatarichimusaq. ²⁸Upyanankupaq vasota mana chaskisuptikiqa Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diospa nisqaytam kaynata ninki: “Upyankichikpunim. ²⁹Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nini: ‘Ñoqapaq sapaqchasqa llaqtata castigayta qallarichkaptiyqa ¿qamkunañataqchu mana castigasqa kawaqchik? Castigasqapunim qamkunapas kankichik. Kay pachapi llapallan *yachaq runakunapa contranpim guerrata hatarichimuchkani’ ” nispa.

³⁰—Jeremias, paykunapa contranpimá tukuy nisqaykunata willaspayki kaynata ninki:

“Alto-altomantam Tayta Diosqa qaparimun.

*Yachanan chuya sitiomantam Tayta Diosqa qayakamun.

Runakunapa contranpim qaparimuchkan.

Uvas saruqkunapa takintam takimuchkan.

Kay pachapi yachaqkunapa contranpim takimuchkan.”

³¹Tayta Diosmi kaynata nin:

Kay pachapa cantonkamaraqmi uyarikunqa.

Nacionkunatam juicioman qayasaq ñoqaqa.

Llapallan runakunamantam cuentata mañasaq.

Mana allin ruraqkunatam wañuchisaq.

Guerrapim paykunataqa wañuchisaq.

³²Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin:

Castigokunaqa nacion-nacionmi qatinakamunqa.

Kay pachapa cantonmantam hatarimunqa.

Sinchi wayra hinaraqmi hatarimunqa.

³³Kay pachapa cantonmanta

huknin cantonkamam wischurayanqaku.

Tayta Diospa wañuchisqan

runakunam wischurayanqaku.

Paykunamantaqa manam pipas aya takita takinqachu.

Paykunapa ayantaqa manam pipas huñunqachu.

Paykunapa ayantaqa manam pipas pampanqachu.

Paykunaqa wanu hinam pampapi wischurayanqaku.

³⁴Michiqkuna, qamkunaqa qapariychikyá.

Michiqkuna, qamkunaqa waqaychikyá.

Runay pusaqkuna, allpapiyá kuchpaykachakuychik.

Nakasqa kanaykichikpaq punchawmi

chayamuchkanña.

Kuyayllapaq vaso hina pakisqa kanaykichikmi

chayamuchkanña.

- ³⁵ Lluptiytaqa manam michiqkunaqa atinqachu.
Runaykunata pusaqkunaqa manam ayqeyta atinqachu.
- ³⁶ Michiqkunam waqayllawanña qaparkachachkanku.
Runaykunata pusaqkunam qaparkachachkanku
pastokunata Tayta Dios chinkarachisqanrayku.
- ³⁷ Tayta Diosmi piñakurun anchata.
Chinkarachinmi kuyayllapaq pastokunata.
- ³⁸ Machayninmanta lloqsimuq leon hinaraqmi lloqsiramun.
Paykunapa nacionnintam purmarachin.
Manchakuypaq guerratam hatarirachimun.
Ninata hinam piñakuyininta ratarirachin.

Jeremiasta wañuchinankupaq hapirusqankumanta

26 ¹ Josiaspa churin Rey Joacim Juda nacionpi gobiernayta qallarichkaptinmi Jeremiasman Tayta Dios rimapayaspan ² kaynata nirqa:

—Temployta pationpi sayaykuspaya tukuy kamachisqaykunata willakamuy temploypi adorawanankupaq hamuqkunaman otaq Juda nacion llaqtakunamanta hamuqkunaman. Chulla palabraltapas ama qonqaspaya willakamuy. ³ Icharaqpas uyarikuspanku mana allin kawsasqankumanta sapakama wanakunmanku, chayna kaptinqa mana allinkuna rurasqankumantaqa manañach ñoqapas castigaymanchu. ⁴ Ñoqa Tayta Diospa nisqaytayá paykunaman nimuy: “Qamkunaman yachachisqaykunata mana kasukuspa kawsaptikichikqa ⁵ chaynataq mana tanispa qamkunaman kachamusqay willakuq serviqniykunapa nisqantapas mana uyariptikichikqa ⁶ Silo llaqtapi hinam kay templotapas purmarachisqa. Kay Jerusalem llaqtapas llapallan nacionkunapa ejemplonpaqmi ñakasqa llaqtaña kanqa.”

⁷ Templopim ñoqa Jeremiaspa kay nisqaykunata uyarirqaku sacerdotekuna, Diosmanta willakuqkuna chaynataq llapallan runakunapas. ⁸ Tayta Diospa llapallan kamachiwaspankunata rimayta tukuruptiymi sacerdotekuna, Diosmanta willakuqkuna hinaspa llapallan runakuna hapiruwaspa niwarqa:

—Wañunkipunim. ⁹ ¿Imanasqataq Tayta Diosmanta rimaspaykiqa ninki: “Silo llaqtapi hinam kay templopas purmachisqa kanqa, kay Jerusalem llaqtapas mana runayoqñam purmanqa” nispaykiqa?

Llapallan runakunam templopi huñunakurqaku ñoqapa muyuriqniypi.

¹⁰ Juda nacionpi kamachikuqkunañataqmi chaykuna pasakusqanta uyariruspanku reypa palacionmanta rirqaku temploman hinaspam “Mosoq Zagan” sutiyoq punkupi tiyaykurqaku juzgawanankupaq. ¹¹ Chaymi sacerdotekunawan Diosmanta willakuqkuna chay kamachikuqkunaman chaynataq llapallan runakunaman nirqaku:

—Kay runaqa uyarisqaykichikpi hinapas kay llaqtapa contranpi rimasqanraykum wañunanpaq sentenciasqa kanan —nispa.

¹² Hinaptinmi ñoqa Jeremiasñataq kamachikuqkunamanwan llapallan runakunaman nirqani:

—Tayta Diosmi kachamuwarqa kay templopa contranpi chaynataq kay llaqtapa contranpipas llaqa uyarisqaykichik palabrakunata willakunaypaq. ¹³ Mana allin kawsasqaykichiktawan mana allinkuna rurasqaykichikta kunan allichaspa Tayta Diospa nisqantaña kasukuptikichikqa paypas contraykichikpi rimasqankunatam manaña ruranqachu. ¹⁴ Ñoqaqa qamkunapa makikichikpim kachkani. Tanteasqaykichikta hinayá ñoqawan ruraychik. ¹⁵ Chaywanpas kaytayá yachaychik:

wañuchiwaspaykichikqa inocente runatam wañuchinkichik hinaptinqa, kay llaqtapi runakunawan kuskam huchayoq kankichik. Cheqaptapunipas ñoqataqa Tayta Diosmi qamkunaman kachamuwarqa llapa yarisqaykichikkunata rimanaypaq —nispa.

¹⁶Hinaptinmi kamachikuqkunapiwan runakuna, sacerdotekunamanwan Diosmanta willakuqkunaman nirqaku:

—Yupaychasqanchik Tayta Diospa sutinpim payqa rimapayawanchik, chaynaqa manam wañunanpaq sentenciasqaqa kanmanchu —nispa.

¹⁷Wakin ancianokunapas hatarispankum huñunasqa runakunaman nirqaku:

¹⁸—Juda nacionpa reynin Ezequiaspa tiemponpim Moreset llaqtayoq Miqueas kay Juda nacionpi kaq llapallan runakunaman Diosmanta willakuspan nirqa:

“Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin:

‘Sion Moqopi llaqtam yapusqa kanqa.

Chakra hinaraqmi yapusqa kanqa.

Jerusalen llaqtam purmachisqa kanqa.

Templopa kasqan moqom monteyarunqa.’

¹⁹Juda nacionpa reynin Ezequiaswan Juda nacionpi runakunaqa ¿wañuchirqakuchum Miqueastaqa? Manam, aswanqa kikin reypas Tayta Diosta manchakuspa payta mañakurqa paykunamanta llakipayarikunanpaq chaymi Tayta Diospas manaña castigarqañachu rimasqan castigokunawan. Ñoqanchikqa hatun castigotam contranchikpi apaykamuchkanchik.”

²⁰Quiriat-jearim llaqtayoq Semaiaspas churin Uriaspas Jeremiaspa nisqanta hinallam kay llaqtapa chaynataq kay nacionpa contranpi Tayta Diospa sutinpi rimarqa.

²¹Hinaptinmi Rey Joacimñataq llapa tropakunapa jefenkunapiwan hinaspas llapa kamachikuqkunapiwan Uriaspas nisqanta uyariruspanku wañurachiya munarqaku. Ichaqa Uriasmi mancharikuspan Egipto nacionman lluptirurqa. ²²Chaywanpas Rey Joacinmi kacharqa Acborpa churin Elnatanta chaynataq wakin runakunatapas Egipto nacionman. ²³Paykunam Egipto nacionmanta Uriasta pusaramurqaku Rey Joacinman. Chaymi rey kamachiptin espadawan wañurachispanku wakchakunapa ayan pampakunan uchkuman cuerponta wischuykamurqaku.

²⁴Safanpa churin Ahicam sutiyoq runam Jeremiasta favorecerqa, chayraykum Jeremiastaqa manaña runakunaman qoykurqakuchu wañurachinankupaq.

Yugowan rikchanachiyman

27 ¹Josiaspa churin Rey Zedequias Juda nacionpi gobiernayta qallarichkap-tinmi Jeremiasta Tayta Dios rimapayarqa ²kaynata:

—Rurakaramuy yugotawan coyundata hinaspayá matankaykiman watakaramuy.

³Chaymantam willachimunki Edom nacionpa reyninman, Moab nacionpa reyninman, Amonpa mirayninkunapa reyninman, Tiro llaqtapa reyninman hinaspas Sidon llaqtapa reyninman. Juda nacionpa reynin Sedequiasta watukunankupaq Jerusalen llaqtaman hamuq runakunawanmi chay reykunamanqa willachimunki. ⁴Israelpa yupaychasqan llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diospa nisqaytam chay runakunaman kamachinki reyninkuman kaynata willamunankupaq: ⁵“Hatu-hatun atinyiwanmi rurarqani kay pachatawan chaypi kaq runakunatapas chaynataq animalkunatapas. Chaykunataqa munasqayman hinam pimanpas qoni. ⁶Kunanqa llapallan chay nacionkunatam qoni Babilonia nacionpa reynin serviyniy Nabucodonosorman. Qonitaqmi purun animalkunatapas payta servinankupaq. ⁷Llapallan nacionkunam servinqaku payta, churinta

chaynataq willkantapas. Chaynaqa kanqa Babilonia nacionpi yachaqkunata achka nacionkunawan munayniyoq reykuna munaychakunan tiempokamallam. ⁸Sichu mayqan nacionpas otaq mayqan gobiernopas Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosorta mana serviya munaptinga chaynataq payman mana sujetakuyta munaptinga chay naciontam guerrawan, yarqaywan hinaspa peste onqoywan castigasaq. Chay naciontaqa tukunaykamam castigasaq Rey Nabucodonosorwan. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.”

⁹“Amayá kasuychikchu ñoqamanta willakuqkunataqa, musyaqkunataqa, mosqoykunapa imam ninan willakuqkunataqa, suerte choqaqkunataqa nitaq brujokunatapas. Paykunaqa consejasuchkankichik Babilonia nacionpa reyninta manaña servinaykichikpaqmi. ¹⁰Paykunaqa allpaykichikmanta karuncharusunaykichikpaqmi chayna llullakunata willasuchkankichik chaynapi ñoqapas karu nacionman qarqoruptiy chinkarunaykichikpaq. ¹¹Babilonia nacion reypa llasaq yugonman sujetakuqkunatam ichaqa hina allpallanpi saqerusaq hinapinmi chakrankutapas llamkaspas hinapi *yachanqaku. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.”

¹²Ñoqa Jeremiasmi Juda nacionpa reynin Zedequiasman willaspay kaynata nirqani:

—Babilonia nacionpa reyninmayá runankunamanwan yugoman hina sujetakuychik. Chaynata ruraspaqa kawsankichikmi. ¹³Qampas chaynataq runaykikunapas ¿yanqapaqchum guerrawan, yarqaywan chaynataq peste onqoywan wañuwaqchik? Tayta Diospa nisqanpi hinapas Babilonia nacionpa reyninta mana serviy munaq nacionkunatam chaykunaqa sucedenqa. ¹⁴Ñoqamanta willakuqkunam llullakuspa consejasunkichik Babilonia nacionpa reyninta mana servinaykichikpaq. Amayá paykunataqa kasuychikchu. ¹⁵Paykunataqa manapunim kachamurqanichu. Paykunaqa ñoqapa sutiypim llullallata rimachkanku qamkunata cheqerachisunaykichikpaq. Chaynaqa qamkunapas chaynataq ñoqamanta llullakuspa willasuqnikichikkunapas chinkachisqam kanqa —nispas.

¹⁶Sacerdotekunamanpas chaynataq llapallan runakunamanpas Tayta Diospa nisqantam kaynata nirqani:

—Willakuq tukuqkunam nichkanku: “Templopa servicionkunataqa Babilonia llaqtamantam prontolla kutichimunqaku” nispas. Chay nisqankuqa llullam. ¹⁷Chaynaqa paykunata ama kasuspáyá Babilonia nacionpa reyninta serviychik, chaynata ruraspaqa kawsankichikmi. ¿Imanasqataq kay llaqtaqa purmachisqa kanman? ¹⁸Sichu ñoqamanta cheqap willakuqkuna kaspankuqa chaynataq palabraypas paykunapi kaptinqa Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diostayá ruegakuwachunku chaynapi temploypi puchuq serviciokunatapas chaynataq Juda nacionpi reypa wasinpi hinaspa Jerusalenpi puchuq serviciokunatapas Babilonia llaqtaman ama apanankupaq.

¹⁹⁻²²“Ñoqa Tayta Diosmi nini: ‘Joacimpa churinta otaq Juda nacionpa reynin Jeconiasa Rey Nabucodonosor Jerusalen llaqtamanta Babilonia llaqtanman presochasqata pusachispanqa chaynataq Jeconiaswan kuskata Juda nacionpi chaynataq Jerusalen llaqtapi llapallan kamachikuqkunata pusachispanqa, Rey Nabucodonosorqa manam aparqachu temploa pilarninkunataqa, broncemanta hatun estanquetaqa, lavatoriokunapa broncemanta carretankunataqa nitaq llaqtapi wakin serviciokunatapas. Templopi serviciokunamantawan Juda nacionpi, reypa wasinpi chaynataq Jerusalen llaqtapi puchuq serviciokunamantam ñoqa Tayta Dios nini: Chaykunataqa Babilonia llaqtamanmi apanqaku. Chaypim kamunqa ñoqa munapitay kay sitioman kutichimunankukama’ nispas.”

Hananciasmantawan Jeremiasmanta

28 ¹Juda nacion Rey Sedequiaspa gobiernay qallarisqan watakunapim otaq tawa watamanña gobiernachkaptinmi chay watapa pichqa kaq killanpi Gabaon llaqtayoq Azurpa churin Hananias Tayta Diosmanta willakuq tukurqa. Jeremiastam templopi sayachkaptin sacerdotekunapa chaynataq llapallan runakunapa qayllanpi kaynata nirqa:

²—Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin kaynata: “Yugota pakichkaq hinam Babilonia nacionpa reyninman sujetasqa kasqaykichikta tukuchisaq.

³Iskay watallamantam kutichimusaq temploa servicionkunata otaq kay llaqtamanta Babilonia llaqtaman Rey Nabucodonosorpa apasqan serviciokunata. ⁴Kutichimusaqtaqmi Joacimpa churin Juda nacionpi Rey Jeconiasapas. Kutichimusaqtaqmi Juda nacionmanta Babilonia nacionman preso pusasqa llapallan runakunatapas. Yugo pakichkaq hinam Babilonia nacionpi reyman sujetasqa kasqaykichikta tukuchisaq” nispa nin Tayta Dios.

⁵Chaymi contestaspan Diosmanta willakuq Jeremiasñataq sacerdotekunapa chaynataq templopi huñunasqa llapallan runakunapa qayllanpi Hananiasta kaynata nirqa:

⁶—Amalaya Tayta Dios chaynata runanman. Amalaya paymanta willakuchkaq hina nisqaykikunata cumplinman chaynapi temploa servicionkuna apasqankuta kutichimunanpaq chaynataq Babilonia lawmanta llapallan preso pusasqa runakunatapas kay llaqtaman kutichimunankupaq. ⁷Chaywanpas llaqa runakunapa qayllanpi chaynataq qampa qayllaykipi rimasqaytayá uyariykuy: ⁸Ñawpaq watakunamantaraqmi ñoqapas chaynataq qampas manaraq nacechkaptinchik Diosmanta willakuqkuna rimarqakuña achka nacionkunapa chaynataq hatun gobiernokunapa contranpi, paykunaga rimarqa chay nacionkuna guerrawan, desgraciawan chaynataq peste onqoykunawan castigasqa kanankumantam. ⁹Runakunapa hawkalla kanankumanta pipas willakuptinqa chay rimasqan cumplikuptillanmi yachanqaku cheqaptapunipas payqa Tayta Diospa kachamusqan willakuq kasqanta —nispa.

¹⁰Chaymi Diosmanta willakuq tukuq Hananias Diosmanta willakuq Jeremiaspa matankanmanta yugota horqoruspan pakiparurqa ¹¹hinaspa llapallan runakunapa qayllanpi nirqa:

—Tayta Diosmi kaynata nin: “Kay pakipasqay yugota hinam kunanmanta iskay wataman Babilonia nacionniyoq Rey Nabucodonosorpa llapallan nacion sujetasqanta tukusaq” nispa.

Chaymi Diosmanta willakuq Jeremias pasakurqa. ¹²Jeremiaspa matankanmanta Hananias yugota horqoruspan pakiparusqanpa tumpa unayllanmantam Jeremiasman Tayta Dios nirqa:

¹³—Ñoqa Tayta Diospa nisqaytayá Hananiasman kaynata nimuy: “Kaspimanta pakipasqayki yugopa rantinpi fierromanta yugotaña ruranki. ¹⁴Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi niki: Llapallan nacionkunatam fierromanta yugoman watachkaq hina Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosortaña servichisaq. Paymanñam qoykuni purun animalkunatapas munaychakunanpaq” nispa.

¹⁵Chaymi Diosmanta willakuq Jeremias nirqa:

—Yaw Hananias, uyariykuwayá: Tayta Diosqa manam kachamusurqankichu. Qamqa kay runakunatam llullakunapi confiachichkanki. ¹⁶Chayraykum Tayta Dios kaynata nisunki: “Kay pachamantam wischurusqayki. Runakuna qepanchakuwananpaq rimasqaykiraykum kunan watallapi wañunki” nispa.

¹⁷Chay watallapim Diosmanta willakuq tukuq Hananiasqa qanchis kaq killapi wañururqa.

Preso riqkunaman Jeremiaspa cartasqanmanta

29 ¹⁻²Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosormi Jerusalem llaqtamanta Babilonia lawman presota pusachirqa reinata, palaciopi servikuqkunata, Juda nacionpi kamachikuqkunata, Jerusalem llaqtapi wakin runakunata, tukuy imapi llamkaq maestrokunata chaynataq herrerokunatapapas. Chaypa qepallantam Jerusalem llaqtamanta Tayta Diosmanta willakuq Jeremias cartarqa ancianokunamanta puchuqkunaman, sacerdotekunaman, Diosmanta willakuqkunaman chaynataq wakin runakunamanpas. ³Chay cartatam apachirqa Safanpa churin Elawasan hinaspa Hildiaspa churin Gemariaswan. Paykunatam Juda nacionpa reynin Sedequias Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosorman kacharqa. Chay cartapim kaynata nirqa:

⁴Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi Jerusalem llaqtamanta Babilonia lawman llapallan preso pusachisqankunata nin kaynata: ⁵—Wasichakuspaykichikyá chaypi *yachaychik. Huertakunapipas plantaspaykichikyá rurunta mikuychik. ⁶Casarakuspaykichikyá churi-wawayoq kaychik. Chay yachasqaykichik llaqtapiqa miraychikyá ama asllayanaykichikpaq. ⁷Pusachisqay llaqtapa allinnintayá munaychik, chaypaqyá ñoqata mañakuwaychik chaynapi llaqta hawkalla kaptin qamkunapas hawkalla kanaykichikpaq. ⁸Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini: “Ama engañachikuychikchu qamkuna ukupi kaq ñoqamanta willakuq tukuqkunawan nitaq musyaqkunawanpas. Amataqyá kasuychikchu qamkuna mañaptikichik mosqosqankutapas.” ⁹Ñoqa Tayta Diosmi nini: “Ñoqapa sutiypi qamkunaman willasusqaykichikqa llullam. Paykunataqa manam kachamurqanichu” nispa. ¹⁰Tayta Diosmi kaynata nin:

—Babilonia nacionpaq qanchis chunka wata cumplikuruptinmi favorecesqaykichik hinaspa kay sitioman kutimunaykichikpaq rimasqayta cumplisqa. ¹¹Ñoqa Tayta Diosmi nini: Favornikichikpi imam ruray piensasqaytaqa sumaqtam yachani. Manaña ñakarispas hawka kanaykichikpaqmi piensachkani chaynapi hamuq punchawkunapi confianzawan kanaykichikpaq. ¹²Qayakuspa mañakuwaptikichikqa uyarisqaykichikmi. ¹³Maskawaspaykichikqa tariwankichikmi tukuy sonqoykichikwan maskawasqaykichikrayku. ¹⁴Ñoqa Tayta Diosmi nini: Qamkunaqa tariwankichikmi, llapallan nacionkunaman chaynataq llapallan sitiokunaman cheqechisqaymantam huñumusqaykichik. Kay sitiomantam presochasqata pusachirqaykichik, chaynaqa kay sitiomanmi kutichimusqaykichik —nispa.

¹⁵Qamkunam nichkankichik:

—Kay Babilonia lawpim Tayta Dios qoykuwanku paymanta willakuqkunata —nispa.

¹⁶Tayta Diosmi kaynata nin:

—Rey Davidpa rantinpi gobiernaq reymantawan kay Jerusalem llaqtapi puchuqkunamantam otaq preso mana pusasqa castaykichikmantam ¹⁷Llapallan Kamachiq Tayta Dios kaynata nini: Paykunapa contranpim kachamusqa guerrata, yarqayta hinaspa peste onqoyta. Mikunapaqpas mana valeq ismusqa higosta hinañam paykunataqa rurarusaq. ¹⁸Guerrawan, yarqaywan hinaspa peste onqoywanmi paykunataqa ñakarichisqa. Kay pachapi llapallan gobiernokunapas

mancharikuspa katkatatananpaqraqmi paykunataqa rurasaq. Cheqechisqay llapallan nacionkunapi kaspankum ñakasqa, pasaypaq burlakusqa chaynataq insultasqa kanqaku. ¹⁹Ñoqa Tayta Diosmi nini: Ñoqamanta willakuq serviqniykunawan mana tanispa willachisqaykunata mana kasukusqaykichikraykum paykunapas chayna kanqaku. ²⁰Jerusalen llaqtamanta Babilonia lawman llapallan pusachisqaykuna, qamkunaqa ñoqa Tayta Diospa nisqaytayá uyariychik.

²¹—Colaiaspa churin Acabmantawan Maasiaspa churin Sedequiasmantam otaq ñoqa Tayta Diospa sutiypi rimaspanku llullakuna willasuqnikichikmantam Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Dios kaynata nini:

Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosorman paykunata qoykuptiyimi qayllaykichikpi wañuchinqa. ²²Hinaptinmi Juda nacionmanta preso pusasqa kaqkuna otaq Babilonia lawpi *yachaqkuna, pitapas ñakaspanku kaynata ninqaku: “Babilonia nacionpa reyninmi Sedequiastawan Acabta ninapi kankarqa, chaynatayá qamtapas Tayta Dios rurasunki” nispa. ²³Chaynatam paykunawan rurasaq Israel casta runakuna ukupi loco hina rurasqankurayku. Paykunaqa runamasinkupa warminwanmi huchallikurqaku hinaspapas ñoqapa sutiypiraqmi llullakunata willakurqaku, ñoqapa mana kamachisqaykunatam rimarqaku. Ñoqa Tayta Diosmi nini: Chaykunataqa yachanipunim hinaspam testigo kani, nispa.

Semaiasman Jeremiaspa willasqanmanta

²⁴Tayta Diosmi Jeremiasta kamachirqa Nehelam llaqtayoq Semaiasman kaynata ninanpaq:

²⁵—Israelpa Yupaychasqan Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi nini: “Qanmi sutikiپی cartata apachirqanki Jerusalen llaqtapi llapallan runakunaman, Maasiaspa churin sacerdote Sofoniasman chaynataq llapallan sacerdotekunamanpas. Chay cartapim Sofoniasta nirqanki:

²⁶‘Sacerdote Joiadapa rantinpi sacerdote kanaykipaqmi Tayta Dios churasurqanki chaynapi paypa temlonpi jefe kanaykipaq. Chaynaqa huk kaqnin loco runa Diosmanta willakuq tukuپtinqa cepo nisqanku hapichinapim chakinkunata hapichinayki, matankanmantapas fierro collarwantaqmi hapichinayki. ²⁷Hinaptinqa ¿imanasqataq manaqa qaqcharqankichu Diosmanta willakuq tukuq Anatot llaqtayoq Jeremiastaqa? ²⁸Paymi Babilonia lawpi kaqkunaman cartamuwasqaku kaynata: Unay watakunam kamunkichik chay lawman preso riqkunaqa chaynaqa wasichakuspáy chaypi *yachaychik hinaspayá huertakunapipas plantaspaykichik rurunta mikuychik’ nispa.”

²⁹Chayna niq cartatamá sacerdote Sofonias leepurqa Diosmanta willakuq Jeremiaspaq. ³⁰Hinaptinmi Jeremiasta Tayta Dios nirqa:

³¹—Jerusalen llaqtamanta llapallan preso riqkunatayá ñoqa Tayta Diospa nisqayta kaynata nichimuy: “Nhelam llaqtayoq Semaias sutiyoq runam mana kachamuchkaptiy llullakunata willasuspaykichik yanqakunapi confiachisurqan-kichik. ³²Chayraykum ñoqa Tayta Dios nini: Nehelam llaqtayoq Semaias sutiyoq runatam mirayninkunatawan castigasaq. Mirayninkunamantaqa manam pipas kanqachu runaykuna ukupi *yachaq. Semaiasqa manataqmi rikunqachu kay runaykunata favoreceptiyqa. Ñoqa Tayta Diosta mana kasuwanankupaq runaykunan rimasqanraykum chaynaqa kanqa. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.”

Runakunapaq Tayta Diospa prometesqanmanta

30 ¹Tayta Diosmi Jeremiasta rimapayaspan nirqa:
²—Israelpa yupaychasqan ñoqa Tayta Diospa tukuy nisqaykunatayá libropi qellqay: ³“Hamuchkanmi tiempo Israel castamanta chaynataq Juda castamanta runaykunata preso pusasqa kasqankumanta kutichimunaypaq. Ñoqa Tayta Diosmi nini: Paykunataqa dueño chakunankupaqmi kutichimusaq abuelonkuman qosqay allpaman” nispa.
⁴—Israel castakunaman chaynataq Juda castakunaman Tayta Diospa rimasqan-kunaqa kaynam. ⁵Ñoqa Tayta Diosmi nini:

Mancharikuqkunapa qaparisqanmi uyarikuchkan.
 Mana hawka kaqkunapa mancharikusqanmi uyarikuchkan.

⁶ Tapukamuspa yachamuychik sumaqta:

¿Qariqa wachakunmanchum wawata?

¿Imanasqataq qarikunata qawani
 wachakuchkaq warmikuna hina
 wiksanku hapikuqta?

¿Imanasqataq qarikunata qawani
 wachakuchkaq warmikuna hina
 uyankupas ayayarusqata?

⁷ ¡Ay ancha mancharikuypaq
 punchawkunam hamuchkan!

¡Ay mana igualay atina
 punchawkunam hamuchkan!
 Jacob casta runakunapaqmi
 sasachakuy tiempo kanqa.
 Chaywanpas paykunaqa
 chaykunamanta librasqam kanqa.

⁸ Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi nini:

Chay punchawkunapim yugomanta
 kacharichkaq hina librasqaykichik.

Yugopa coyundanta
 tipichkaq hinam librasqaykichik.
 Huklaw nacionniyoqkunata
 manaña servinaykichikpaqmi
 librasqaykichik.

⁹ Yupaychasqaykichik ñoqa Tayta Diostañam
 serviwankichik.

Reynikichikpaq churasqay Davidtam
 servinkichik.

Runankunata Tayta Dios salvananmanta

(Jer 46:27-28)

¹⁰ Ñoqa Tayta Diosmi nini:

Serviqniy Jacobpa castankuna,

qamkunaqa amayá manchakuychikchu.
 Israelpa miraynin runakuna,
 qamkunaqa amayá hukmanyaychikchu.
 Karu nacionkunamantam libramusqaykichik.
 Miraynikichiktawan kuskatam libramusqaykichik.
 Preso risqaykichik nacionmantam libramusqaykichik.
 Jacob castakunaqa kutikamuspaykichikmi
 hawkaña kawsakunkichik.
 Manaña pipapas manchachisqanmi
 hawkaña kawsakunkichik.
 11 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
 Qamkunataqa salvasqaykichikmi ñoqaqa.
 Cheqerachiptiyimi nacionkunapi
 kankichik qamkunaqa.
 Ñoqapunim chinkarachisqa
 chay llapallan nacionkunataqa.
 Chaywanpas manam chinkachisqaykichikchu qamkunataqa.
 Faltaykichikmantaqa corregisqaykichikmi qamkunataqa.
 Manam lluptinkichikchu ñoqapa castigoymantaqa.

12 Tayta Diosmi kaynata nin:

Manaña hampiy atinam heridaykiqa.
 Manaña remedioyoqmi onqoynikiqa.
 13 Manañam pipas nanachikusunikiqa kanchu.
 Heridayki hampiykuqqa manañam pipas kanchu.
 Sanoyachisunaykipaq remedioyas manañam kanchu.
 14 Kuyaqnikikunaqa manañam yuyasunkiñachu.
 Qanmantaqa manañam tapukunkupasñachu.
 Mana allinllataña rurasqaykiraykum
 enemigoyki hina castigarqayki.
 Huchaykikuna achkallaña kasqanraykum
 llumpayllataña corregirqayki.
 15 ¿Imanasqataq heridaykirayku qaparinki?
 Manaña hampiy atinam qampaqa nanayniki.
 Mana allin rurasqaykiraykum
 ruraraqayki chaynataqa.
 Achkallaña huchaykikuna kasqanraykum
 ruraraqayki chaynataqa.
 16 Mikuchkaq hina tukusuniki runakunaqa
 tukusqam kanqaku.
 Llapallan contraykipi kaqkunaqa
 preso pusasqam kanqaku.
 Saqueasqam kanqaku saqueaqnikikunaqa.
 Qechusqam kanqaku qechusunikikunaqa.
 17 Ñoqa Tayta Diosmi nini:

“Sion Moqopi llaqtaqa
 wischusqañam” niptinkupas,
 “Manañam pipas nanachikunchu” niptinkupas
 qamtaqa sanoyachisqaykim.
 Heridaykikunamantaqa hampisqaykim.

18 Tayta Diosmi kaynata nin:

Jacob casta runakunapa *yachanantam favorecesaq.
 Paykunapa yachanankunamantam llakipayarikusaq.
 Tuñirusqan sitiopim llaqtapas hatarichisqa kanqa.
 Palaciopas maymi kasqanpim hatarichisqa kanqa.
 19 Chaypi yachaqqunam agradecekuwaspanku takingaku.
 Runakunam anchallaña kusikuymanta qaparinqaku.
 Paykunata achkayachiptiyimi manaña pisinqakuchu.
 Ancha reqsisqata ruraptiyimi manaña humillachinqakuchu.
 20 Ñawpaq watakunapi hinam kanqa mirayninkupas.
 Ñoqapa qayllaypim takyanqa huñunasqa runankunapas.
 Ñoqapa castigasqaymi kanqa ñakarichiqninkunapas.

21 Ñoqa Tayta Diosmi nini:

Paykunamantam kanqa pusaqninku.
 Kikillankumantam kanqa gobiernaqninku.
 Asuykachiptiyimi pay asuykamuwana.
 ¿Pitaq asuykuwanman kikillanmantaqa?
 22 Qamkunam runaykuna kankichik.
 Ñoqañataqmi kasaq Diosnikichik.

23 Sinchi wayra hinaraqmi

Tayta Diospa piñakuyninqa.
 Muyuq wayra hinaraqmi
 Tayta Diospa piñakuyninqa.
 Mana allin ruraqqunapa contranpim
 kachkan paypa piñakuyninqa.

24 Tayta Diospa sinchi piñakuyninqa

manam taniqachu.
 Imam rurananta ruranankamam
 mana taniqachu.
 Imam piensasqanta cumplinankamam.
 mana taniqachu.
 Hamuq punchawkunapim
 kaykunataqa entiendenkichik.
 Chay tiempopim
 imam kaqta entiendenkichik.

Israelpa mirayninkuna allpankuman kutinankumanta

31 ¹Tayta Diosmi kaynata nin:
—Chay tiempopim Israel casta llapallan runakunapa Diosnin kasaq.
Paykunañataqmi runaykuna kanqa —nispa.

²Tayta Diosmi nin:

Guerrapi wañunankumanta lluptiq runakunatam
chunniqpi favorecerqani.
Samanankupaq sitiota maskaq
Israel casta runakunatam favorecerqani.

³Unaymantaraqmi Tayta Diosqa rikuriwarqanchik.
Hinaspam payqa kaynata niwarqanchik:

Wiñaypaq kuyakuywanmi qayarqayki.
Chayna kuyasqayman hinallam kuyapayachkayki.

⁴Sipasman rikchakuq Israel casta runakuna,
qamkunataqa kaqlamantam hatarichisqaykichik.
Tinyaykichiktapas mosoqmantam allichankichik.
Kusikuymanta tusuqmi lloqsinkichik.

⁵Samaria moqokunapim
uvas huertakunata mosoqmanta hatarichinki.
Uvas huertapi plantaqkunam plantanqa.
Chaypa rurunkunatam paykunaqa provechanqa.

⁶Hamuchkanmi punchawkuna
cuidaqkuna qaparinankupaq,
Efrain orqokunapi
cuidaqkuna qaparinankupaq:
“Hakuchik Sion Moqopi llaqtaman”
nispa ninankupaq.
“Yupaychasqanchik Tayta Diosman
risunchik” ninankupaq.

⁷Tayta Diosmi kaynata nin:
Jacobpa castankunaraykuyá kusikuywan takiychik.
Nacionkunamanta puntapi kaqmantayá qapariychik.
Qapariyllawanña alabaspayá kaynata niychik:
“¡Tayta Diosmi runankunata salvaykun!”
nispayá niychik.
“¡Israel castamanta puchuqkunatam salvaykun!”
nispayá niychik.

⁸Norte lawpi nacionmantam kutichimusaq.
Kay pachapa cantonmantaraqmi huñumusaq.
Ñawsakunawan wistukunam paykunawan hamunqa.
Wiksayoq warmikunawan wachakuqkunam hamunqa.

- Paykunaqa achkallaña huñunasqam kutimunqa.
⁹ Paykunata pusamuptiyimi
 waqastin hamunqaku.
 Paykunata pusamuptiyimi
 ruegoakustin hamunqaku.
 Yakuyoq wayqonkunatam purichimusaq.
 Mana mitkanankupaqmi
 pampallanta purichimusaq.
 Ñoqaqa kani Israel casta runakunapa taytanmi.
 Ñoqaqa kani piwiy Efrain castapa taytanmi.
- ¹⁰ Nacionkuna, Tayta Diospa palabrantayá
 uyariychik.
 Lamar qochapa waklawninpi kaqkunamanyá
 willaychik:
 “Israel castata cheqechiq Tayta Diosmi huñumunqa.
 Ovejakunata michiq hinam paykunataqa waqaychanqa.”
- ¹¹ Tayta Diosmi Jacobpa castanta librarqa.
 Paykunamantapas atiyniyoq nacionmantam salvarqa.
- ¹² Sion Moqomanmi takistin hamunqaku.
 Tayta Dios bendeciykuptinmi kusikunqaku.
 Kusikunqakuqa trigonkupas,
 vinonkupas, aceitenkupas kaptinmi.
 Kusikunqakuqa ovejankupas
 chaynataq vacankupas miraptinmi.
 Yakuyoq huerta hinam kanqa paykunaqa.
 Manaña hukmanyaqmi kanqa paykunaqa.
- ¹³ Doncellakunam kusikuymanta tusunqaku.
 Mozokunapiwan machukunam kusikunqaku.
 Waqasqankumantam kusikunankupaña consuelasaq.
 Waqasqankumantapas astawanraqmi kusichisaq.
- ¹⁴ Ñoqa Tayta Diosmi nini:
 Sacerdotekunamanmi allinnin mikuykunata qosaq.
 Runaykunatam allinkuna qosqaywan saksachisaq.
- ¹⁵ Ñoqa Tayta Diosmi nini:
 Rama llaqtapim huk kaqninpa qapariynin uyarikuchkan.
 Puraminti llakikuywan waqasqanmi uyarikuchkan.
 Raquelmi wawankunamanta waqachkan.
 Consuelasqa kaytapas manaña munaspanmi waqachkan.
 Wawankuna manaña kasqanraykum waqachkan.
- ¹⁶ Chaywanpas Tayta Diosmi nin:
 Raquel, amañayá mastaqa waqaychu.
 Weqekitaqa amañayá usuchiychu.
 Ñoqa Tayta Diosmi nini:

Pagasqam kanki rurasqaykikunamantaqa.
Kutimunqakum enemigopa allpanmantaqa.

17 Ñoqa Tayta Diosmi nini:

Allin punchawkunam qamkunapaq kanqa.
Wawaykikunam allpankuman kutimunqa.

18 Efrain castapa kayna quejakusqantam uyarini:

“Manaraq mansasqa torota hinam corregiwarqanki.

Chaymi ñoqaqa corregisqa karqani.

Qampuni kutirichillawaptikim kutirimusqayki.

Qamqa Diosniy kasqaykiraykum kutirimusqayki.

19 Ñoqaqariki rakikurqanim qanmanta

ichaqa wanakullanim chay rurasqaymanta.

Huchaykunatam reqsikullani.

Qasqoytam takakullani.

Mozo kayniypim huchallikurqani.

Penqakuspaymi kunan humillakuni.”

20 Ñoqa Tayta Diosmi nini:

Kuyayllapaq churiy hinam Efrain castaqa.

Kuyasqay warmay hinam Efrain castaqa.

Qaqcharuspapas manam qonqanichu paytaqa.

Sonqoypas anchatam waqan paymantaqa.

Anchallatañam llakikuni paymantaqa.

21 Sipasman rikchakuq Israel casta runakuna,

ñanpiyá señaalkunata churaychik

chaylla ñanta tarinaykichikpaq.

Sumaqtayá ñanta qawariychik

chayninta purinaykichikpaq.

Llaqtaykichikmanyá kutirimuychik

chaykunapi *yachanaykichikpaq.

22 Mana kasukuq sipasman rikchakuq runakuna

çhaykapikamataq kankichik kaypi-chaypi puriqkuna?

Ñoqa Tayta Diosmi rurasaq

mana haykapipas rikusqaykichikta.

Kay pachapim rurasaq

mana haykapipas rikusqaykichikta:

Warmiñam nanachikunqa qarimanta.

Israel castakuna hamuq tiempopi favorecesqa kanankumanta

23 Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin:

—Preso pusachisqay runakunata kutichimuptiymi kay Juda allpankupi chaynataq llaqtankupi *yachaspanku kaqlamanta ninqaku: “Yaw allinkuna rurananku sitio, Tayta Diospaq sapaqchasqa moqo, qamtaqa Tayta Diosmi bendecisunki” nispa. 24 Chaypim yachanqaku Juda nacionniyoq runakuna, llaqtakunapi yachaq-

kuna, chakrayoqkuna chaynataq ganado qatiqkunapas. ²⁵Pisipasqakunaman tomaykachispaymi yarqasqakunatapas saksaykachisaptaq —nispa.

²⁶Chaymantam rikchariruspay qawaykacharikurqani. Miskillatañam ñoqaqa puñurusqani.

²⁷Tayta Diosmi nin:

—Hamuchkanmi punchawkuna Israel casta runakunatapas chaynataq Juda casta runakunatapas animalnintinta mirachinaypaq. ²⁸Imaynam chaylla karqani paykunata tuñichinaypaq, plantata pilachkaq hina horqonaypaq, taqmanaypaq chaynataq tukunaypaq, chaynallataqmi chaylla kasaq paykunata hatarichispay plantata hina takyachinaypaqpas. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

²⁹—Chay punchawkunapiqa manañam yapamanta ninqakuchu: “Tayta-mama-kuna puchqo uvasta mikurusqanraykum churi-wawankupa kirun sallirun” nispa. ³⁰Pipas puchqo uvasta mikuruptinqa kirunmi sallirunqa. Sapakamam wañunqa mana allin rurasqanmantaqa.

³¹Tayta Diosmi nin:

—Hamuchkanmi punchawkuna Israel castakunawan chaynataq Juda castakunawan mosoq contratota ruranaypaq. ³²Ichaqa manam abuelonkuwan contrato rurasqayta hinachu rurasaq, paykunatam Egipto nacionmanta makinmanta aysamuchkaq hina horqomurqani. Qosanku hina kachkaptiypas manamá chay contratotaqa cumplirqakuchu. ³³Chay punchawkuna pasaruptinmi Israel castakunawan contrato ruranayqa ñoqa Tayta Diospa nisqayman hina kayna kanqa: yachachikuyniytam sonqonkupi churasaq, qellqasaqtaqmi yuyayninkupipas. Paykunapaqmi Diosninku kasaq, paykunañataqmi runaykunaña kanqa. ³⁴Ñoqa Tayta Diosmi nini: Ñoqata reqsiwanankupaqaqqa amistadpurapas nitaq ayllupurapas manañam yachachinakunqañachu. Llapallankuñam warmakunapas chaynataq yuyayniyoqkunapas reqsiwanqaku. Mana allin rurasqankuta pampachaspaymi huchankutaqa manaña yuyarisqaqchu —nispa.

³⁵Punchawpi achkinanpaq

inti churaqmi,

killatapas lucerokunatapas

tutapi achkinanpaq churaqmi,

lamar qochata kuyuchispan olankunapas qaparichiqmi

otaq llapallan kamachiq Tayta Dios sutiyoqmi

³⁶kaynata nin:

Huk kaqnin punchawpi

decretoykuna chinkarunman

hinaptinqa Israel runakunapas

manañam nacionniychu kanman.

³⁷Ñoqa Tayta Diosmá nini:

Sichu cielokunata tupuruptinkuqa,

kay pachatapas cimientonkama aspiruptinkuqa

Israelpa mirayninkunatapas qepanchakuruymanni.

Tukuy rurasqankumantaqa qepanchakuruymanni.

Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

³⁸Tayta Diosmi nin:

—Hamuchkanmi punchawkuna Hananeelpa torrenmanta esquina zaguanka-ma mosoqmanta ñoqa Tayta Diospaq llaqtata hatarichinankupaq. ³⁹Tupusqanku waskam derecholla pasanqa Gareb moqokama hinaspa muyurimunqa Goa lawman. ⁴⁰Chaymantam pasanqa ayakuna wischunanku otaq uchpa wischunanku wayqonta Cedron Wayqokama. Chaymantañataqmi pasanqa Caballokunapa Zaguanninkama. Chay zaguanaq kachkan intipa qespimunan lawpim. Tukuy chaykunaqa ñoqa Tayta Diospaq sapaqchasqam kanqa. Chaypi tarikuq llaqtataqa manañam haykapipas tuñichinqakuchu nitaq purmachiñqakuchu.

Jeremiaspa chakra rantisqanmanta

32 ¹Juda nacionpi Rey Sedequias chunka watamanña gobiernachkaptinmi chaynataq Rey Nabucodonosorpas chunka soqtayoq watamanña gobiernachkaptinmi Jeremiasta Tayta Dios rimapayarqa. ²Chay tiempopim Babilonia nacion Rey Nabucodonosorpa tropankuna Jerusalem llaqtata muyururqaku. Diosmanta willakuq Jeremiasñataqmi carcelpa pationpi preso kachkarqa. Chay carcelqa karqa Juda nacion reyqa wasinpim.

³Juda nacionpa reynin Sedequiasmi Jeremiasta presocharachirqa kaynata nispa:

—¿Imanasqataq Diosmanta willakuq tukuspayki ninki: “iÑoqa Tayta Diosmi nisqayman hina Babilonia nacionpa reyninman kay llaqtata qoykusaq vencerunapaq. ⁴Juda nacionpa reynin Sedequiaspas Caldea runakunamantaqa manam lluptinqachu. Babilonia nacionpa reyninwanmi qawanakuspa uyapura parlanqa. ⁵Paymi Rey Sedequiasta Babilonia llaqtaman pusachinqa paymanta yuyarispay favorecenaykama. Ñoqa Tayta Diosmi nini: Caldea runakunawan peleaspapas manapunim vencenkichikchu” nispa.

⁶Chaymi Jeremiasñataq nirqa:

—Tayta Diosmá kaynata niwarqa:

⁷“Tioyki Salumpa churin Hanameel hamuspanmi nisunki: ‘Anatot llaqtapi chakraytayá rantiruway, qamqariki aylluy kasqaykiraykum reclamanaykipaq derechoyoq kachkanki’ nispa.” ⁸Tayta Diospa niwasqanman hinamá carcelpa patian primoy Hanameel hamuruspan niwarqa:

—Benjamin allpapi kaq Anatot llaqtapi herencia chakraytayá rantiruway. Qamqariki aylluy kasqaykiraykum chay herencia allpata reclamanaykipaq derechoyoq kachkanki —nispa.

Chay asuntoqa Tayta Diospa kamachisqanman hina kasqanta cuentata qokuruspami ⁹Anatot llaqtapi kaq chakranta rantirurqani yaqa iskay pachak gramo qollqewan. ¹⁰Rantikuwasqan contrato escrituratam sellarachispay testigokunawan firmachirqani hinaspa qollqeta pesaspay qorqani. ¹¹Leyman hina chaynataq costumbreman hina rantikuwasqan wichqasqa escrituratawan kicharayaq copiatá chaskiykuspami ¹²qoykurqani Neriaspa churin Barucman, chaytaqa qoykurqani primoy Hanameelpa qayllanpim, escritura firmaq testigokunapa qayllanpim chaynataq carcelpa pationpi tiyaq Juda casta runakunapa qayllanpim. Neriasqa karqa Maasiaspa churinmi. ¹³Paykunapa qayllanpim Baructa kamachirqani kaynata:

¹⁴—Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi kaynata nisunki: “Wichqasqa escrituratayá kicharayachkaq copiantawan apaspayki allpa mankapi churaramuy unay watakuna durananpaq. ¹⁵Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin: Kay nacionpiqa yapatawanmi rantinqaku wasikunata, chakrakunata chaynataq uvas huertakunapas, nispa.”

Tayta Diosta Jeremiaspa mañakusqanmanta

¹⁶Neriaspa churin Barucman escriturata qoykuspaymi Tayta Diosta mañakurqani:

¹⁷—Señor Diosnilláy, qamqa hatu-hatu atynikiwanmi cielokunatawan kay pachata unancharqanki. Qampaqqa manam kanchu imapas mana ruray atinaykipaq hinaqa. ¹⁸Qamqa waranqantin runakunatam llakipayanki ichaqa tayta-mamanpa huchanmantapas qepa wiñaqkunatam castiganki. Ancha hatun hinaspa ancha atyniyoyq Diosnilláy, qampa sutikiqa Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi. ¹⁹Tanteasqaykikunaqa ancha hatunmi, rurasqaykikunapas ancha hatunmi, rurasqaykikunapas ancha atyniyoyqmi. Qamqa qawachkankim runakunapa kawsasqantaqa chaynapi kawsasqankuman hina chaynataq imam rurasqankuman hina paganaykipaq. ²⁰Egipto nacionpim señalkunatawan milagrokunata ruraraqanki Israel casta runakuna ukupi chaynataq wakín runakuna ukupipas chaynapi kunan punchawpi hina ancha reqsisqa kanaykipaq. ²¹Qamqa sinchi atynikiwanmi hatun castigowan, señalkunawan chaynataq milagrokunawan llapallanpa qawasqanta Israel casta runaykikunata Egipto nacionmanta horqomurqanki. ²²Juramentaspa abueloykuman qonayki kay tukuy imapa wiñanan allpatam paykunaman qorqanki. ²³Chaymi kay allpaman yaykumuspanku dueñochakurqaku ichaqa nisqaykitawan yachachikuynikitam mana kasukurqakuchu nitaqmi kawsarqakupas kamachisqaykiman hinachu, chayraykum qampas tukuy kay castigokunata kachaykamunki.

²⁴—Caldea law runakunam yaykumunankupaq llaqtapa qepanman allpata huntarachinku. Llaqtataqa chay peleaq runakunawanmi vencerachinki guerrawan, yarqaywan chaynataq peste onqoywan. Qawasqaykipi hinapas qampa nisqaykiman hinam tukuy ima pasakuchkan. ²⁵Señor Diosnilláy, Caldea runakunamanña kay llaqtataqa qoykuchkaspaykipas niwarqankiraqmi chay chakrata testigokunapa qayllanpi rantinaypaq.

²⁶Tayta Diosmi nirqa Jeremiasta:

²⁷—Llapallan runakunapa yupaychanan Tayta Diosmi ñoqapaq kani. Ñoqapaqqa manam kanchu imapas mana ruray atinaypaq hinaqa. ²⁸Chaynaqa ñoqa Tayta Diosmi niki: Kunanmi kay llaqtata qoykusaq Caldea runakunamanwan Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosorman. Paykunapa vencesqanñam kanqa. ²⁹Kay llaqtapa contranpi Caldea runakuna yaykuramuspankum llaqtata kañaykunqaku. Kañaykunqakumá Baal sutiyoq taytachaman inciensota kañananku hinaspa wakín taytacha-mamachakunamanpas vino hichananku altosniyoq wasikunatapas. Chay wasikunataqa rurarqa ñoqata piñachiwanankupaqmi. ³⁰Ñoqa Tayta Diosmi nini: Israelpa mirayninmi Judapa mirayninpiwan warma kayninkumantapuni qayllaypi mana allinkunata ruraraqaku. Israelpa mirayninpa taytacha-mamachakunata ruraspankum piñachiwayllapi rirqaku. ³¹Kay llaqtataq hatarichisqa kasqanmantapunim rabiachiwaspan piñachiqniy llaqta karqa. Chayraykum qayllaymanta qarqosaq. ³²Rabiachiwananpaqmi tukuy mana allinkunata ruraraqaku Israelpa mirayninpiwan Judapa mirayninkuna otaq paykunapa reyninkuna, kamachiqnikuna, sacerdotenkuna, ñoqamanta willaqnikuna chaynataq Juda nacionniyoqkunawan Jerusalem llaqtapi yachaqkunapas. ³³Paykunata qepanchakuruwaspankum manaña qawariwanñachu. Mana tanispa yachachikaptiypas manam kasuwarqakuchu nitaqmi corregikuytapas munarqakuchu. ³⁴Ñoqapaq sapaqchasqa templomanpas millakuypaq taytacha-mamachakunatarqumi churaranku. Manaña asuykunaypaq hinamá chaynataqa ruraranku. ³⁵Ben-hinom sutiyoq wayqopipas Baal sutiyoq taytachapaqmi capillakunata moqokunapi hatarichirqaku chaynapi churi-wawankuta Moloc sutiyoq taytachaman kañanankupaq.

Chaynata ruraspankum Juda nacionpi runakunata huchallichirqaku. Chay millakuypaq rurasqankutaqa manam kamachirqanichu nitaqmi piensayllapas-piensarqanichu.

Hamuq tiempokunapaq Tayta Dios prometesqanmanta

³⁶—Israelpa yupaychasqan ñoqa Tayta Diosmi nini: Kay llaqtamantam nichkanki: “Kay llaqtapi runakuna guerrawan, yarqaywan chaynataq peste onqoywan ñakariptinmi Babilonia nacionpa reynin vencerunqa” nispa. ³⁷Chaywanpas rabiaspay chaynataq anchata piñakuspay llapallan nacionkunaman preso pusachisqaymantam huñumusaq, kay sitioman kutichimuptiyimi hawkaña *yachanchaku. ³⁸Paykunaqa runaykunaña kaptinmi ñoqaña-taq Diosninku kasaq. ³⁹Paykunataqa tukuy tiempopi respetawaspa kawsaqtañam rurasaq, chaynataqa rurasaq allinninkupaqmi chaynataq qepa wiñay churi-wawankupa allinninkupaqmi. ⁴⁰Paykunawanqa wiñaypaq contratotañam rurasaq chaynapi mana qepaman kutispay paykunata favorecenaypaq. Respetawanankupaq ñoqaman sonqotaña ruraptiyimi manaña rakikuwanqakuchu. ⁴¹Paykunata favorecespaymi paykunamanta kusikusaq. Chęqaptapunipas tukuy sonqoywan munaspaymi plantachkaq hina kay allpapi kawsachisaq.

⁴²—Ñoqa Tayta Diosmi nini: Kay runakunamanmi tukuy kay hatu-hatun castigota kachamurqani, chaynatapunim kunan rimarisqayman hina paykunataqa tukuy-pi favorecesaq. ⁴³“Kay nacionqa Caldea runakunaman qosqa kaspanmi manaña runayoc hinaspa manaña animalniyoq chunninga” nispa nichkasapas qamkunaqa kay allpapim kaqllamanta chakrakunata rantinkichik. ⁴⁴Ñoqa Tayta Diosmi nini: Chakrakunata qollqewan rantispaykichikmi escrituratapas sellachispa testigokunawan firmachinkichik. Chaynatam rurankichik Benjamin allpapi, Jerusalem llaqtapa muyuriqninkunapi, Juda nacion llaqtakunapi otaq moqokunapi kaq llaqtakunapi, waqtakunapi kaq llaqtakunapi chaynataq Neguev law llaqtakunapipas. Chaynaqa kanqa huklaw nacionkunaman preso pusachisqaymanta paykunata kutichimuptiyimi.

Hamuq tiempokunapaq allin willakuymanta

33 ¹Carcelpa pationpi Jeremias preso kachkaptinraqmi yapamanta Tayta Dios payta rimapayaspan nirqa:

²—Kay pachata unanchaspa tukuy imakunatapas churaq hinaspa takyachiq Tayta Dios sutiyoqmi kaynata niki: ³Mañakuwaptikiqa contestasqaykim. Yachachisqaykim mana reqsisqayki hatun kaqkunatawan sasa entiendena kaqkunata. ⁴⁻⁵Kay llaqtapi tuñichinanku wasikunamantawan Juda nacion reykunapa wasinmantam Israelpa yupaychasqan ñoqa Tayta Dios nini: Caldea runakunam kay llaqtata atacanankupaq murallapa qepanpi allpata montorunqaku, guerrapi peleanankupaq lloqsimuqkunapa ayankunawanmi chay wasikunata huntarachinqaku. Ancha piñakuyniywanmi paykunataqa wañurachisaq. Kay llaqtataqa manañam favoreceñiñachu mana allinkunata rurasqankurayku. ⁶Chaywanpas kay llaqtapi runakunataqa hampispaymi sanoyakachisaq, paykunataqa mana imankupas faltaqtam hawkallata chaynataq segurota kawsachisaq. ⁷Preso pusachisqaymanta Juda casta runakunatawan Israel casta runakunata kutichimuptiyimi ñawpaq tiempokunapi hinaraq kanqaku, wasita hatarichichkaq hinam paykunataqa kaqllamanta hatarichisaq. ⁸Ñoqapa contraypi huchallikusqankutam chuyanchasqa. Mana kasuwaspanku tukuy huchallikusqankumantam pampachasqa. ⁹Tukuy allinkuna rurasqaymanta uyariq kay pachapi llapa nacionkunapaqmi kay Jerusalem llaqta kanqa kusichiqniy, alabaqniy hinaspa yupaychaqniy. Kay llaqtapaq tukuy allinkuna rurasqaymantam chay nacionkuna mancharikuspa katkatatanqa.

¹⁰⁻¹¹—Qamkunam ninkichik: “Kay llaqtaqa manaña runayoqmi hinaspa manaña animalniyoqmi chunnichkan. Juda nacionpi llaqtakunam Jerusalem llaqtapi callekunapiwan mana runayoq, mana piyniyoy hinaspa mana animalniyoq purmachisqa kachkan” nispa. Ñoqa Tayta Diosmi nini: Chaywanpas kay sitiopim uyarinqaku runakunapa kusikyumanta qapariyninkuta, asikuyninkuta chaynataq casarakuqkunapa fiesta rurasqankutapas. Uyarikunqataqmi runakunapa kayna nisqankupas:

“¡Allin kasqanraykuyá

Llapallan Kamachiq Tayta Diosman
graciasta qoychik!

¡Wiñaypaq kuyapayakuq kasqanraykuyá

Tayta Diosman graciasta qoychik!”

Graciasta qowanankupaqmi ofrendankutapas temploman apamunqaku. Huklaw nacionkunaman preso pusachisqaymanta kutichimuptiyimi ñawpaq tiempokunapi hinaña kanqaku. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

¹²—Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi nini: Mana runayoq hinaspa mana animalniyoq kay chunniq sitiopim chaynataq llapallan llaqtakunapim kaqlamanta pas-tokuna kanqa hinaptinmi michiqkunapas animalninkuta chaypi samachinqaku. ¹³Ñoqa Tayta Diosmi nini: Ovejakunam kaqlamanta yupasqa kanqa orqo law llaqtakunapipas, waqta law llaqtakunapipas, Neguev law llaqtakunapipas, Benjamin allpapipas, Jerusalem llaqtapa muyuriqninkunapipas chaynataq Juda nacion llaqtakunapipas.

¹⁴—Ñoqa Tayta Diosmi nini: Hamuchkanmi punchawkuna Israel casta runakunatawan Juda casta runakunata favorecespa prometesqaykunata cumplinaypaq.

¹⁵ Chay punchawkunapimá

Rey Davidpa castantapuni hatarichisqa.

Chay punchawkunapimá

allinta ikllichichkaq hina

paypa castanta hatarichisqa.

Allin arreglotam payqa ruranqa.

Allinta ruraspa kay pachapi gobiernanqa.

¹⁶ Paypa tiempompim Juda nacion salvasqa kanqa.

Paypa tiempompim Jerusalem llaqta seguro *yachanqa.

Runakunam kaynata sutichanqaku:

“Allinyachiwaqninchik Tayta Dios” nispa sutichanqaku.

¹⁷—Ñoqa Tayta Diosmi nini: Davidpa mirayninmanta Israel casta runakunapi gobiernaqqa manam faltanqachu. ¹⁸Manataqmi faltanqachu Levij castamanta sacerdotekunapas chaynapi lliw kañana animalkunata, kawsaykunamanta ofrendakunata chaynataq wakín wañuchisqa animalkunatapas ñoqapa qayllaypi sapa punchaw ofreowanankupaq, nispa.

¹⁹Tayta Diosmi Jeremiasta rimapayaspan nirqa:

²⁰—Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini: Punchawwan chaynataq tutawan contrato rurasqayman hina tiempollanpi sucedenantaqa manam pakiwaqchu. ²¹Manataqmi pakinqachu serviqniy Davidwan contrato rurasqaypas. Davidpa mirayninmanta gobiernaq reyqa kanqapunim. Serviqniy sacerdotekunawan otaq Levij castakunawan contrato rurasqaypas cumplikunqapunim. ²²Serviqniy Davidpa mirayninkunatawan Levij castakunatam mirachisqa. Cielokunapi mana yupay atina lucerokunatapas hinaraqmi chaynataq lamar gochapi manaña tupuy atina aqotapas hinaraqmi paykunataqa mirarachisqa, nispa.

²³Tayta Diosmi Jeremiasta rimapayaspan nirqa:

²⁴—¿Manachum uyarirqanki huklaw nacionpi kaqkunapa rimasqanta? Paykunam nichkanku: “Tayta Diosqa akllasqan iskaynin castakunatam cheqnipakurun” nispa. Chayraykumá runaykunataqa despreciaspanku nacion kasqanpaqpas manaña qawarinkuchu. ²⁵Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini: Punchawwan chaynataq tutawanmi contratota ruraraqani, cielokunapipas kay pachapipas decretoykunatam churarqani. ²⁶Chaynaqa Jacobpa mirayninkunataqa chaynataq serviqniy Davidpa mirayninkunataqa manam haykapipas qepanchakusaqchu. Paykunamanta kaqkunam gobiernanqa Abrahampa, Isaacpa chaynataq Jacobpa mirayninkunata. Huklaw nacionkunaman preso pusachisqay runakunata kutichimuspaymi paykunamanta llakipayarikusaq.

Rey Sedequiasta Jeremias qaqchasqanmanta

34 ¹Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosormi llapa tropankunawan chaynataq munaychakusqan nacionkunamanta kaq llapallan runakunapiwan peleachkarqa Jerusalem llaqtapa contranpi, peleachkarqataqmi llapallan llaqtachankunapa contranpipas. Chay tiempopim Jeremiasta Tayta Dios nirqa:

²—Israelpa yupaychasqan ñoqa Tayta Diospa nisqaytayá Juda nacionpa reynin Sedequiasman kaynata nimuy: “Ñoqa Tayta Diosmi Babilonia nacionpa reyninman kay llaqtata qoykusaq kañaykunapaq. ³Qamqa manapunim paymantaqa lluptinkichu aswanqa hapirachikuspa payman qosqa kanki. Paywan qawanakuspam uyapura rimanki hinaspañam Babilonia lawman rinki. ⁴Juda nacionpa reynin yaw Sedequias, chaywanpas ñoqa Tayta Diospa nisqaytayá uyariy: Manam qamqa guerrapichu wañunki. ⁵Hawkallam wañukunki. Imaynam abueloyki reykunata pampaspam inciensota kañapuqku chaynam qampaqpas inciensota kañanqaku. Qanmanta llakikuywan waqspankum ninqaku: ‘Ay Reynillayku’ nispa. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.”

⁶Tukuy chay palabrakunata Juda nacionpa reynin Sedequiasman Diosmanta willakuq Jeremias Jerusalem llaqtapi willachkaptinmi ⁷Babilonia nacion reypa tropankunañataq Jerusalem llaqtapa hinaspa Juda lawpi puchuq llaqtakunapa contranpi peleachkarqa. Paykunaqa peleachkarqa Laquis llaqtapa chaynataq Azeca llaqtapa contranpim. Juda nacionpi murallasqa llaqtakunamantam chay iskaynin llaqtakunallaña puchururqa.

Sirvientenkuta mana kachariy munasqankumanta

⁸Rey Sedequiasmi sirvientenkuta kacharinankupaq contratota rurarqa Jerusalem llaqtapi llapallan runakunawan. Chay contrato rurasqankupa qepallantam Tayta Dios rimapayarqa Jeremiasman. ⁹Chay contratoman hinam judiomasin sirvienteyoq otaq sirvientayoq runakunaqa paykunata kacharinanku karqa chaynapi judiomasinkuwanqa amaña pipas servichikunapaq. ¹⁰Chay contratoman hinam llapallan kamachikuqkunapas chaynataq wakin runakunapas sapakama sirvientenkuta chaynataq sirvientankuta kacharirqaku hinaspa manaña servichikurqakuchu. ¹¹Ichaqa chay kachaykusqankupa qepallantam pesakurqaku hinaspa servichikunankupaq kaqllamanta kutichumurqaku.

¹²Chayraykum Jeremiasta Tayta Dios nirqa:

¹³—Israelpa yupaychasqan ñoqa Tayta Diosmi nini: “Sirviante kachkaptinku Egipto nacionmanta abueloykichikkunata horqoramuspami paykunawan contratota ruraraqani. Paykunatam kamachirqani: ¹⁴‘Sapa qanchis watam castaykichikmanta kaq sirvientekichikta kacharinkichik. Servisunaykichikpaq kikinkumanta rantikususpaykichikqa soqta watallatam cumplinqaku’ nispa. Chaywanpas abueloykichikkunaqa manam kasuwarqakuchu nitaqmi atiendewarqakupaschu. ¹⁵Qamkunam ichaqa ñoqaman kutirikamuspa

agradoypaq hina allinta ruraraqankichik, qamkunaqa castamasikichik sirvientekunatam kachaykurqankichik. Chaynata ruranaykichikpaqmi ñoqapaq sapaqchasqa temploypi hinaspas ñoqapa qayllaypi contratota ruraraqankichik. ¹⁶Ichaqa prometewasqaykichikmanta pesakuruspaykichikñataqmi sirvientekichikkunata libretaña kachaykuchkasapas kaqllamanta kutirachimunkichik servisuaykichikpaq. ¹⁷Chayraykum ñoqa Tayta Dios nini: Qamkunaqa mana kasuwaspaykichikmi mana kacharirqankichikchu aylluaykichiktawan llaqtamasikichikta. Chaynaqa ñoqapas qamkunapa contraykichikpim kachaykamusaq guerrata, peste onqoyta chaynataq yarqaytapas chaynapi kay pachapi nacionkunapas mancharikuspa katkatatanankupaq.”

¹⁸⁻¹⁹—Juda nacionpi chaynataq Jerusalem llaqtapi kamachikuqkunam palaciopi serviqkunapiwan chaynataq llaqtapi llapallan runakunapiwan ñoqapa qayllaypi contratota ruraraqaku. Malta torotapas nakaruspankum iskayman partirurqaku hinaspam chawpinta pasarurqaku ichaqa chay contrato rurasqankutaqa manam cumplirqakuchu. ²⁰Chayraykum wañurachiy munaq enemigonkuman qoykusaq. Paykunapa ayantaqa alton pawaq animalkunawan purun animalkunañam mikunqa. ²¹Juda nacionpa reynin Sedequiastapas chaynataq yanapaqnin kamachikuqkunatapas qoykusaq paykunata wañurachiy munaq enemigonkunamanñam otaq Babilonia nacion reypa tropankunamanñam. Chay tropakunaqa kutikununañam qamkunamanta. ²²Ñoqa Tayta Diosmi nini: “Ichaqa paykunata kamachiptiyimi kutirimuspanku kay llaqtata atacanqaku. Dueño chakuruspankum kañaykunqaku. Juda nacionpi llaqtakunatapas purmarachisqaqmi manaña runayoq kanankama.”

Recabpa mirayninkuna kasukusqankumanta

35 ¹Josiaspa churin Juda nacionpi Rey Joacim gobiernachkaptinmi Jeremiasta Tayta Dios rimapayaspa nirqa:

²—Recabpa mirayninkunaman rispaykiyá paykunawan parlamuy. Templopa huk kaqnin cuartonman pusaykuspaykim paykunaman vinota convidanki —nispa.

³Chaymi rirqani Jaazaniasta, ayllunkunata, llapallan churinkunata chaynataq Recabpa llapallan castankunata pusamuq. Chay Jaazanas sutiyoq runaqa karqa sapaq Jeremiaspa churinmi. Chay Jeremiasñataqmi karqa Habasiniaspas churin. ⁴Paykunata temploman pusaykuspaymi yaykuchirqani Hananpa churinkunapa cuartonman, chay Hanan sutiyoq runaqa karqa Igdaliaspa churinmi. Igdaliasñataqmi karqa Tayta Diospa runan. Chay cuartoqa karqa templopi kamachikuqkunapa cuartonpa waqtanpim chaynataq Salumpa churin Maasiaspas cuartonpa altonpim, chay Maasiaspas karqa templopa punkunwan cuentallikuqmi. ⁵Recabpa mirayninkunapa qayllanpi tachokunaman chaynataq vasokunaman vinota talliykuspaymi nirqani:

—Vinotayá tomaykuychik —nispa.

⁶Ichaqa paykunam niwarqa:

—Manam tomaymankuchu. Recabpa churin abueloyku Jonadabmi kamachiwarqaku: “Vinotaqa wiñaypaqmi ama tomankichikchu qamkunapas nitaq miraynikichikpas. ⁷Amam wasitaqa hatarichinkichikchu, amam tarpunkichikchu, amataqmi uvas huertaykichikpas kanqachu. Kawsanaykichikkamam karpallapi *yachankichik chaynapi forastero hina kay yachasqaykichik allpapi unay watakuna kawsanaykichikpaq” nispa. ⁸Recabpa churin abueloyku Jonadabpa tukuy imapas kamachisqankunata kasukuspaykum vinotaqa mana tomanikuchu ñoqaykupas, warmiykupas chaynataq churiykupas. ⁹Manataqmi yachanaykupaq wasitapas hatarichinikuchu, manam kapuwankuchu uvas huertaykupas

nitaq chakraykupas nitaq tarpukuyniykupas. ¹⁰Karpakunallapi *yachaspaykumá abueloyku Jonadabpa tukuy kamachiwaspankuta kasukuspa ruraraqaniku. ¹¹Ichaqa Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosor kay nacionpa contranpi hamuruptinmi ninakurqaniku: “Caldea casta tropakunamanta chaynataq Siria casta tropakunamanta lluptikunanchikpaqyá Jerusalen llaqtaman yaykusunchik” nispa. Chayraykum kay Jerusalen llaqtapi yachachkaniku.

¹²Hinaptinmi Jeremiasta Tayta Dios nirqa:

¹³—Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi kamachiki. Juda nacionpi runakunamanwan Jerusalen llaqtapi *yachaqkunamanyá ñoqa Tayta Diospa nisqayta kaynata nimuy: “Qamkunaqa nisqaykunata mana kasukuspam mana corregekuyta munankichikchu. ¹⁴Recabpa churin Jonadabmi mirayninkunaman kamachirqa vinota ama tomanankupaq. Chayraykum abuelonkupa kamachisqanta kasukuspanku cumplirqaku kunan punchawkama vinota mana tomaspanku. Ñoqapas mana samaykuspaymi kamachiraykichik ichaqa manam kasuwarqankichikchu. ¹⁵Ñoqamanta willakuq serviqniykunawanmi mana samaykuspá nichiraykichik kaynata: ‘Mana allin vidaykichikta dejaspayá rurasqaykichikkunata allichaychik. Taytacha-mamachakunata adoranykichikpaqqa amañayá maskaychikchu chaynapi abueloykichikkunamanpas chaynataq qamkunamanpas qosqay allpapi *yachanykichikpaq’ nispa. Ichaqa manam atiendewarqankichikchu nitaqmi kasuwarqankichikchu. ¹⁶Recabpa churin Jonadabpa mirayninkunam abuelonkupa kamachisqanta cumplirqaku. Runaykunam ichaqa mana kasuwarqakuchu. ¹⁷Chayraykum Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Ñoqa Tayta Dios kaynata nini: Juda nacionpi kaqkunatawan Jerusalen llaqtapi llapallan *yachaqkunata castiganaypaqmi rimasqaykunata kachaykamusaq. Paykunaqa rimapayaptiypas manam kasuwarqakuchu, qayaptiypas manataqmi contestawarqakuchu, nispa.”

¹⁸Jeremiasqa Recabpa castankunatam nirqataq:

—Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin: “Abueloykichik Jonadabpa kamachisqanta kasukuspa tukuy imapas kamachisusqaykichikta rurasqaykichikraykum ¹⁹Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Dios nini: Recabpa churin Jonadabpa mirayninkunamantaqa manam haykapipas faltanqachu ñoqata serviwaqniykuna” nispa.

Librota Baruc leesqanmanta

36 ¹Josiaspa churin otaq Juda nacionpa reynin Joacim tawa watamanña gobiernachkaptinmi Jeremiasta Tayta Dios nirqa:

²—Israel nacionpa, Juda nacionpa chaynataq llapallan nacionkunapa contranpi rimasqaytayá otaq Josias rey kasqanmantapuni kunan punchawkama willasqaytayá qellqay wankusqa libropi. ³Juda casta runakunaqa icharaqpas tukuy ima castigokuna kachaykunaypaq piensasqayta uyarispanku sapakama wanakunmanku mana allin kawsasqankumanta hinaptinqa pampachaykuymannmi mana allinkuna rurasqankumantawan huchankumanta —nispa.

⁴Neriaspa churin Baructa Jeremias qayarachimuspanmi Tayta Diospa tukuy rimapasqanta willarqa chaymi Barucñataq qellqarqa wankusqa libropi. ⁵Baruc-tam Jeremias kamachirqa:

—Harkasqa kasqayraykum Tayta Diospa templonman mana riyta atinichu.

⁶Chaynaqa hamuq ayuno punchawpim templomn yaykuspayki qellqachisqay wankusqa librota leemunki chaynapi llapallan runakunapas chaynataq Juda nacion llaqtakunamanta hamuqkunapas Tayta Diospa nisqanta uyarinankupaq. ⁷Icharaq-

pas Tayta Diosta ruegakuspanku mana allin kawsasqankumanta wanakunmanku. Tayta Diosqa ancha-anchata piñakuspanmi kay runakunata amenazachkan —nispa.

⁸Chaymi Neriaspa churin Barucqa Diosmanta willakuq Jeremiaspa tukuy kamachisqanman hina rurarqa hinaspa Tayta Diospa willasqanta templopi leerqa wankusqa libromanta.

⁹Josiaspa churin otaq Juda nacionpa reynin Joacim pichqa watamanña gobiernach-kaptinmi chay watapa isqon kaq killanpi willanakurqaku ayuno punchaw kananpaq chaynapi Jerusalem llaqtayoq runakunapas chaynataq Juda nacion llaqtakunapi llapallan runakunapas Jerusalem llaqtaman hamuspa Tayta Diospa qayllanpi ayunanankupaq. ¹⁰Hinaptinmi Jeremiaspa qellqachisqanta Baruc leerqa llapallan runakuna uyarinankupaq. Payqa leerqa secretario Safanpa churin Gemariaspa cuartanmantam. Chay cuartoqa karqa hanay law patiopi kaq temploman yaykuna mosoq zaguapim.

¹¹Safanpa willkan otaq Gemariaspa churin Micaias wankusqa libropi Tayta Diospa palabrankunata uyariruspanmi ¹²pasarqa reypa palacionpi secretariopa cuartanman. Chaypim llapallan kamachikuqkuna huñunasqa tiyachkarqaku. Paykunam karqa secretario Elisama, Semaiasp churin Delaia, Acborpa churin Elnatan, Safanpa churin Gemarias, Hananiaspa churin Sedequias chaynataq wakin kamachikuqkunapas. ¹³Paykunamanmi Micaias willarqa runakuna uyarinanpaq libropi Barucqa leesqan palabrankunata. ¹⁴Hinaptinmi llapallan kamachikuqkuna Barucman kacharqaku Netaniaspa churin Jehudita. Netaniasqa karqa Selemiaspa churinmi, Selemiasñataqmi karqa Cusipa churin. Chay Jehudi sutiyoq runawanmá kaynata nichimurqaku:

—Runakuna uyarinanpaq leesqayki librota apaspa rinki —nispa.

Hinaptinmi wankusqa librota Neriaspa churin aparikuspan chay kamachikuqkunapa kasqanman rirqa. ¹⁵Paykunam Baructa nirqaku:

—Tiyaykuspaykiyá ñoqaykupaq leeykapuwayku —nispa.

Chaymi Barucqa paykunapaqpas leepurqa. ¹⁶Leesqan palabrankunata uyariruspankum mancharisqallaña qawanakurqaku hinaspa Baructa nirqaku:

—Cheqaptapunipas llapallan kay palabrankunamantaqa reymanmi willanan-chikpuni —nispa.

¹⁷Chaymi Baructa tapurqaku:

—Willaykuwaykuyá, Jeremiaspa kay rimasqan palabrankunataqa ñimaynanpitaq qellqarqanki? —nispa.

¹⁸Chaymi Barucñataq paykunata nirqa:

—Llapallan kay palabrankunataqa Jeremiasmi willawarqa hinaptinmi ñoqañataq tintawan qellqarqani kay libropi —nispa.

¹⁹Chaymi kamachikuqkunañataq nirqaku:

—Rispaykiyá pakakamuy Jeremiaspiwan mana pipapas yachasqanta —nispa.

Librota Rey Joacim kañasqanmanta

²⁰Secretario Elisamapa despachonpi librota saqeykuspankum yaykurqaku reypa kasqan palacionpa pationman hinaspa reyman willarqaku tukuy chay palabrankunata.

²¹Chaymi Jehudi sutiyoq runata rey kacharqa Elisamapa despachonmanta librota apamunapaq. Chayarachimuspanmi leerqa reywan chaypi kaq kamachikuqkuna uyarinanpaq.

²²Isqon kaq killa kasqanraykum reyqa qasa tiempopaq rurachisqan cuartopi tiyachkarqa qonichikuna sansa ñawpaqninpi. ²³Libropi kaqta kimsa rayata otaq tawa rayata Jehudi leeruptinmi reyñataq secretariopa navajanwan kuchuparurqa hinaspa qonichikusqan

sansaman wischuykurqa, chaynata ruraspanmi wankusqa librotaqa qonichikusqan sansapi tukunankama ruparachirqa. ²⁴Chay lllapallan palabrakunata uyarispankuqa manam reypas nitaq serviqninkunapas mancharikurqakuchu nitaqmi huchankuta reqsikuspapa pachankutapas llikipakurqakuchu. ²⁵Wankusqa librota rey mana kañanapaqmi ruegarqa Elnatanwan Delaia hinaspa Gemarias. Chaywanpas reyqa manam kasurqachu paykunata. ²⁶Reyqa kamachirqataqmi kikinpa churin Jerameelta, Azrielpa churin Serias-ta chaynataq Abdeelpa churin Selemiastapas chaynapi secretario Baructawan Diosmanta willakuq Jeremiasta presochamunankupaq, ichaqa Tayta Diosmi paykunata pakarurqa.

Mosoqmanta Jeremias qellqachisqanmanta

²⁷Jeremiaspa willasqanman hina Barucpa qellqasqan wankusqa librota rey kañaruptinmi Jeremiasta Tayta Dios rimapayaspan nirqa:

²⁸—Juda nacion Rey Joacimpa kañarusqan punta kaq libropi tukuy qellqachisqay-kitayá mosoq libropiña huktawan qellqachiy. ²⁹Ñoqa Tayta Diospa nisqaytam Juda nacionpa reynin Joacinman kaynata ninki: “Qanmi kañarqanki chay librota. Jeremias-tapas qaqcharqankim chay libropi qellqachisqanmanta. Paymi nirqa: ‘Cheqaptapunim Babilonia nacionpa reynin hamuspan kay nacionta tukunqa manaña runayoq nitaq animalniyoq kanankama’ nispa. ³⁰Chayraykum ñoqa Tayta Dios niki: Yaw Juda nacionpa reynin Joacim, miraynikimantaqa manam pipas kanqachu Rey Davidpa rantinpi gobiernaq. Ayaykipas punchawpim wischurayanqa chiripi. ³¹Mana allinkuna rurasqaykichikraykum castigasqayki, castigasqatqami qamtapas, miraynikitapas chaynataq serviqnikikunatapaspas. Rimasqay castigokunatam kachamusaq paykunapa contranpi, Jerusalem llaqtayoqkunapa contranpi chaynataq Juda nacion runakunapa contranpipas. Chay nisqaykunataqa manamá kasukurqankichikchu” nispa.

³²Neriaspa churin secretario Barucman wankusqa mosoq librota Jeremias qoykuptinmi Baruc qellqarqa Joacimpa kañasqan wankusqa libropi kaqta hinalla. Chaymantapas chay palabrakunaman rikchakuq achka palabrakunataraqmi Jeremiasqa qellqachirqa.

Jeremiasta presochasqankumanta

37 ¹Joacimpa churin Rey Jeconiaspa rantinpim Josiaspa churin Sedequiasña rey karqa. Paytam Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosor churarqa Juda nacionpa reynin kananpaq. ²Ichaqa Sedequiasmi serviqninkunapiwan chaynataq nacionpi wakin runakunapiwan mana kasurqakuchu Jeremiaswan Tayta Diospa willachisqan palabrakunata.

³Rey Sedequiasmi kacharqa Selemiaspa churin Jucaltawan Maasiaspa churin sacerdote Sofoniasta chaynapi Diosmanta willakuq Jeremiasta kaynata nimunankupaq:

—Yupaychasqanchik Tayta Diostayá mañapuguayku —nispa.

⁴Jeremiastaqa manaraqmi carcelarqakuraqchu chaymi llaqtapi libre purikuq. ⁵Rey Faraonpa tropankunam Egipto nacionmanta lloqsiramurqaku chaymi Jerusalem llaqtapa muyuriqninpi atacaq Caldea runakuna chayta yacharuspanku llaqtamanta asurikurqaku.

⁶Chaymi willakuqnin Jeremiasta Tayta Dios nirqa:

⁷—Israelpa yupaychasqan ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini: “Ñoqata tapuwanay-kichikpaq kachamusuqnichikichik Juda nacionpa reynin Sedequiasman nimunkichik: ‘Yanapasunaykichikpaq Egipto nacionmanta lloqsimuq Rey Faraonpa tropankunaqa nacionninkumanmi kutikunku. ⁸Chaynaqa Caldea tropankunam kutirimunqaku kay llaqtapa contranpi peleanankupaq, paykunaqa venceruspam kañaykunqaku.’ ⁹Ñoqa Tayta Diosmi

nini: ‘Caldea tropakunaqa ripukunqakuñam’ nispaqa amayá kallpanchakuychikchu. Manam ripukunqakuchu. ¹⁰Caldea law llapallan tropakunataña vinceruptikichikpas, herido puchuqkunam karpankumanta hatarimuspanku kay llaqtata kañaykunqaku.”

¹¹Rey Faraonpa tropankuna Jerusalen llaqtaman hamusqankuta yacharuspankum Caldea tropakuna asurikurqaku. ¹²Chay punchawkunapim Jeremiasñataq Jerusalen llaqtamanta asurikunanpaq lloqsichkarqa Benjamin allpapi herencia allpata partimunapaq. ¹³Ichaqa Benjamin sutiyoq zaguanninta Jeremias lloqsichkaptinmi Hananiaspa willkan otaq Selemiaspa churin Irias hapiruspan nirqa: —Qamqa Caldea runakunaman hukllawakuytam munanki —nispa.

¹⁴Chaymi Jeremiasñataq nirqa:

—Manam chaynachu, Caldea runakunamanqa manam hukllawakuyta munanichu —nispa.

Ichaqa Iriasmí mana kasuspan Jeremiasta presocharurqa hinaspa kamachikuqkunaman pusrqa. ¹⁵Paykunam Jeremiaspaq piñakuruspanku azotechirqaku. Secretario Jonatanpa wasinta carcelman tikraruspankum chaypi carcelarurqaku. ¹⁶Jeremiasta wasipa pampan ukupi calabozoman churaruptinkum chaypi unay karqa.

¹⁷Rey Sedequiasmi Jeremiasta palacionman pusrachimuspan pakasqallapi tapuspan nirqa:

—Ichapas Tayta Diosqa imallatapas ñoqapaq nisurqanki —nispa.

Chaymi Jeremiasñataq nirqa:

—Arí, kachkanmi. Babilonia nacionpi reymanmi entregasqa kanki —nispa.

¹⁸Jeremiasmi Rey Sedequiasta nirqa:

—¿Imapitaq ñoqapaq huchallikurqani qampa contraykipi, serviqníkikunapa contranpi chaynataq kay runakunapa contranpipas chaynapi carcelawanankupaq? ¹⁹¿Maypitaq kachkan Diosmanta willakuq tukuqkunaqa? Paykunam nisurqankichik: “Babilonia nacionpa reyninga manam atacanqachu qamkunataqa nitaq kay naciontapas” nispa. ²⁰Reynilláy, kunanmi ruegakuyki kay mañakusqayta chaskiykuwanaykipaq. Secretario Jonatanpa wasinmanqa amañayá kutichiwaychu chaypi mana wañurunaypaq —nispa.

²¹Chaymi Rey Sedequias kamachirqa carcelpa patiollanpiña Jeremiasta hatalinankupaq hinaspa Tanta Rantina Callemanta tantata sapa punchaw apamuspa payman qonankupaq. Chaynatam ruraraqaku llaqtapi tanta tukurunankama. Sedequiaspa kamachisqanman hinamá Jeremiasqa carcelpa pationpi *yacharqa.

Jeremiasta pozoman churasqankumanta

38 ¹Matanpa churin Sefatiasmi, Pasurpa churin Gedaliaspiwan, Selemiaspa churin Jucalpiwan chaynataq Malquiaspa churin Pasurpiwan uyariqaku llapallan runakunaman Jeremiaspa kayna nisqanta:

²—Tayta Diosmi kaynata nin: “Kay llaqtapi *yachaqkunam guerrawan, yarqaywan hinaspa peste onqoywan wañunqaku. Caldea runakunaman hukllawakuqmi ichaqa wañuyman librakuspan kawsayllapas-kawsanqaraq. ³Ñoqa Tayta Diosmi nini kaynata: Cheqaptapunipas kay llaqtataqa Babilonia nacion reypa tropankunaman entregaykuptiyami vincerunqaku, nispa.”

⁴Paymanmi chay kamachikuqkuna nirqaku:

—Kay runaqa chayna palabrukunata rimaspanmi kay llaqtapi puchuq soldadokunatawan llapallan runakunata hukmanyachichkan, chaynaqa wañunanpunim. Kay runaqa manam runakunapa hawka kaynintachu munachkan aswanqa mana allinninkutam —nispa.

⁵Chaymi Rey Sedequiasñataq nirqa:

—Chay runaqa makikichikpim kachkan. Ñoqaqa manam ima ruraytapas atiymanchu contraykichikpiqa —nispa.

⁶Chaymi kamachikuqkunaqa Jeremiasta hapiruspanku reypa churin Malquiaspa pozonman waskakunawan uraykachirqaku. Chay pozoqa kachkarqa carcelpa pationpim mana yakuyoq. Chayman Jeremiasta kachaykuptinkum mituman seqaykurqa mitullaña kasqanrayku.

⁷Ichaqa reypa palacionpi servikuq Cus nacionniyoq Ebed-melec runam uyari-rurqa Jeremiasta pozoman kachaykusqankuta. Reyñataqmi chay ratopi kachkarqa Benjamin sutiyoy zaguanpi huñunakuqkunawan rimaspa. ⁸Palaciomanta Ebed-melec pasaspanmá reyman willarqa:

⁹—Reynilláy, Diosmanta willakuq Jeremiasta pozoman kachaykachiq runakunaqa runata wañuchichkaq hinam mana allinta rurarunku. Chaypiqa yarqaymantam wañurunqa, kay llaqtapiqariki tantapas manam kanñachu —nispa.

¹⁰Hinaptinmi reyñataq chay Cus nacionniyoq Ebed-melecta kamachirqa:

—Kimsa chunka runakunata kaymanta pusaspaykiyá Diosmanta willakuq Jeremiasta horqomuychik chay pozomanta manaraq wañuruchkaptin —nispa.

¹¹Runakunata pusarikuspamá Ebed-melecqa kutirirqa palaciopi tarikuq qori-qollqe waqaychana cuartopa urayninpi kaq cuartoman. Chaymanta mawka latapakunata aparikuspanmi waskapi watasqata kachaykurqa pozopi tarikuq Jeremiasman. ¹²Hinaspan nirqa:

—Chay latapakunata wallwaykipi waskawan hapirachiy —nispa.

Chaynatamá Jeremias rurarqa. ¹³Jeremiasta waskakunawan pozomanta horqoruptinkum carcelpa pationpiña *yacharqa.

Jeremiasta Rey Sedequias qayachisqanmanta

¹⁴Rey Sedequiasmi Jeremiasta pusarachimurqa templopa kimsa kaq pationman. Chaypim Jeremiasta nirqa:

—Kunanmi tapuptiy imam kaqlata niwanki —nispa.

¹⁵Chaymi Jeremiasñataq nirqa:

—Imam kaqlata niptiyqa wañurachiwankim, consejaptiypas manam kasuwankichu —nispa.

¹⁶Chaymi Rey Sedequiasqa pakasqallapi juraspan Jeremiasta nirqa:

—Kawsachiwaqinichik Tayta Diosraykum jurani: Manam wañuchisqaykichu nitaqmi wañuchiy munasuqniki runakunamanpas qosqaykichu —nispa.

¹⁷Hinaptinmi Jeremiasñataq nirqa:

—Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin: “Babilonia nacion reya yanapaq kamachikuqkunaman cheqaptapunipas entregakuspaykiqa kawsankim, kawsanqataqmi aylluykikunapas. Kay llaqtatapas manataqmi kañanqakuchu. ¹⁸Sichu paykunaman mana entregakuptikiqa Caldea runakunam kay llaqtata venceruspa kañaykunqaku hinaptinqa qampas manam paykunamantaqa lluptinkichu” nispa.

¹⁹Hinaptinmi Rey Sedequiasñataq nirqa:

—Caldea runakunaman entregakuq Juda casta runakunatam manchakuni. Paykunaman Caldea runakuna qoykuwaptinqa ñakarichiwanmankum —nispa.

²⁰Chaymi Jeremiasñataq nirqa:

—Juda castakunamanqa manam qosunkichu. Willasqayman hina Tayta Diospa nisqanta kasukuspaqa allinmi kanki chaynataqmi vidaykitapas libranki. ²¹Mana entregakuptikiqa Tayta Diospa qawachiwasqanpi hinapas ²²Juda nacion wasikipi puchuq llapallan warmikunam Babilonia nacionpa reyninta yanapaq kamachikuqkunaman qosqa kanqaku. Hinaptinmi chay warmikuna nisunki:

“Confiakusqayki amigollaykikunam
engañaruspa rantikurusunki.
Mitupi seqaykuchkaqta saqerususpaykim
lliw qepanchakurusunki.”

²³—Chaynaqa llapallan warmikikunatawan churikikunatam Caldea runakunaman qoykunqaku. Qamqa manam lluptinkichu paykunamantaqa. Babilonia nacionpa reynin presocharusupaykim kay llaqtatapas kañaykunqa —nispa.

²⁴Chaymi Rey Sedequias nirqa:

—Kay niwasqaykikunataqa amam pimanpas willankichu, mana chayqa wañuruwaqmi. ²⁵Qanwan parlasqanchikta kamachikuqkuna yacharuspankuqa hamurunqakum tapusuqniki. Ichapas paykunaqa nisunkiman: “Ama pakaspayá willaykuwayku reywan parlamusqaykita. ¿Imatataq reymanqa nimurqanki otaq imatataq payqa nisurqanki? Willawaptikikuqa manam wañuchisqaykikuchu” nispa. ²⁶Hinaptinqa paykunatam ninki: “Ñoqaqa reytam ruego kamurqani Jonatanpa wasinman amaña kutichiwananpaq chaypi mana wañurunaypaq” nispa.

²⁷Reypa nisqanpi hinamá llapallan kamachikuqkuna Jeremiaspata rispanku tapurqaku. Chaymi Jeremiasqa reypa kamachisqanta hinalla lliwta willakurqa. Reywan parlasqanta pipas mana uyarisqanraykum upallalla karqaku. ²⁸Chaynapimá Jeremiasqa carcelpa patiollanpiña *yacharqa Jerusalem llaqta vencesqa kanankama.

Jerusalen llaqtata vencesqankumanta
(2 R 24:20-25:1. 2 Cr 36:17-21. Jer 52:3-30)

39 ¹Jerusalen llaqtatam kayna formapi vencerurqaku: Juda nacionpi Rey Sedequias isqon watamanña gobiernachkaptinmi chay watapa chunka kaq killanpi Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosor llaqa tropankunawan hamururqa Jerusalen llaqtapa contranpi hinaspam muyururqaku atacanankupaq. ²Chunka hukniyoq watamanña Rey Sedequias gobiernachkaptinmi chay watapa tawa kaq killanpa isqon kaq punchawninpi llaqtapa murallanta toqoramurqaku ³hinaspam yaykuramurqaku Babilonia nacionpa reyninta yanapaq kamachikuqkuna. Chay kamachikuqkunam karqa: Nergal-sarezer, Samgar-nebo, Sarsequim, reypa palacionpi serviqkunapa jefen huknin Nergal-sarezer hinaspa wakin hatun kamachikuqkuna. Paykunamá chay uchkunta yaykuramuspanku chawpi kaq punkupi churakururqaku. ⁴Juda nacionpa reynin Sedequiasmi lliw soldadonkunapiwan enemigonkuta rikururqaku hinaspam isqay murallapa chawpinpi kaq llaqtapa zaguanninta lloqsiruspanku reypa huertanpa chawpinta tutallan lluptirurqaku. Chaymantam pasarqaku Jordan Qechwaman riq ñanninta. ⁵Ichaqa Caldea tropakuna qatipaspankum Jerico llaqtapa hichpan pampapi hayparurqaku. Presocharuspankum Hamat lawpi kaq Ribla sutiyoy llaqtaman otaq Rey Nabucodonosorpa kasqanman púsarqaku. Chaypim Sedequiasta juzgaspan sentenciarqa. ⁶Chay Ribla llaqtapim Rey Sedequiaspa churinkunatawan Juda nacionpi llapallan

kamachikuqkunata Sedequiaspa qayllanpi wañuchirqa. ⁷Sedequiastapas ñawinkunata horqorachispanmi bronce cadenakunawan watarachirqa Babilonia llaqtaman pusanankupaq.

⁸Caldea tropakunaqa kañaykurqakum reypa palaciontapas chaynataq runankunapa wasinkunatapas, taqmarurqakutaqmi Jerusalen llaqtapa muyuriqninpi murallakunatapas. ⁹Babilonia nacionpa reyninta cuidaq soldadokunapa jefen Nabuzaradan sutiyoq runañataqmi llaqtapi puchuq runakunatawan kikinkumanta entregakuq runakunata presochasqata púsarqa Babilonia lawman. ¹⁰Juda lawpiqa saqerurqa wakcha mana imayoq runakunallata-ñam hinaspan paykunaman qoykarirqa uvas huertakunatawan chakrakunata.

Jeremias libreña kasqanmanta

¹¹Jeremiasmantam Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosor cuidaquin soldadokunapa jefen Nabuzaradanta kamachirqa:

¹²—Jeremiasta carcelmanta horqoramuspaiyqiqa nanachikuspaykim ama imanankipaschu. Paypa nisuusqaykiman hinam ruranki —nispa.

¹³Chaynapimá reyta cuidaq soldadokunapa jefen Nabuzadaranqa palaciopi serviqkunapa jefen Nabusazbanpiwan, hatun kamachikuq Nergal-sarezerpiwan hinaspa Babilonia nacionpa reyninta yanapaq wakin kamachikuqkunapiwan

¹⁴kacharqaku carcelpa pationmanta Jeremiasta pusamunankupaq, Jeremiastaqa wasinmanña pusanankupaqmi qoykurqaku Safanpa willkanman otaq Ahicampa churin Gedaliasman chaynapi runakunawan kуска *yachananpaq.

Ebed-melecman Tayta Diospa prometesqanmanta

¹⁵Carcelpa pationpi Jeremias preso kachkaptinraqmi Tayta Dios payta nirqa:

¹⁶—Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diospa nisqaytayá Cus nacionniyoq Ebed-melecman kaynata nimuy: “Kay llaqtapa mana allinninpaq rimaris-qaykunatam mana favorecespay cumplisapuni. Chay punchawkunapi qawachkaptikim chaykuna sucedekunqa. ¹⁷Ñoqa Tayta Diosmi niki: Chay punchawkunapiqa ñoqam librasqayki chay manchakusqayki runakunamanta. ¹⁸Ñoqam ninitaq: Guerrapi wañunayki mantam lluptichisqayki. Ñoqapi confiakusqaykiraykum kawsayllapas-kawsankiraq” nispa.

Gedaliaswan Jeremias *yachasqanmanta

40 ¹Reyta cuidaq soldadokunapa jefen Nabuzaradan Jeremiasta Rama llaqtapi kachaykusqanpa qepallantam Tayta Dios rimapayarqa Jeremiasta. Nabuzaradanmi Jeremiasta tariykurqa presochasqa cadenawan watasqata. Payqa chaynam kachkarqa Babilonia lawman pusanankupaq Jerusalen llaqtayoq runakunapiwan hinaspa Juda nacionniyoq runakunapiwan.

²Chay Nabuzaradanmá Jeremiasta sapaqchaykuspan nirqa:

—Kay desgraciakunawan kay nacionta castigananpaqmi yupaychasqayki Tayta Dios rimarqa. ³Chay rimasqankunatam kunan cumplirun. Chaykunaqa sucedesuchkankichik paypa contranpi huchallikuruspa mana kasusqaykichikraykum. ⁴Kunanpunim chay cade-naykikunata paskarusqayki. Munaptikiqa hakuchikyá Babilonia lawman, wakpiqa ñoqam nanachikusqayki. Mana riyta munaspaykiqa quedakuwaqtaqmi. Kay nacionpi allpaqa makillaykipim kachkan. Munasqayki lawman rispayá chaypi *yachakamuy —nispa.

⁵Jeremias manaraq kutiykuchkaptinmi Nabuzaradan nirqa:

—Safanpa willkanpa otaq Ahicampa churin Gedaliaspa kasqanmanyá kutikuy. Paytam Juda lawpi llaqtakunata gobiernanapaq Babilonia nacionpa reynin churarun. Paywanyá llaqtamasikikuna ukupi *yachakuy, mana chayqa munasqayki lawmanyá pasakuy —nispa.

Reyta cuidaq soldadokunapa jefen chaynata Jeremiasman niykuspanmi qoykurqa mikuytawan regalota hinaspa aviaykurqa. ⁶Jeremiasmi pasakurqa Mizpa llaqtapi *yachaq Ahicampa churin Gedaliaspaman. Chaypim Gedaliaswan hinaspa chay lawpi puchuq runakunawan yacharqa.

Gedaliaspa contranpi Ismaelpa hoqarikusqanmanta

⁷Israel castamanta campopi puchuq capitankunapiwan soldadokunam yacharurqaku Ahicampa churin Gedaliasta chay law allpapi gobiernanapaq Babilonia nacionpa reynin churarusqanta. Chayna nombrasqaqa karqa Babilonia lawman mana pusasqanku runakunatawan, warmikunata chaynataq warmakunata nanachikunanpaqmi. Paykunam karqa chay lawpi mana imayoq runakuna. ⁸Chaykuna yacharuq runakunam karqa: Netaniaspa churin Ismael, Careapa churin Johananwan Jonatan, Tanhumetpa churin Seraias, Netofa lawmanta kaq Efaipa churinkuna hinaspa Macat lawmanta kaq runapa churin Jezanias. Paykunamá rirqaku Mizpa llaqtapi *yachaq Gedaliaspata. ⁹Chaynapim Safanpa willkan otaq Ahicampa churin Gedaliasqa payman riq capitankunatawan compañanin runakunata juramentaspan nirqa:

—Caldea runakuna serviytaqa ama manchakuychikchu. Kay allpapi *yachaspa Babilonia nacionpa reyninta servispaqa allinmi kankichik. ¹⁰Noqaqa kay Mizpa llaqtapi yachaspaymi Caldea lawmanta ñoqanchikman hamuq runakunata atienesaq. Qamkunaqa vinotawan aceiteta ruraspayá frutakunatawan tukuy imati huñukuychik. Dueño chakuspayá llaqtakunapi yachakuychik.

¹¹Moab nacionpi, Amon nacionpi, Edom nacionpi hinaspa wakin nacionkunapi tariquq Juda casta runakunapas uyarirurqakum: “Safanpa willkan otaq Ahicampa churin Gedaliastam Babilonia nacionpa reynin churarun Juda nacionpi puchuq runakunata gobiernanapaq” nispa nisqankuta. ¹²Chaynaqa cheqerusqanku nacionkunamanta kutimuq Juda casta llapallan runakunamá Mizpa llaqtapi *yachaq Gedaliasman huñunakurqaku. Paykunaqa achkallaña vinota ruraspankum cosecharqakutaq achkallaña frutakunatapaspas.

¹³Careapa churin Johananmi campopi tropakunapa capitanninkunapiwan Mizpa llaqtapi *yachaq Gedaliasman rispa ¹⁴nirqaku:

—Amonpa mirayninkunapa reynin Baalismi Netaniaspa churin Ismaelta kacharamun wañuchisunaykipaq. ¿Manachum chaytaqa yachanki? —nispa.

Ichaqa Ahicampa churin Gedaliasmi mana creerqachu paykunata. ¹⁵Chaywanpas Careapa churin Johananmi Mizpa llaqtapi kaspan pakasqallapi Gedaliasta nirqa:

—Dejaykuway Netaniaspa churin Ismaelta wañurachimunaypaq. Manam pipas yachanqachu pim wañurachisqantaqa. ¿Imanasqataq qamtaqa wañurachisunkiman? Wañuruptikiqa qanman huñunakamuq Juda casta runakunapas cheqerunmanmi, hinaptinga Juda nacionpi puchuq runakunapas yanqam tukuruymanku —nispa.

¹⁶Ichaqa Ahicampa churin Gedaliasmi Careapa churin Johanan nirqa:

—Chaytaqa amayá ruraychu. Ismaelmanta willawasqaykiqa llullam —nispa.

Gedaliasta wañuchisqankumanta

41 ¹Qanchis kaq killapim Elisamapa willkan otaq Netaniaspa churin Ismael chunka runakunapiwan rirqa Mizpa llaqtapi *yachaq Ahicampa churin

Gedaliasman. Ismaelqa karqa reypa mirayninmanta kaqmi chaynataq reypa tropankunapa capitanninmi. Chaypi mikuchkaptinkum ²Netaniaspa churin Ismaelñataq chunkantin runankunapiwan hatariruspa Safanpa willkanta otaq Ahicampa churin Gedaliasta espadawan wañurachirqaku. Gedaliastaqa Babilonia nacionpa reyninmi churarqa gobiernananpaq. ³Wañurachirqakutaqmi Gedaliaswan kaq Juda casta runakunatapas chaynataq chaypi tarikuq Caldea soldadokunatapas.

⁴Iskay punchawmanña Gedalias wañurachisqankuta manaraq pipas yacharuchkaptinmi ⁵Siquem llaqtamanta, Silo llaqtamanta chaynataq Samaria llaqtamanta chayaramurqaku pichqa chunka runakuna. Paykunaqa chayarurqaku barbankupas afeitasqam, pachanku llikipasqam chaynataq cuerponkupas kuchupasqam. Paykunaqa apamurqakutaqmi kawsaykunamanta ofrendakunatapas chaynataq inciensotapas Tayta Diospa templonpi presentanankupaq. ⁶Mizpa llaqtaman chayaykuchkaptinkuñam Netaniaspa churin Ismael paykunaman waqastin taripaykurqa hinaspa paykunata nirqa: —Ahicampa churin Gedaliastayá qawaykamuychik —nispá.

⁷Llaqtaman yaykuruptinkuñataqmi Netaniaspa churin Ismael runankunapiwan paykunata wañurachispa pozoman wischuykurqaku. ⁸Ichaqa paykunamanta chunka runakunam Ismaelta ruegakuspa nirqaku:

—Amayá wañurachiwaykuchu. Ñoqaykupam kachkan chakrapi pakasqa achka-llaña trigoyku, cebadayku, aceiteyku chaynataq mielniykupas —nispá.

Chayraykum paykunataqa mana wañuchirqakuchu riqmasinkunatawan kuskataqa. ⁹Gedaliastawan kuskata llapallan wañuchisqanku runakunapa ayankunatam Ismael wischuykurqa pozoman. Chay pozotaqa Rey Asaraqmi rurachirqa Israel nacionpa reynin Baasa atacaptin. Chay pozotamá Netaniaspa churin Ismael ayakunawan huntarachirqa. ¹⁰Chaymantañataqmi presocharurqa Mizpa llaqtapi puchoq runakunata, reypa warmi churinkunata chaynataq reyta cuidaq soldadokunapa jefen Nabuzaradanpa saquesqankunatapas, paykunatam gobiernachirqa Ahicampa churin Gedaliaswan. Presokunata pusarikuspaamá Netaniaspa churin Ismaelqa pasarqa Amonpa mirayninkunapa allpanman.

¹¹Careapa churin Johananmi tropakunapa capitanninkunapiwan Netaniaspa churin Ismaelpa tukuy mana allinkuna rurasqanta yacharurqaku. ¹²Hinaspa llapallan tropankunata huñuruspanku Ismaelpa contranpi peleaq pasaspanku hayparurqaku Gabaon llaqtapi kaq hatun estanquepa hichpanpi. ¹³Chaymi Careapa churin Johanantawan tropakunapa capitanninkunata Ismaelpa pusaqan llapallan runakuna qawaspa kusikurqaku. ¹⁴Mizpa llaqtamanta Ismaelpa preso pusaqan runakuna kutimuspankum Careapa churin Johananman hukllawakuykurqaku. ¹⁵Netaniaspa churin Ismaelñataqmi pusaq runankunapiwan lluptiruspanku Amonpa mirayninkunapa allpanman pasakurqaku.

¹⁶Ahicampa churin Gedaliasta wañurachispa Mizpa llaqtamanta Ismaelpa preso pusaqan runakunatam Careapa churin Johanan tropankunapa capitanninkunapiwan Gabaon llaqtamanta kutirichirqaku, kutichirqakumá puchoq soldadokunatapas, warmikunatapas, warmakunatapas chaynataq reypa palacionpi serviqkunatapas. ¹⁷Paykunaqa pasarqaku Belen llaqtapa hichpanpi kaq Gerut-quimam sitiokamam. Chaypim samarirqaku Egipto nacionman lluptinankurayku. ¹⁸Ahicampa churin Gedaliasta Netaniaspa churin Ismael wañurachisqanraykum Caldea runakunata manchakurqaku. Chay Gedaliastam Babilonia nacionpa reynin churarqa chaylaw allpapi gobiernananpaq.

Diosta mañakunanpaq Jeremiasta ruegasqankumanta

42 ¹Careapa churin Johananmi tropankunapa llapa capitanninkunapiwan, Osaiaspa churin Jezaniaspiwan chaynataq hatunpas-taksapas llapallan runakunapiwan asuykurqaku ²Diosmanta willakuq Jeremiasman hinaspam nirqaku: —Ruegakuykikum llapallan kaypi puchuqkunapaq yupaychasqanchik Tayta Diosta mañakunaykipaq. Rikuwasqaykikupi hinam achkamanta ñoqallaykuña puchuruniku. ³Yupaychasqanchik Tayta Diosyá niykuwachunku maylawninta rinaykutapas chaynataq imam ruranaykutapas —nispá.

⁴Hinaptinmi Diosmanta willakuq Jeremiasñataq nirqa:

—Allinchiki. Mañawasqaykichikta hinam yupaychasqanchik Tayta Diosta mañakusaq. Imam niwasqanta hinallam mana pakaspay willasqaykichik —nispá.

⁵Chaymi paykunañataq nirqaku:

—Yupaychasqanchik Tayta Diosyá kachun contraykupi cheqap confianza testigoqa tukuy imapas qanwan nichiwaspankuta mana ruraptiykuqa. ⁶Gustoykupaq otaq mana gustoykupaq kaptinpas yupaychasqanchik Tayta Diospa qamnintakama niwasqankutam kasukusaqku chaynapi allin kanaykupaq —nispá.

Tayta Diospa contestasqanmanta

⁷Chunka punchaw pasaruptinmi Jeremiasta Tayta Dios rimapayarqa. ⁸Chaymi Jeremias qayachirqa Careapa churin Johananta, tropankunapa capitanninkunata chaynataq hatunpas-taksapas llapallan runakunata. ⁹Hinaspam paykunata nirqa:

—Mañakuwasqaykichikman hina ruegakuptiyimi Israelpa yupaychasqan Tayta Dios kaynata nin: ¹⁰“Kay allpamanta mana lloqsiptikichikqa wasita hina hatarichispaymi mana tuñichisqaykichikchu, plantata hina plantaspaymi mana pilasqaykichikchu. Contraykichikpi castigokuna kachamusqaymantam pesakuruni. ¹¹Ñoqa Tayta Diosmi nini: Manchakusqaykichik Babilonia nacionpa reynintaqa amañayá manchakuychikchu. Qamkunawanmi kachkani salvanaypaq chaynataq paymanta libranaypaqpas. ¹²Qamkunamantam llakipayarikusaq chaynataqmi Nabucodonosorpas llakipayasunkichiktaq hinaspam allpaykichikman kutichimusunkichik, nispá.”

¹³—Ichaqa yupaychasqanchik Tayta Diospa nisqanta mana kasukuspañataq kay allpapi mana *yachanaykichikrayku niwaqchik: ¹⁴“Manapunim kay allpapiqa kaymankuchu aswanqa Egipto nacionmanmi risaqku yachanaykupaq. Chaypiqa manañam guerrata rikusaqkuchu, manañam guerrapaq cornetapa waqasqantapas uyarisaqkuchu nitaq yarqaymantapas ñakarisaqkuñachu” nispá. ¹⁵Juda nacionpi puchuqkuna chaynata nispaykichikqa Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Diospa kayna nisqantayá uyariychik: “Sichu atipakunkichik Egipto nacionman rispa chaypi *yachanaykichikpaq hinaptinqa ¹⁶manchakusqaykichik guerram chay Egipto nacionpi hayparamusunkichik, manchakusqaykichik yarqaypas chaymanmi qatiparamusunkichik hinaptinmi chaypi wañunkichik. ¹⁷Egipto nacionpi yachamunaykichikpaq atipakuqkunaqa chaypim guerrawan, yarqaywan chaynataq peste onqoywan wañunkichik. Manam pipas puchunkichikchu nitaqmi mayqannikichikpas castigo kachamusqaymantaga lluptinkichikchu.”

¹⁸—Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin: “Jerusalen llaqtapi *yachaqkunapaqmi piñakuspay rabiakurqani, chaynatam qamkunapaqpas piñakusaq Egipto nacionman yaykuptikichikqa. Qamkunam kankichik ñakasqa, runakunapa admirakunan, insultanan hinaspá humillachinan, manañam kutimunkichikchu kay

sitiomanqa” nispa. ¹⁹Juda nacionpi puchuqkuna, Tayta Diosmi nisunkichik Egipto nacionmanqa ama rinaykichikpaq. Chaynaqa kunanyá yachaychik imam kaqlata qamkunaman willakusqayta. ²⁰Qamkunaqa kikillaykichikmi engañakuchkankichik. Kikillaykichikmi kamachiwarqankichik: “Yupaychasqanchik Tayta Diostayá mañakuy ñoqaykupaq hinaspayá willawayku imam nisqanta ruranyakupaq” nispa. ²¹Yupaychasqanchik Tayta Diospa kunamuwasqantam qamkunaman willarqaykichik ichaqa manam kasukurqankichikchu. ²²Chaynaqa cheqaptapunim kunan nikichik: *Yachanaykichikpaq munasqaykichik sitio-pim wañumunkichik guerrawan, yarqaywan hinaspa peste onqoywan, nispa.

Jeremiasta Egipto nacionman pusasqankumanta

43 ¹Yupaychasqanku Tayta Diospa tukuy ima kunasqanta llapallan runakunaman Jeremias willayta tukruptinmi, ²Osiaspa churin Azarias, Careapa churin Johanan wakin hatun tukuq runakunapiwan Jeremiasta nirqaku: —Chay niwasqaykikuqa llullam. Yupaychasqanchik Tayta Diosqa manam kunamusurqankichu: “Ama Egipto nacionmanqa riychikchu chaypi *yachanaykichikpaq” nispaqa. ³Qamtaqa Neriaspa churin Barucmi contraykupi umacharusunki Caldea runakunaman entregasqa kanaykupaq chaynapi wañurachiwanankupaq otaq Babilonia lawman presota pusawanankupaq —nispa.

⁴Juda nacionpi *yachanankupaq Tayta Diospa kamachisqantaqa manamá kasurqachu Careapa churin Johananpas nitaq tropankunapa capitanninkunapas nitaq llapallan runakunapas. ⁵Aswanraqmi Careapa churin Johananqa tropankunapa llapallan capitanninkunapiwan huñururqaku huklaw nacionkunaman cheqechisqa kaspanku Juda allpapi yachanankupaq kutimuz runakunatapas. ⁶Huñururqakumá qarikunata, warmikunata, warmachakunata chaynataq reypa warmi churinkunatapas. Reyta cuidaq soldadokunapa jefen Nabuzaradanmi saqerqa Safanpa willkanta otaq Ahicampa churin Gedaliasta llapallan chay runakunata gobiernanapaq. Huñururqakutaqmi Diosmanta willakuq Jeremiastapas chaynataq Neriaspa churin Baructapas. ⁷Tayta Diospa nisqanta mana kasukuspankumá rirakuq Egipto nacionman hinaspan Tafnes llaqtaman chayarurqaku.

⁸Tafnes llaqtapi *yachachkaptinkuñam Jeremiasta Tayta Dios nirqa:

⁹—Judá nacionniyoq runakunapa qayllanpim hatun rumikunata aparamunki, chaytam Rey Faraonpa wasinman yaykuna ladrillasqa patiopi mituwan pamparunki ¹⁰hinaspan paykunata ninki: “Israelpa yupaychasqa Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin: ‘Babilonia nacionpi serviqniy Rey Nabucodonosorta pusamuptiyi kay pampachisqay rumi hawanpi tiyananta churanqa hinaspataqmi toldontapas sayachinqa. ¹¹Hamuspan kay Egipto nacionta castigaptinmi peste onqoypaq kaqkuna peste onqoywan wañunqa. Preso rinanpaq kaqkunam preso rinqaku, guerrapi wañunanpaq kaqkunam guerrapi wañunqaku. ¹²Kay Egipto nacionpi taytacha-mamachakunapa capillankunatam Nabucodonosorwan kañaykachisqa. Wakin taytacha-mamachankuta kañaykachispaymi, wakintañataq presota hina apachisqa. Pachanpi usakunata oveja michiq limpiachkaq hinam Nabucodonosorqa Egipto nacionta limpiaspan hawka pasakunqa. ¹³Bet-semes llaqtapi intita adoranankupaq templopi sayachisqanku pilarkunatapas ñutuparunqam, kañaykunqataqmi Egipto nacionpi taytacha-mamachakunapa temponkunatapas’ nispa.”

Egipto nacionpi Juda castakunaman Jeremiaspa rimasqanmanta

44 ¹Egipto nacionpi kaq Migdol llaqtapi, Tafnes llaqtapi, Menfis llaqtapi chaynataq Patros lawpi *yachaq Juda casta runakunapaqmi Jeremiasman Tayta

Dios nirqa: ²Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi nini: “Jerusalen llaqtaman chaynataq Juda nacionpi llapallan llaqtakunamanpas llapallan castigo kachashqaytaqa yachankichikmi. Chay llaqtakunaraqiki tuñichisqa kaspam manaña runayoq kachkanku. ³Chaynaqa kachkanku tukuy mana allinkuna rurasqankuraykum. Paykunam piñachiwarqaku taytacha-mamachakunata adoraspanku otaq chaykunaman inciensota kañaspanku. Chay taytacha-mamachakunataqa manam reqsirqakuchu paykunaqa nitaq qamkunapas nitaq abueloykichikkunapas. ⁴Ñoqamanta willakuq serviqniykunata mana taniyta kachaspaymi nichirqaykichik cheqniypay millakuyupaq kaqkunataqa ama ruranaykichikpaq ⁵ichaqa manam kasuwarqankichikchu nitaqmi atiendewarqankichikchu mana allin rurasqaykichikmanta ñoqaman kutirikamunaykichikpaq. Aswanraqmi mana haykapipas reqsisqaykichik taytacha-mamachakunaman inciensota kañarqankichik. ⁶Chayraykum Juda nacion llaqtakunapa contranpipas chaynataq Jerusalem llaqtapa callenkunapa contranpipas ancha rabiakuyiniy nina hinaraq ruparirqa. Chaykunaqa hinallam kachkan tuñichisqa hinaspa chunnichisqa.

⁷“Chaynaqa Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi nini: ¿Imanasqamá kikillaykichikpa contraykichikpiqa kay hatun mana allintaqa ruraraqnichik? Juda nacionniyoq qarikunapas, warmikunapas, warmakunapas chaynataq ñuñuq wawachakunapas ¿pasaypaq tukurunantachu munachkankichik? ⁸*Yachanaykichikpaq hamusqaykichik kay Egipto nacionpim mana haykapipas reqsisqaykichik taytacha-mamachakunata ruraruspa inciensota kañapuchkankichik. ¿Imanasqamá chaykunata ruraspaqa rabiachiwachkankichik? Chaynaqa kikillaykichikmi tukusqa kankichik kay llapallan nacionkunapa ñakasqan chaynataq burlakusqan kanaykichikpaq. ⁹Qonqarunkichikñachum abueloykichikkunapa, Juda nacion reykunapa chaynataq warminkunapapas mana allinkuna rurasqankutaqa. Qamkunapapas chaynataq warmikichikkunapapas mana allin rurasqaykichiktaqa ¿qonqarunkichikñachu? Chaykunataqa ruraraqnichik Juda nacionpim chaynataq Jerusalem llaqtapa callenkunapim. ¹⁰Mana allinkuna rurasqaykichikmantataqa kunankamapas manam wanaykichikchu. Manam respetawankichikchu, manataqmi kawsachkankichikpas abueloykichikkunaman chaynataq qamkunaman qosqay yachachikuyiniykunaman hinaspa decretoykunaman hinachu.

¹¹“Chayraykum Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Dios nini: Qamkunapa contraykichikpi castigokunata kachaykamuspaymi Juda nacionniyoqkunatapas tukurusqa. ¹²Juda nacionpi puchuruspa kay Egipto nacionpi *yachanaykichikpaq atipakamuqkunam kay Egipto nacionpi llapallaykichik tukusqa kankichik. Taksapas-hatunpas guerrawan hinaspa yarqaywanmi wañunkichik. Qamkunaqa kankichik runakunapa ñakasqanmi, admirakunanmi, insultananmi hinaspa humillachinanmi. ¹³Jerusalen llaqtapi yachaqkunatam castigarqani guerrawan, yarqaywan chaynataq peste onqoywan, chaynatapunim castigasqaykichik kay Egipto nacionpi yachaqkunatapas. ¹⁴Juda nacionpi puchuspa kay Egipto nacionpi *yachanaykichikpaq hamuqkunaqa manam lllupinkichikchu nitaq kawsankichikchu. Juda nacionman kutinaykichikpaq anchata munaspapas manam atinkichikchu, kutispaqa-kutinqa wakichallañam, nispa.”

¹⁵Hinaptinmi warminkupa mana haykapipas reqsisqanku taytacha-mamachakunaman incienso kafiasqankuta yachaq qosakuna, chaypi kaq llapallan warmikunapiwan huñunakurqaku huk hatun huñunakuyipi. Paykunawantaqmi huñunakurqa Patros lawpi *yachaqkunapas, paykunamá Jeremiasta kaynata nirqaku:

¹⁶—Tayta Diospa sutinpi willawasqaykiku palabrakunataqa manam kasukuyman-kuchu. ¹⁷Aswanqa nisqaykuta hinam rurasaku. Ñoqaykuqa hinallam inciensota

kañasaqku, vinotapas hinallataqmi hichasaqku Cielokunapi Reinaman. Kunankama rurasqaykuta hinallam rurasaqku. Ñoqaykuqa rurasaqku ñawpaqmantaraq abueloykupapas, reyniykupapas chaynataq kamachiqniykupapas rurasqankuta hinallam otaq Juda nacionpa llaqtankunapi chaynataq Jerusalem llaqtapa callenkunapi rurasqankuta hinallam. Ñawpaq tiempopiqa mikuyniykupas achkam karqa, hawkam kawsakurqaniku manataqmi ima desgraciapas hamuwarqakuchu. ¹⁸ Cielokunapi Reinaman manaña inciensota kañaptiykuqa chaynataq vinotapas manaña hichaptiykuqa tukuy imam pisiwanku. Ñoqaykupas guerrawan hinaspa yarqayllawanmi asllayarqaniku —nispa.

¹⁹ Warmikunapas nirqakutaqmi:

—Ñoqaykupas tortakunatam ruraraqaniku Cielokunapi Reinaman rikchakuqta. Chay lucerota adoraspaykum inciensotapas kañapurqaniku, hichapurqanikutaqmi vinotapas. Chaykunataqa ruraraqaniku qosaykupa yachasqantam —nispa.

²⁰ Hinaptinmi chayna contestaqnin llapallan warmimanwan qarikunaman Jeremias kaynata nirqa:

²¹ —Juda nacion llaqtakunapi chaynataq Jerusalem llaqtapa callenkunapi qamkunapapas, abueloykichikkunapapas, reynikichikkunapapas, kamachiqnikichikkunapapas chaynataq llapallan runakunapapas incienso kañasaqykichiktaqa ¿Tayta Diosqa qonqarunchum? ¿Payqa manachum cuentata qokurqa? ²² Mana allinkuna rurasqaykichiktawan millakuypaq rurasqaykichiktam Tayta Diosqa manaña aguantayta atirqachu. Chayraykum nacionnikichikqa purmachisqa, chunnichisqa, manaña runayoy ñakasqa kachkan kunan punchawkuna hina. ²³ Inciensota kañaspa Tayta Diospa contranpi huchallikusqaykichikraykum chaynataq yachachikuyninkunaman hina, decretonkunaman hina, kamachikuyninkunaman hina mana kawsasqaykichikraykum tukuy kay desgraciakunaqa sucesuchkankichik kunan punchawkuna hina —nispa.

²⁴⁻²⁵ Jeremiasqa nirqataqmi llapallan runakunamanwan llapallan warmikunaman:

—Kay Egipto nacionpi *yachaq Juda nacionniyoq runakuna, uyariychikyá Israelpa yupaychasqan llapallan Kamachiq Tayta Diospa kayna nisqanta: “Qamkunam warmikichikpiwan rimarqankichik hinaspam chay niwasqaykichikta ruraypaq-rurarqankichik. Qamkunam nichkankichik: ‘Cielokunapi Reinamanmi inciensota kañapunaykupaq prometekurqaniku, prometekurqanikutaqmi vinota hichapunaykupapas. Chay prometekusqaykutaqa cumpliasqakupunim’ nispa. Chaynaqa chay prometekusqaykichiktaqmi cumpliychikpuni. ²⁶ Chaywanpas kay Egipto nacionpi *yachaq Juda nacionniyoq runakuna, ancha reqsisqa sutiyoq ñoqa Tayta Diospa jurasqaytayá uyariychik: Juda nacionniyoq runakunaqa manañam mayqannipas kay Egipto nacionpiqa sutiya rimanqakuñachu. Manañam ninqakuñachu: ‘Kawsaq Señor Diosraykum jurani’ nispaqa. ²⁷ Chayllam kachkani contraykichikpi desgraciakunata kachamunaypaq, Juda nacionmanta hamuq kay Egipto nacionpi *yachaqkunaqa manaña favoreptiyimi pasaypaq tukunaykichikkama wañunkichik guerrawan hinaspa yarqaywan. ²⁸ Guerrapi wañunaykichikmanta lluptispa Egipto nacionmanta Juda nacionman kutiqkunaqa pisillañam kankichik. Chaynaqa Juda nacionpi puchuqkunamanta kay Egipto nacionpiña yachanaykichikpaq llapallan hamuqkunam yachankichik ñoqapa nisqaykunachus icha qamkunapa nisqaykichichus cumplikusqanta. ²⁹ Ñoqa Tayta Diosmi nini: Contraykichikpi rimasqaykuna cumplikunanmantawan kay nacionpi qamkunata castigayanmantam qosqaykichik huk señalta. ³⁰ Juda nacionpa reynin Sedequiastam wañurachiy munaqnin enemigonman otaq Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosorman qoykurqani, chaynatapunim Egipto nacion Rey Faraon Hofratapas qoykusaq wañuchiy munaqnin enemigonman. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.”

Barucpa favorninpi Jeremiaspa rimasqanmanta

45 ¹Josiaspa churin Rey Joacim tawa watamanña Juda nacionpi gobier-nachkaptinmi Diosmanta willakuq Jeremiaspa yachachisqanta Baruc qellqachkaptin payta Jeremias nirqa:

²—Yaw Baruc, Israelpa yupaychasqan Tayta Diosmi kaynata nisunki: ³“Qanmi nichkanki: ‘iAy imañataq kay ñoqapa suerteyqa! Nanayniymanmi llakikuyta-raq Tayta Dios yapaykuwan. Mana pipapas consuelasqan waqaytam amiruniña’ nispa.” ⁴Tayta Diosmi nisunki kaynata: “Hatarichisqayta tuñirachispaymi plantasqaytapas qorata pilachkaq hina horqorusaq. Chaynatamá tukurusaq kay enteron naciontapas. ⁵¿Kikikipaqchum maskachkanki admirakuytaq kaqkunata? Chaykunataqa amañayá maskaychu. Llapallan runakunamanmi desgraciakunata kachamusaq. Qanmi ichaqa maymanña rispaykipas kawsayllapas-kawsankiraq.”

Egipto nacionpa contranpi Jeremiaspa rimasqanmanta

46 ¹Tayta Diosmi paymanta willakuq Jeremiasman willarqa nacionkunapa contranpi. ²Jeremiamamá rimapayarqa Egipto nacionpa contranpi otay chay nacionniyoq Rey Faraon Necaopa tropankunapa contranpi. Paymi kachkarqa Eufates Mayupa patanpi kaq Carquemis llaqtapa hichpanpi. Chay sitiopim Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosor payta vencerurqa Josiaspa churin Joacim tawa wa-tamanña Judá nacionpi gobiernachkaptin. Egipto tropakunapa contranpimá nirqa:

³ Hatun harkachikuna armata alistaychik
peleaq rinaykichikpaq.

Taksa harkachikuna armata alistaychik
peleaq rinaykichikpaq.

⁴ Soldadokunapa caballokunata montoraspayá
chaykunaman sillakuychik.

Cascowan umaykichikta harkachikuspayá
filaman churakuychik.

Qasqo harkachikunaykichikta churakuspayá
lanzaykichiktapas llipipichiychik.

⁵ Ñoqa Tayta Diosmi nini:

Chaywanpas ¿imatataq ñoqqa qawachkani?

Manchakuymanta kutirimuqkunatam qawachkani.

Soldadokunam vencerachikuspa cheqerunku.

Qepankutapas manaña qawarikuspam ayqekunku.

Mancharisqallañam llapallanku kachkanku.

⁶ Utqayllamanña kallpaqkunapas

manam lluptiyta atinkuchu.

Valeroso soldadokunapas

manam ayqeyta atinkuchu.

Norte law Eufates Mayupa
hichpanpim mitkarunku.

Norte law Eufates Mayupa

hichpanpim wichirunku.

⁷ ¿Pitaq wakqa Nilo Mayu hina
llimparistin hamuchkan?

¿Pitaq wakqa lloqlla mayu hina
kuyuyllaña-kuyumuchkan?

⁸ Egipto nacionmi Nilo Mayu hina
llimparistin hamuchkan.

Egipto nacionmi lloqlla mayu hina
kuyuyllaña-kuyumuchkan.

Egipto nacionmi nichkan:

“Mayu hina llimparispaymi
kay pachata taparusaq” nispa.

“Llaqtakunatam runantinta
pasaypaq tuñirachisaq” nispa.

⁹ Silladakunayá kallpachunku.

Carretayoqkunayá utqachunku.

Valerosokunayá lloqsichunku.

Harkachikuna hapiq

Cus nacionniyoq soldadokuna,

qamkunapas lloqsiychikyá.

Flecha manejaq

Lud nacionniyoq soldadokuna,

qamkunapas lloqsiychikyá.

¹⁰ Llapallan Kamachiq ñoqa Señor Diospa

punchawniymi chay punchawqa.

Enemigoykunamanta vengakunay

punchawmi chay punchawqa.

Espadam saksanankama mikuchkaq hina

runakunata wañuchinqa.

Espadam sinkanankama tomachkaq hina

runakunapa yawarninta usuchinqa.

Llapallan Kamachiq ñoqa Señor Diosmi

paykunataqa wañuchisaq.

Eufrates Mayupa patan norte lawpim

paykunataqa wañuchisaq.

¹¹ Sipasman rikchakuq Egipto runakuna,

Galaad lawtayá riychik.

Chaypiyá hampita maskamuychik.

Yanqapaqñam apamuwaq

achka hampikunataqa.

Manañam sanoyachisunkiñachu

chay hampikunaqa.

¹² Penqaypi kasqaykitaqa

llapallan nacionkunam yacharunkuña.

Qapariynikim enteron

kay pachamanpas huntarunña.
 Valeroso runakunam saqmanakurunku
 hinaspam iskayninku wichirunku.

Egipto runakunata Rey Nabucodonosor vencesqanmanta

¹³Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosor Egipto nacionta atacananpaq pasaruptillanmi paymanta willakuq Jeremiasta Tayta Dios rimapayaspan nirqa:

¹⁴Egipto nacionpiyá willakuychik.
 Migdol llaqtapiyá uyarichikuychik.
 Uyarichikuychiktaqyá Menfis llaqtapipas.
 Uyarichikuychiktaqyá Tafnes llaqtapipas.
 “Puestoykichikpi kaspa
 listolla kaychik” nispayá willakuychik.
 “Muyuriqnichikpim runakunata
 espadawan wañuchichkanku” nispayá willakuychik.

¹⁵Apis sutiyoq toro taytachaykiqa
 ¿imanasqataq lluptikurun?
 Ñoqa Tayta Diosmi tuñirachirqani paytaqa.
 Chay toro kaqla taytachaykiqa
 ¿imanasqataq mana hinallapichu sayarun?
 Ñoqa Tayta Diosmi
 tuñirachirqani paytaqa.

¹⁶Soldadoykikunam saqmanakurunku.
 Wichiykuspankum ninakunku:
 “Hatarispayá pasakusunchik.
 Llaqtanchikmanyá kutirikusunchik.
 Nacesqanchik nacionmanyá kutirikusunchik.
 Wañuchiq guerramantayá lluptikusunchik.”

¹⁷Chaypiyá kaynata sutichaychik:

“Egipto nacion Rey Faraonqa
 alabancerollam” nispa.
 “Payqa vencenanpaq kachkaspa
 tiempo pasarachiqmi” nispa.

¹⁸Llapallan Kamachiq Tayta Dios sutiyoqmi nini,
 sutiyrayku juraq reymi nini:
 Moqokunapa chawpinpi
 Tabor Moqo hinaraqmi
 enemigoykiqa qawapasllaña hamunqa.
 Lamar qochapa hichpanpi
 Carmelo orqokuna hinaraqmi
 enemigoykiqa qawapasllaña hamunqa.

¹⁹Egipto nacionniyoq runakuna,
 qepikichiktayá alistakuychik.
 Preso rinaykichikpaqyá alistakuychik.

Menfis llaqtam
chunnichisqa kanqa.

Mana runayoc kananpaqmi
kañasqa kanqa.

²⁰ Kuyayllapaq vaquilla hinam
Egipto nacionqa.

Ichaqa norte lawmanta
hamuq tankayllum kachurunqa.

²¹ Pagasqa soldadokunapas
wirayachisqa torokuna hinam kachkanku.
Enemigonkuta qepanchakuruspa lluptikunqaku.
Manaña aguantayta atispankum lluptikunqaku.
Desgraciapi kananku punchawmi chayaramun.
Castigasqa kananku tiempom chayaramun.

²² Lluptichkaq culebra hinaraqmi
silbakustin lluptinqaku.
Enemigo tropakunaqa
sacha kuchuqkuna hinaraqmi hichpamunqaku.

²³ Ñoqa Tayta Diosmi nini:
Manaña yaykuy atina montepi
sachakunatam kuchunqaku.
Manaña yupay atinam kachkanku.
Aqarway uru hinañam kachkanku.

²⁴ Sipasman rikchakuq Egipto nacionniyoq runakunam
penqaypi rikurinqaku.
Norte law runakunamanmi
entregasqa kanqaku.

²⁵ Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin:

—Tebas llaqtapi Amon sutiyoq taytachankutam castigasqa. Castigasaqtaqmi reyninku Faraontapas, Egipto nacionniyoq runakunatapas, taytacha-mamachankutapas, wakin reyninkutapas chaynataq Faraonpi hapipakuqkunatapas. ²⁶Ñoqa Tayta Diosmi nini: Ñoqam qoykusaq wañuchiy munaqnin enemigonkunaman otaq Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosormanwan serviqninkunaman. Chaywanpas Egipto nacionpiqa ñawpaq tiempokunapi hinam runakuna kaqlamanta *yachanqaku.

Runankunata Tayta Dios salvananmanta

²⁷ Serviqniy Jacobpa castankuna,
qamkunaqa amayá manchakuychikchu.
Israelpa mirayninkuna,
qamkunaqa amayá hukmanyaychikchu.
Karu nacionkunamantam libramusqaykichik.
Miraynikichiktawan kuskatam libramusqaykichik.
Preso risqaykichik nacionmantam libramusqaykichik.
Hinaptinmi kaqlamanta
hawkalla *yachakunkichik.

Manaña pipapas manchachisqanmi
hawkallaña kankichik.

²⁸ Ñoqa Tayta Diosmi nini:

Serviqniy Jacobpa castankuna,
qamkunawan kasqayraykuyá
ama manchakuychikchu.

Cheqerachiptiy chayasqaykichik nacionkunatam
pasaypaqta chinkarachisaq.

Qamkunataqa manam chinkachisqaykichikchu.

Faltakusqaykichikman hinam castigasqaykichik.

Castiganaymantaqa manam lluptiwaqchikchu.

Filistea runakunapa contranpi willakuymanta

47 ¹Gaza llaqtata manaraq Faraon venceruchkaptinmi Filistea runakunapa
contranpi paymanta willakuq Jeremiasman Tayta Dios kaynata nirqa:

² Norte lawmantam

lloqlla hinaraq runakuna hamuchkan.

Llimparichkaq hatun mayu hinam

tropakuna hamuchkan.

Llapallan runakunam qayakunqaku.

Nacionkunapi *yachaqqunam qaparinqaku.

³ Caballokunapa kallpasqanta uyarispankum,

carretakunapa qaparisqanta uyarispankum,

ruedankunapa bulla rurasqanta uyarispankum

taytakunapas churinkuta manaña yanapankuchu.

Manañam paykunaqa ima ruraytapas atinkuchu.

⁴ Filistea runakunata chinkachinankupaq

tiempom chayaramun.

Tiro llaqta yanapaq puchuqkunata

chinkachinanku tiempom chayaramun.

Sidon llaqtata yanapaq puchuqkunata

chinkachinanku tiempom chayaramun.

Filistea runakunatam

Tayta Dios chinkachinqa.

Creta islapi puchuqkunatam

Tayta Dios chinkachinqa.

⁵ Gaza llaqtayoqkunam llakikuymanta

uma chukchankuta rutukurunku.

Ascalon llaqtayoqkunam llakikuymanta

mana rimaña rikurirunku.

Lamar qochapa patanpi puchuqkunaqa

¿haykapikamataq kuchupakunkichikqa?

⁶ “¡Ay Tayta Diospa kachamusqan espada!

¿haykapikamataq mana samankichu?”

nispam ninkichik.

“Yaw espada, vainaykiman kutiykuy”
 nispam ninkichik.
 “Taniruspayá hawkaña kakuy”
 nispam ninkichik.
 7 ¿Imaynataqsi espadaqa samanman
 Tayta Dios kamachichkaptinqa?
 ¿Imaynataqsi espadaqa samanman
 “Ascalon llaqtata atacay”
 nispa kamachichkaptinqa,
 “Lamar qochapa patanpi llaqtakunata atacay”
 nispa kamachichkaptinqa?

Moab nacionpa contranpi willakuymanta

48 ¹ Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi Moab nacion-
 pa contranpi kaynata nirqa:

iAy, Nebo llaqtaqa
 pasaypaq tuñichisqam kanqa!
 Quiriataim llaqtaqa
 vencesqam kanqa.
 Pasaypaq penqayman churasqam kanqa.
 Amparakunanku wasipas taqmasqam kanqa.
 2 Moab nacionpi alabanapaq kaqkunam tukurunku.
 Hesbon llaqtapim chaypa contranpi rimanakurunku.
 Moab nacion chinkachisqa kananpaqmi rimanakurunku.
 Madmen llaqta, qampas chunnichisqam kanki.
 Guerrapi wañunaykipaq amenazasqam kanki.
 3 Horonaim llaqtapi runakunam
 qaparispa nichkanku.
 “Llaqtaykuqa pasaypaq tuñichisqam
 kachkan” nispam nichkanku.
 4 Moab nacionqa tuñichisqañam kachkan.
 Warmachankunapa qaparisqanmi uyarikuchkan.
 5 Luhit cuestatam waqastin richkanku.
 Horonaim llaqtaman uraykuqkunam
 llakikuymanta waqachkanku.
 6 Vidaykichikta salvanaykichikpaqyá ayqekuychik.
 Chunniqqi wiñaq sachacha hinayá kaychik.
 7 Moab castakunaqa rurasqaykichikpim hapipakurqankichik.
 Moab castakunaqa kapuqnikichikpim hapipakurqankichik.
 Qamkunaqa pasaypaq vencesqamá kankichik.
 Quemos sutyoyq taytachaykichiktapas
 presochasqatam apanqaku.
 Sacerdotekunatawan kamachikuqkunatapas
 presochasqatam pusanqaku.

- ⁸ Sapa llaqtamanmi tuñichiqkuna hamunqaku.
 Manam mayqan llaqtapas puchunqaku.
 Qechwankunatapas pasaypaqtam chunnichinqaku.
 Alto patak pampakunatam purmachinqaku.
 Ñoqa Tayta Diospa nisqaypi hinam purmachinqaku.
- ⁹ Moab nacionmanyá rapranta qoychik.
 Pawakunanpaqyá rapranta qoychik.
 Chaypi llaqtakunapas purmachisqam kanqa.
 Mana runayoc kanankamam chunnirunqa.
- ¹⁰ Ñakasqayá kachun Tayta Diospa
 kamachisqanta qellapakuywan ruraq runaqa.
 Ñakasqayá kachun wañuchinanpaq
 kamachisqa kachkaspan mana wañuchiq runaqa.
- ¹¹ Moab nacionniyoq runakunaqa
 qallariyninmantapunim hawkalla kawsakurqaku.
 Paykunaqa manam haykapipas
 presochasqaqa rirqakuchu.
 Urpupi qonchunkama mana kuyuchisqa
 vino hinam paykunaqa kanku.
 Chayraykum gustonpas hinalla kachkan.
 Chayraykum asnayninpas hinalla kachkan.
- ¹² Chayraykum ñoqa Tayta Dios nini:
 Hamuq punchawkunapim
 kachamusaq urpukuna taqtaqkunata.
 Mana imayoc kanankamam taqtarunqa pasaypaqta.
 Chay urputaqa pakiparunqam pasaypaqta.
- ¹³ Moab nacionmi penqarikunqa.
 Quemos sutiyoq taytachanmantam penqarikunqa.
 Israel castakuna hinam penqarikunqa.
 Betel llaqtapi taytachamantam penqakurqaku.
 Confiakusqanku taytachamantam penqakurqaku.
- ¹⁴ Moab nacionqa amañayá nichunchu:
 “Valeroso soldadokunam kaniku” nispaqa.
 Moab nacionqa amañayá nichunchu:
 “Guerrapi peleaq tropakunam kaniku” nispaqa.
- ¹⁵ Moab nacionmi tuñichisqa kanqa.
 Llaqtankunam atacasqa kanqa.
 Akllasqa mozonkunam wañuchisqa kanqa.
 Reywan sutichasqa Tayta Diosmi chaynata nini.
 Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi chaynata nini.
- ¹⁶ Moab nacionpa sasachakuyninmi hichpamuchkanña.
 Hatun desgraciapi rikurirunanmi utqamuchkanña.
- ¹⁷ Moab nacionpa vecinonkunapas
 chay nacionmantayá waqaychik.

Ancha reqsisqa kasqan yachaqkunapas
 chay nacionmantayá waqaychik.
 “iPakisqa vara hinam
 atiyniki rikurirun!” nispayá niychik.
 “iPakisqa tawna hinam
 sumaq kayniki rikurirun!” nispayá niychik.

¹⁸ Sumaq Dibon llaqtapi *yachaqkuna,
 ancha reqsisqa kaynikimantayá uraykamuy.
 Chaki pampapiña tiyanaykipaqyá uraykamuy.
 Moab nacionta chunnichiymi hamurunqaña.
 Amparakunayki torrekunatam tuñirachinqaña.

¹⁹ Aroer llaqtapi yachaqkuna,
 ñanpa patanpi sayaykuspáyá qawariychik.
 Lluptikuq qarikunatayá tapuychik.
 Ayqekuq warmikunatayá tapuychik.
 “¿Imataq sucedekun?” nispayá tapuychik.

²⁰ Moab nacionqa penqaypim kachkan.
 Moab nacionqa mancharisqam kachkan.
 Paymanta llakikuspayá qaparkachaychik.
 Paymanta llakikuspayá willakuychik.
 Arnon Mayupa patanpi kaqkunamanyá nimuychik.
 “Moab nacionqa tuñichisqañam” nispayá nimuychik.

²¹—Alto patak pampakunapi llaqtakunapa contranpi sentenciasqanmi cumplikur-
 qa, chay llaqtakunam karqa: Holon, Jahaza, Mefaat, ²²Dibon, Nebo, Bet-diblataim,
²³Quiriataim, Bet-gamul, Bet-meon, ²⁴Queriot hinaspa Bosra. Cumplikurqataqmi
 Moab nacionpa hichpanpi kaq hinaspa karu lawpi kaq llaqtakunapa contranpipas.

²⁵Tayta Diosmi nin:

Toropa waqran kuchusqa hinam
 Moab nacionpa kallpanqa tukurunña.
 Runapa makin pakikuruq hinam
 Moab nacionpa atiyninga tukurunña.

²⁶ Tayta Diospa contranpi
 hatunchakusqanraykuyá
 Moab nacionta machachiychik.
 Vomitasqanpi qochpanankamayá
 Moab nacionta machachiychik.
 Paymantaqa llapallanku
 burlakunankukamayá
 Moab nacionta machachiychik.

²⁷ Moab nacion ¿manachum qampas
 Israel castamanta burlakurqanki?
 ¿Manachum hapirachikuq

- suwakunamanta hina burlakurqanki?
 Sapa kuti rimaspaykiqa
 ¿manachum paykunata despreciarqanki?
- ²⁸ Moab nacionpi *yachaqkunaqa
 llaqtakunamantayá lloqsiychik.
 Moab nacionpi yachaqkunaqa
 qaqakunapiñayá yachaychik.
 Qaqa patanpi qesachakuq
 paloma hinañayá yachaychik.
- ²⁹ Moab nacion orgulloso
 kasqantaqa uyarirqanchikmi.
 Pay tukuspa hatunchakuq
 kasqantaqa uyarirqanchikmi.
 Runa tukuspa yachaq tukuq
 kasqantaqa uyarirqanchikmi.
- ³⁰ Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:
 Yanqapaq rabiakusqantaqa reqsinim.
 Mana valeq alabakusqantaqa reqsinim.
- ³¹ Chayraykum qaparkachasaq
 Moab nacionmanta.
 Chayraykum qaparisAQ
 lliw Moab nacionmanta.
 “¡Ay, ay!” ninqakum Kir-hares yachaqkunamanta.
- ³² Sibma lawpi uvas huertalláy,
 qanmantaqa waqasaq
 Jazer llaqtaymantapas astawanraqmi.
 Kallmaykikunapas chayarun qochapa patankamaraqmi.
 Jazer llaqta qochapa patankamaraqmi chayarun.
 Purmachiqkunam frutaykitawan uvasnikita tukurun.
- ³³ Moab nacion huertakunapi
 kusikuymanta qapariytam tukusaq.
 Uvas saruna pozopipas vinotam chinkarachisaq.
 Takiwan uvas saruqkunapas manañam kanqachu.
 Kusikuymanta qapariypas manañam kanqachu.
- ³⁴ Hesbon llaqtapi *yachaqkunam qaparichkan.
 Eleale llaqtakamam waqasqankuqa uyarikuchkan.
 Jahaza llaqtakamam qapariyninkuqa uyarikurun.
 Zoar llaqtamanta Horonaim llaqtakamam uyarikurun.
 Eglat-selisiya lawkamam chay qaparisqankuqa chayarun.
 Nimrim Wayqokunapi pukyukunaqa lliwmi chakirun.
- ³⁵ Tayta Diosmi nin:
- Ñoqam chinkarachisaq Moab castakunata.
 Ñoqam chinkarachisaq moqokunapi capillakunata

chaynataq moqokunapi
 animal kañaqkunatapas,
 taytacha-mamachakunaman
 incienso kañaqkunatapas.

- ³⁶ Chayraykum qena hinaraq
 songoy waqachkan Moab runakunamanta.
 Chayraykum qena hinaraq
 songoy waqachkan Kir-hares llaqtayoqkunamanta.
 Waqachkanimá tukuy ima huñusqanku chinkarusqanmanta.
- ³⁷ Lliw runapa chukchantam paqlarunku.
 Lliw runapa barbantam raturunku.
 Llapallankum makinkuta ikipakurunku.
 Llapallankum luto pachawan churakurunku.
- ³⁸ Ñoqa Tayta Diosmi nini:
 Moab runakunatam ñutuypaq-ñutupachkani.
 Mana valeq allpa mankata hinam ñutupachkani.
 Chayraykum Moab nacionpa
 llapallan altosninkunapi waqayllaña uyarikuchkan.
 Chayraykum Moab nacionpa
 llapallan plazankunapi waqayllaña uyarikuchkan.
- ³⁹ Moab nacionmantayá qaparkachaychik.
 Taqmaparusqa kasqanmantayá qaparkachaychik.
 Penqakuymantam pasaypaqña qepanchakurun.
 Muyuriqnin nacionkunapa
 ancha burlakunanñam rikurirun.
 Muyuriqnin nacionkunapa
 mancharikunanñam rikurirun.
- ⁴⁰ Tayta Diosmi nin kaynata:
 Moab nacionpa contranpim
 enemigonkuna hamunqaku.
 Raprankunatapas mastarispa
 pawaykuchkaq anka hinaraqmi atacanqaku.
- ⁴¹ Llaqtakunapas enemigopa dueño chakusqanmi kanqa.
 Amparakuna sitiokunapas vencesqam kanqa.
 Chay punchawpiqa Moab nacionniyoq valerosokunapa
 sonqonmi hukmanyarunqa.
 Wachakuywan ñakariq warmi hinaraqmi
 paykunaqa rikurirunqa.
- ⁴² Manaña nacion kananpaqmi
 Moabqa pasaypaq chinkachisqa kanqa.
 Ñoqa Tayta Diospa contraypi
 hatunchakusqanraykum chinkachisqa kanqa.

- 43 Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:
 Moab runakunaqa monte animalkuna
 hapiqkunapa mancharichisqan hinam kanqaku.
 Pozomanpas otaq toqllamanpas wichiychakuchkaq
 animalkuna hinam kanqaku.
- 44 Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:
 Manchakuymanta lluptiqkunam
 pozoman wichiychakuchkaq.
 Pozomanta lluptiqkunam
 toqllaman wichiychakuchkaq.
 Moab runakunata castiganay tiempota
 chayachimuptiyimi chayna kanqaku.
- 45 Wakin runaqa mana kallpayoqñam lluptirunku.
 Hesbon llaqtapi amparakunankupaqmi lluptirunku.
 Ichaqa Hesbon llaqtamantam nina lloqsirun.
 Sehonpa llaqtanmantam lenguachkaq nina lloqsirun.
 Moab naciontam kuchun-kuchun ruparun.
 Chaqwa ruraqkunapa enteron nacionnintam ruparun.
- 46 ¡Imaynaraq kanki, Moab nacion,
 Quemos sutiyoq taytacha adoraq nacion!
 Qari churikikunatam presochasqata púsarqaku.
 Warmi churikikunatam presochasqata púsarqaku.
- 47 Chaywanpas tukupay tiempokunapim
 kaqllamanta allinyachisqa.
 Moab casta runakunatam
 kaqllamanta allinyachisqa.
 Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

Kaykamam Moab nacionpaq sentencia.

Amon nacionpa contranpi willakuymanta

49 ¹ Amonpa mirayninkunapa contranpim Tayta Dios kaynata nirqa:
 Israelpa mirayninkunaqa ¿manañachu kanku?
 Herecian chaskiqkunapa ¿manañachu kanku?
 Amon castapa taytachan Milcomqa
 ¿imanasqataq Gad castapa allpanta dueño chakuchkan?
 Milcom taytacha yupaychakuchkan?
 ¿imanasqataq Gad castapa llaqtankunapiqa *yachakuchkan?

² Ñoqa Tayta Diosmi nini:
 Hamuchkanmi punchawkuna
 Amon castapa Raba llaqtanpi
 guerrapi qapariykunata uyarichinaypaq
 chaynataq Raba llaqta
 tuñichisqa kaptin

Ilaqtachankunapas ninawan tukusqa kananpaq
 chaynapi Israel castakuna
 Amon castapa herencian allpakunata dueñochakunanpaq.
 Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

- ³ Hesbon Ilaqtapi *yachaqquna,
 Hai Ilaqta tuñirusqanmantayá qaparkachaychik.
 Raba Ilaqtapi warmikunapas
 qaparispayá waqaychik.
 Qamkunaqa lutokuspaykichikyá waqaychik.
 Murallapa qepankunapiyá
 kayman-chayman kallpakachaychik.
 Milcom taytachaykichiktam
 presochasqata apanqaku huklaw nacionman.
 Sacerdotenkunatapas kamachikuqkunatawanmi
 pusanqaku huklaw nacionman.
- ⁴ Yaw mana kasukuq nacion
 ¿imanasqataq qechwaykikunamantaqa alabakuchkanki?
 “Tukuy imapa wiñanan qechwaymi kapuwan”
 nispam alabakuchkanki.
 ¡Qamqa imapas kapuqníkikunapim hapipakuchkanki!
 “Manam pipas atacawanqachu”
 nispam confiakuchkanki.
- ⁵ Llapallan Kamachiq Señor Diosmi nini kaynata:
 Mancharichiqnikitam kachamusaq
 tukuy hinastinmanta.
 Sapakamam qarqosqa
 kankichik chaymantaqa.
 Lluptiqkunataqa manam pipas
 huñunqachu yapamantaqa.
- ⁶ Chaykunapa qepantam
 kaqllamanta allinyachisqa.
 Amonpa mirayninkunatam
 kaqllamanta allinyachisqa.
 Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

Edom nacionpa contranpi willakuymanta

⁷ Llapallan kamachiq Tayta Diosmi Edom nacionpa contranpi kaynata nirqa:

¿Teman Ilaqtapi yachaysapakunapa
 yachayninqa tukurunñachu?
 ¿Entiendeq runakunapa
 consejakuyninqa tukurunñachu?
 ¿Chay yachaysapakunapa
 yachayninqa mana valeqñachu?

⁸ Dedan Ilaqtapi *yachaqquna,

lluptispayá huklawman muyuriychik.
 Dedan llaqtapi yachaqkuna,
 allpapa ukunpiñayá pakakamuspa yachamuychik.
 Esau castakunamanmi sasachakuyta chayachimusaq.
 Castiganay tiempopim paykunaman chayachimusaq.

⁹ Uvasta cosechaspaqa

¿manachum maskapakunankupaq puchunku?
 Suwakunapas tuta hamuspanqa
 ¿manachum kamaqlata suwakunku?

¹⁰ Esau casta runakunatam ichaqa saqeruni mana imayoqta.

Kicharuniñam paykunapa pakakunanku sitiokunata.
 Munaspapas manañam atinmankuchu pakakuyta.
 Churinkunapas, ayllunkunapas chinkarunqam.
 Paykunapa vecinonkunapas chinkarunqam.

¹¹ “Mana tayta-mamayoqkunata uywanaypaqyá

saqeykuway” niqkunaqa manam kanqachu.
 “Viudaykikunatapas ñoqapiña confiakanpaqyá
 saqeykuway” niqkunaqa manam kanqachu.

¹²—Ñoqa Tayta Diosmi nini kaynata: Qatqeyoq vasomanta tomachichkaq hina mana castiganaypaq kaqkunatapas castigachkaptiyqa qampas manapunim castiganaymantaqa lluptiwaqchu, chay qatqeyoq vasomantaqa qampas tomankipunim.

¹³Ñoqa Tayta Diosmi kikiyrayku juraspa nini: Cheqaptapunipas Bozra llaqtaqa kanqa llumpay purmachisqam, chunnichisqam, burlakusqam chaynataq ñakasqam. Llapallan llaqtachankunapas wiñaypaq purmachisqam kanqa.

¹⁴ Tayta Diosmi willachimuwarqa,

nacionkunaman willanaypaqmi willachimuwarqa:

Huñunakuspáy Edom nacionpa contranpi riychik.
 Paykunawan peleanaykichikpaqyá alistakuychik.

¹⁵ Wakin nacionkunamantapas

aswan taksan kaqtam rurasqayki.
 Llapallan runakunapa
 despreciasqan naciontam rurasqayki.

¹⁶ Mancharichikuq kaynikim engañarusunki.

Alto tukuq sonqoyoq kaynikim engañarusunki.
 Qaqapa uchkunkunapim *yachachkanki.
 Alto moqokunapim hapipakuchkanki.
 Anka hinam alto qaqakunapi qesachakuchkanki,
 chaywanpas chaymantam uraykachimusqayki.
 Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

¹⁷—Edom nacion pasaypaqta chinkaruptinmi hukmanyasqallaña kanqaku, chaynin puriqkunapas castigasqayta qawaspankum burlakunqaku. ¹⁸Sodoma, Gomorra chaynataq muyuriqninpi chinkachisqa llaqtakuna hinam Edom nacionpas manaña runayoq kanqa,

manañam chaypiqa samariyllapas-samarinqakuchu. Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.

¹⁹Jordan Mayupa patan montemanta pastokunapa kasqanman lloqsichkaq leon hinam chay sitiomanta Edom nacionniyoq runakunata qonqaymanta lloqsichisaq. ¿Pitaq kanqa chayta rurananpaq akllasqay runaqa? ¿Pitaqsi ñoqa hinaqa kanman? ¿Pitaqsi ñoqawanqa churanakunman? Oveja michiqlkunamantaqa ¿mayqennintaq contraypi sayanman?

²⁰Chaynaqa Edom nacionpa contranpi piensasqaytawan Teman llaqtayoqkunapa contranpi tanteasqaytayá uyariychik: Cheqaptapunim oveja uñachankunatapas qachachyanqaku, purmarachinqakutaqmi michinanku pastollaña waqtankunatapas. ²¹Edom nacionta pasaypaqta venceruptinkum allpapas katkatatanqaraq, qaparisqankupas Puka Lamar Qochakamaraqmi uyarikunqa. ²²Raprakunatapas mastarispá pawaykuchkaq anka hinarraqmi enemigoqa Bosra llaqtata atacanqa. Chay punchawpiqa Edom casta valerosokunapa sonqonmi kanqa wachakuywan ñakariq warmipa sonqon hinarraq —nispa.

Damasco llaqtapa contranpi willakuymanta

²³Damasco llaqtapa contranpim Tayta Dios kaynata willachirqa:

Mana allin noticiakuna uyarisqanwanmi

Hamat llaqtapa hukmayasqa kachkan.

Mana allin noticiakuna uyarisqanwanmi

Arfad llaqtapa hukmanyasqa kachkan.

Mancharikuymantam

mana ima ruraytapas atinkuchu.

Lamar qocha hinarraqmi

hawka kaytaqa mana atinkuchu.

²⁴Damasco llaqtayoqkunapa

manaña kallpayoqmi kachkanku.

Lluptikunankupaqmi qepamanña kutirunku.

Llakikuy katkatataywanmi hapirachikunku.

Wachakuywan ñakariq warmi hinarraqmi kachkanku.

²⁵Alabasqay llaqtapa

¿imanasqataq manaña runayoq qeparun?

Kusichiqniy llaqtapa

¿imanasqataq manaña runayoq qeparun?

²⁶Chayraykumá chay punchawpiqa plazankunapipas

chutarayanqa wañusqa mozonkuna.

Chayraykumá chay punchawpiqa wañuruspa

upallarunqaku llapallan soldadonkuna.

²⁷Damasco llaqtapa murallankunatam kañaykachisaq.

Rey Ben-hadadpa palaciontam ruparachisaq.

Cedar lawpa chaynataq Hazor llaqtapa contranpi willakuymanta

²⁸Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosorpa vencesqan Cedar law kaqkunapa contranpi chaynataq Hazor llaqtapi gobiernaqkunapa contranpim Tayta Dios kaynata willachirqa:

Rispaykichikyá Cedar lawpi runakunata atacamuychik.

- Intipa qespimunan lawpi *yachaqkunatayá wañuchimuychik.
- ²⁹ Karpankutawan ganadonkunatam qechunqaku.
Toldonkutawan servicionkunatam apanqaku.
Camellonkutapas paykunamantam qechunqaku.
“Mancharikuypaq enemigom tukuy hinastinpi kachkan”
nisparaqmi contrankupi qayaykachanqaku.
- ³⁰ Ñoqa Tayta Diosmi nini kaynata:
Hazor llaqtayoqkunaqa cheqellayá lluptiychik.
Allpapa ukunpi pakakamuspayá yachamuychik.
Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosormi
contraykichikpi piensarun.
Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosormi
contraykichikpi tantearun.
- ³¹ Ñoqa Tayta Diosmi nini kaynata:
Rispaykichikyá kikinpi confiakuq
runakunata atacamuychik.
Rispaykichikyá hawkalla *yachakuq
runakunata atacamuychik.
Mana zaguanniyuq mana trancayoqmi
paykunaqa yachanku.
Pasaypaq mana vecinoyuq llaqtam
paykunaqa kanku.
- ³² Ñoqa Tayta Diosmi nini kaynata:
Paykunapa camellonkunatam suwanqaku.
Achka-achka ganadonkutam qatikunqaku.
Tukuy hinastinmanmi cheqechisaq paykunata
otaq sentidon law chukchan rutukuq runakunata.
Tukuy hinastinmantam kachamusaq desgraciata.
- ³³ Hazor llaqtaqa atoqkunapa machayninñam rikurirunqa.
Chay Hazor llaqtaqa wiñaypaq chunniqñam rikurirunqa.
Chay llaqtapiqa manañam pipas *yachanqañachu.
Chaypiqa manañam samariyllapas-samarinqakuñachu.

Elam nacionpa contranpi willakuymanta

³⁴ Juda nacionpi Rey Zedequias gobiernayta qallarichkaptinmi willakuqnin Jeremiasman Elam nacionpa contranpi Tayta Dios kaynata nirqa:

³⁵—Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi kaynata nini:

- Elam nacionpa flechanantam pakiparusaq.
Munaychakunan armantam pakiparusaq.
- ³⁶ Elam nacionpa contranpim wayrachimusaq.
Kay pachapa tawa lawninmantam pukuchimusaq.
Elam nacionniyoqkunatam
cheqechisaq tukuy hinastinman.
Lluptispankum yaykunqaku
llapallan nacionkunaman.

- ³⁷ Ñoqa Tayta Diosmi nini kaynata:
 Enemigonkupa qayllanpim
 Elam nacionta mancharichisaq.
 Wañuchiy munaqninkunapa qayllanpim
 Elam nacionta mancharichisaq.
 Chay nacionpa contranpim
 desgraciata kachamusaq.
 Rupariq nina hinam
 paykunapa contranpi piñakusaq.
 Llapallankuta tukunankamam
 guerrata kachamusaq.
- ³⁸ Ñoqa Tayta Diosmi nini kaynata:
 Elam nacionpim churasaq gobiernanaypaq tiyanayta.
 Chinkarachisaqmi reyninkutawan kamachikuqkunata.
- ³⁹ Ñoqa Tayta Diosmi nini kaynata:
 Chaywanpas tukupay tiempokunapim
 kaqllamanta allinyachisaq.
 Elam nacionniyoq runakunatam
 kaqllamanta allinyachisaq.

Babilonia llaqta vencesqa kanamanta

50 ¹ Tayta Diosmi paymanta willakuq Jeremiasman rimapayaspan Babilonia llaqtapa chaynataq Caldea law runakunapa contranpi kaynata nirqa:

- ² Willakuychik llapallan nacionkunaman.
 Yachayta qoychik chay nacionkunaman.
 Banderata hoqarispayá qapariychik.
 Mana upallaspayá kaynata niychik:
 “Babilonia llaqtaqa vencesqañam rikurirun.
 Bel sutiyoq taytachankupas penqaypiñam rikurirun.
 Marduc sutiyoq taytachankupas ñutupasqañam kachkan.
 Taytacha-mamachankupas penqaypiñam kachkan.
 Mana valeq taytacha-mamachankunapas ñutupasqañam kachkan.”
- ³ Norte law nacionmantam
 Babilonia llaqtapa contranpi hamuchkanku.
 Paykunaqa Caldea nacionpi llaqtakunatam purmachinqaku.
 Runakunapas manaña kanankamam purmachinqaku.
 Animalkunapas manaña kanankamam purmachinqaku.
 Llapallankum chay llaqtakunamanta lloqsispa cheqerunqaku.

Israelpa mirayninkuna Tayta Diosman kutirikunankumanta

⁴—Ñoqa Tayta Diosmi nini: Chay tiempokunapim Israel casta runakunapiwan Juda casta runakuna waqastin maskawanqaku yupaychasqanku ñoqa Tayta Diosta. ⁵Sion Moqopi llaqtaman riq ñanmantam tapukunqaku hinaspa chay llaqta lawman qawarispanku ninqaku: “Hakuchik Tayta Diosman. Wiñaypaq contratota ruraspayá payman hukllawakamusunchik. Chay contratoqa manam haykapiyas qonqasqachu kanqa” nispa.

⁶—Runaykunaqa chinkasqa ovejakuna hinam karqaku, michiqninkunam ñanmanta pantarachispa orqokunapi chequesqata saqerurqaku. Orqon-orqon purispankum kanchankutapas qonqarurqakuña. ⁷Pipas tariqinqa mikuruqmi chaymi chay enemigonkunapas niqku: “Manam ñoqanchikpaqa huchanchikchu. Paykunaqa Tayta Diospa contranpim huchallikururqaku. Mikunanku pasto hinam Tayta Diosqa karqa, abuelonkupa confiakunanmi payqa karqa” nispa.

⁸ Babilonia llaqtamantayá lluptiychik.

Caldea nacionmantayá lloqsiychik.

Ganadowan riq chivato hinayá puntaychik.

⁹ Norte lawmantam achkallaña huñunasqa nacionkunawan atacachisqa.

Babilonia llaqtatam chay lawmanta

atacachispay vencerachisqa.

Paykunaqa flechakunawan allin peleaq soldadokunam.

Paykunaqa flechaspapas hapichiqpuni soldadokunam.

¹⁰ Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:

Caldea nacionpi runakunamantam suwanqaku.

Aminankukamam suwasqankuta apanqaku.

Babilonia llaqta tuñichisqa kananmanta

¹¹ Caldea nacionpi kaq runakuna,
runaykunamanta suwakuq runakuna,
llullu pastopi kallpakachaq vaquilla hinam
pawaykacharqankichik.

Kallpasapa caballokuna hinam

weqeqeqerqankichik.

Chaynatam qamkunapas anchallataña

kusikurqankichik.

¹² Mamaykichik hina Babilonia nacionqa
penqakuyllawanñam kanqa.

Wachakusuqniki hina

llaqtaykiqa penqaypim kanqa.

Wakin nacionkunamantapas

aswan qepallapiñam rikurirunqa.

Mana yakuyoq kaspanmi

manaña imayoq chunningqa.

¹³ Ñoqa Tayta Dios piñakurusqayraykum
manaña runayoq chunningqa.

Ñoqa Tayta Dios piñakurusqayraykum
pasaypaq purmasqa rikurirunqa.

Babilonia llaqtanta puriqkunam
hukmayasqallaña qawanqaku.

Babilonia llaqtanta puriqkunam

castigasqayta qawarispá burlakunqaku.

¹⁴ Llapallan flechaqkunaqa

- Babilonia llaqtapa muyuriqninpiyá churakuychik.
 Babilonia llaqtapa contranpiyá
 mana samaykuspa flechaykichikta flechaychik.
 Ñoqa Tayta Diospa contraypi
 huchallikusqankuraykuyá flechaychik.
- ¹⁵ Tukuy muyuriqninmantayá
 guerrapi qapariyta qapariychik.
 “Babilonia llaqtaqa vencesqañam”
 nispayá qapariychik.
 Torrenkunapas wichisqañam kachkan.
 Murallankunapas taqmasqañam kachkan.
 Ñoqa Tayta Diospa pagasqayman hinayá vengakuychik.
 Paykunapa rurasqanman hinayá paykunawan ruraychik.
- ¹⁶ Babilonia lawpi tarpuqkunatayá wañuchiychik.
 Cosechapi rutuna hapiqkunatayá wañuchiychik.
 Forasterokunata ñakarichiq runakunam
 guerrapi wañunqaku.
 Chayraykum forasterokunaqa nacionninkumanña kutikunqaku.
 Sapakamam maymi kasqanku nacionman lluptikunqaku.

Israel casta runakuna kutimunankumanta

¹⁷—Leonkuna qatikachaptin cheqerachisqa ovejakuna hinam Israel casta runakunaqa. Puntatam ovejata leon mikuchkaq hina Asiria nacionpi rey paykunata mikururqa. Paypa qepantañataqmi ovejapa tullunta kachuchkaq hina Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosor paykunata tukururqa. ¹⁸Chayraykum Israelpa yupaychasqan Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Dios nini: Asiria nacionpa reynin castigasqayta hinam Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosortapas chaynataq nacionnintapas castigasqa. ¹⁹Israel casta runakunataq kutichimustaq ovejakunata mikunan pastokunaman kutichimuchkaq hinam hinaptinmi Carmelo Orqopi, Basan lawpi, Efrain orqokunapi chaynataq Galaad lawpi saksanankukama mikunqaku. ²⁰Ñoqa Tayta Diosmi nini: Chay tiempokunapiqa Israel nacionpa mana allin rurasqankuta maskaptinkupas manam kanqañachu, Juda nacionpa huchankunata maskaspankupas manam tarinqakuñachu. Puchuchisqay runakunapa huchantaqa ñoqam pampachasqa.

Babilonia llaqta vencesqa kananmanta

- ²¹ ^bMerataim llaqtatayá atacamuychik.
 “Pecod llaqtayoqkunatayá atacamuychik.
 Pasaypaqtayá paykunataqa ñoqapaq tukumuychik.
 Ñoqapa tukuy kamachisqayta hinayá ruraychik.
 Ñoqa Tayta Diosmi chaynata nini.
- ²² Peleaqkunapa qapariynintam
 lliw nacionpi uyarichkanku.
 Mancharikuypaq hatun desgraciamantam

^b 50:21 Hebreo simipi Merataim ninanqa: “iskay kutikama hoqarikuq” ninanmi.

^c 50:21 Hebreo simipi Pecod ninanqa: “castigo” ninanmi.

- uyarichkanku.
- ²³ Martilloman rikchakuq Babilonia nacionqa
llapallan naciontam tuñichirqa.
iChay martilloqa kuchusqa
hinaspa pakisqam rikurirunqa!
- ²⁴ Yaw Babilonia llaqta,
contraykipim toqllata hina churaruni.
Mana musyakustin wichiynaykipaqmi churaruni.
Ñoqa Tayta Dioswan churanakusqaykiraykum
hapirachikunki.
Ñoqa Tayta Dioswan churanakusqaykiraykum
presocharachikunki.
- ²⁵ Ñoqa Tayta Diosmi armaykuna waqaychana wasita kicharuni.
Piñakuyniywan castiganaypaqmi armaykunata horqoramuni.
Llapallan Kamachiq ñoqa Señor Diosmi chaynataqa rurani.
Caldea nacionpa contranpim chaynataqa rurani.
- ²⁶ Tukuy hinastinmanta hamuspaya atacaychik.
Kawsaykuna huñunankutayá kicharuychik.
Qechusqaykichiktayá kawsayta hina montoychik.
Mana puchunankupaqyá pasaypaqta purmachiychik.
- ²⁷ Novillonkunata sipichkaq hinayá
soldadonkunata sipiychik.
Nakana sitioman pusachkaq hinayá
runankunata pusaychik.
iImaynaraq kanqaku paykunaqa!
Castiganay punchawmi chayaramun.
iImaynaraq kanqaku paykunaqa!
Castiganay tiempom chayaramun.

²⁸—Babilonia llaqtamanta lluptiramuspa Sion Moqo llaqtaman chayamuqku-
napa willakusqantayá uyariychik. Paykunam willakunku yupaychasqanku ñoqa
Tayta Diospa castigasqaymanta otaq templo tuñichikunata vengakusqaymanta.

- ²⁹ Paykunam ninku:
“Flechawan llapallan peleaqkunatayá qayamuychik.
Babilonia llaqtata atacanankupaqyá qayamuychik.
Chay llaqtapa muyuriqninpiyá
campamentota sayachiychik.
Mana pipas chay llaqtamanta
lluptinankupaqyá harkaychik.
Rurasqanman hinayá
chay llaqtamanqa pagaychik.
Paykunaqa Tayta Diospa
contranpim hatunchakurqaku.
Israelpa yupaychasqan Chuya Diospa
contranpim hatunchakurqaku.”

³⁰ Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:

Chayraykumá chay punchawpiqa plazankunapipas
chutarayanqa chay llaqtayoq mozokuna.

Chayraykumá chay punchawpiqa
wañuruspa upallarunqaku llapallan soldadonkuna.

³¹ Llapallan Kamachiq ñoqa Señor Diosmi kaynata nini:

Contraypi hatunchakuq nacion, contraykipim kachkani.

Qamkuna castiganay punchawmi chayaramun.

Qamkuna castiganay tiempom chayaramun.

³² Hatunchakuq kasqaykiraykum mitkaruspa urmarunki.

Manam pipas kanqachu hatarichisuqniki.

Chay nacionpi kaq llaqtakunatam kañaykusaq.

Lliw muyuriqniki kaqkunatam ruparachisaq.

³³ Llapallan Kamachiq Tayta Diosmi nin kaynata:

—Israel nacionniyoq runakunawan Juda nacionniyoq runakunam ñakarichis-
qa kachkanku. Enemigonku presocharuspam manaña kachaykuya munankuchu.

³⁴ Paykuna reclamaqmi ichaqa ancha atiyniyoq kani. Ñoqapa sutiyqa Llapallan
Kamachiq Tayta Diosmi. Ñoqam paykunataqa defiendesapuni. Chay nacionta
hawkayachispaymi Babilonia nacionpi *yachaqkunatañaataq katkatatachisaq.

³⁵ Ñoqa Tayta Diosmi nini kaynata:

Caldea runakunapa contranpiyá peleamuychik.

Babilonia llaqtayoqkunapa contranpiyá peleamuychik.

Peleamuychiktaqyá chaypi kamachiqkunapa contranpipas.

Peleamuychiktaqyá chaypi kaq yachaysapakunapa contranpipas.

³⁶ Locoyanankukamayá

willakuq tukuqkunapa contranpi peleamuychik.

Mancharikunankukamayá

valeroso soldadokunapa contranpi peleamuychik.

³⁷ Caballonkunapa chaynataq carretankunapa

contranpiyá peleamuychik.

Paykuna ukupi kaq contratasqanku soldadokunapa

contranpiyá peleamuychik.

Warmi hinaña kanankukamayá

paykunawan peleamuychik.

Qori-qollqenkupas suwasqam kanqa peleamuptikichik.

³⁸ Mayunkunatapas chakirachiptikichikmi chakirunqa.

Taytacha-mamachakunapa kananmi Babilonia nacionqa.

Manchakuypaq taytacha-mamachakunapa locoyachisqanmi

chay nacionqa.

³⁹ —Chayraykum chay llaqtapiqa yachanqa purun animalkunawan atoqkunaña
chaynataq avestruz sutiyoyq animalkunaña. Chaypiqa wiña-wiñaypaqmi mana-
ña pipas *yachanqachu. ⁴⁰ Ñoqa Tayta Diosmi nini: Sodoma, Gomorra chaynataq

muyuriqninpi llaqtakuna hinam Babilonia llaqtaqa manaña runayoq kanqa, manañamá chaypiqa samariyllapas-samarinqakuchu.

- ⁴¹ Norte law nacionkunamantaraqmi tropakuna hamuchkan.
 Hatun nacionmantaraqmi tropakuna hamuchkan.
 Kay pachapa cantonmantaraqmi nana-nanaq reykuna hatarimuchkan.
- ⁴² Flechanankutawan lanzankutam hapinqaku.
 Pasaypaq mana llakipayakuqmi kanqaku.
 Lamar qochapa qaparisqan hinaraqmi qaparinqaku.
 Caballokunapi sillasqam hamuchkanku.
 Babilonia llaqtayoq runakuna, contraykichikpim
 peleanankupaq churakamuchkanku.
- ⁴³ Babilonia nacionpa reyninmi chay noticiata uyarirun.
 Makinkunapas manaña kallpayoqmi warkurarun.
 Payqa llakikuywanraqmi hapirachikun.
 Wachakuywan ñakariq warmi hinam rikurirun.

⁴⁴—Jordan Mayupa patan montemanta pastokunapa kasqanman lloqsichkaq leon hinam chay sitiomanta Babilonia nacionniyoq runakunata qonqaymanta lloqsichisaq. ¿Pitaq kanqa chayta rurananpaq akllasqay runaqa? ¿Pitaqsi ñoqa hinaqa kanman? ¿Pitaqsi ñoqawanqa churanakunman? Oveja michiqkunamantaqa ¿mayqennintaq contraypi sayanman? ⁴⁵Chaynaqa Babilonia llaqtapa contranpi piensasqaytawan Caldea nacionpa contranpi tanteasqaytayá uyariychik: Cheqaptapunim oveja uñachakunatapas qachachyanqaku, purmarachinqakutaqmi michinanku pastollaña waqtakunatapas. ⁴⁶Babilonia llaqtata pasaypaqta venceruptinkum allpapas katkatatanqaraq, qaparisqankupas wakin nacionkunamanraqmi uyarikunqa.

Babilonia llaqta tuñichisqa kananmanta

- 51** ¹Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:
 Babilonia llaqtapa contranpim
 tuñichiq wayrata pukuchimusaq.
 Leb-kamai sutiyoq llaqtapa contranpim
 tuñichiq wayrata pukuchimusaq.
- ² Babilonia llaqtapa contranpim
 forasterokunata kachamusaq.
 Erapi trigo wayrachichkaq hinam
 runakunata wischuchisaq.
 Manaña pipas puchunankamam
 chaynata wischuchisaq.
 Desgracia punchawpim
 muyuriqninmanta atacachisaq.
- ³ Flechaqkunapas amayá armankutaqa chutarichunchu.
 Qasqonku harkachinamantapas amayá alabakuchunkuchu.
 Babilonia llaqtapi mozonkunataqa
 ama llakipayarikuspáyá wañuchiychik.
 Babilonia llaqtapi llapallan soldadokunataqa

pasaypaqtayá chinkachiyichik.

⁴ Caldea nacionpim wañusqakuna wischurayanqaku.
Lanzawan tuksipasqakunam callenkunapi wischurayanqaku.

⁵ Israel nacionniyoq runakunawan
Juda nacionniyoq runakunaqa
Ñoqa Tayta Diospa qayllaypim
nacionninkuta huchawan huntachirqa.
Chaywanpas yupaychasqanku ñoqa Tayta Diospa
Israel naciontaqa manam saqerqanichu.
Chaywanpas yupaychasqanku ñoqa Tayta Diospa
Juda naciontaqa manam saqerqanichu.

⁶ Babilonia llaqtamantayá
vidaykichikta salvanaykichikpaq lluptiyichik.
Huchallikuqmasinku kspa
ama castigasqa kanaykichikpaqyá ayqeychik.
Ñoqa Tayta Diospa vengakunay tiempom chayaramunña.
Ñoqa Tayta Diospa pagakunay tiempom chayaramunña.

⁷ Llapallan nacionkunata machachinanpaqmi
Babilonia nacionqa qorimanta vaso hina
makiypi karqa.
Llapallan nacionkunata sinkachinanpaqmi
makiypi karqa.
Chay vasomanta vinota upyaqkunam locoyarqa.
Llapa nacionkunam llumpa-llumpayta locoyarqa.

⁸ Qonqaymantam wichirun Babilonia llaqtaqa.
Qonqaymantam purmarun Babilonia llaqtaqa.
Chay llaqtamantayá qaparkachaychik.
Nanayninpaqyá balsamo hampita apamuychik,
icharaqpas chay llaqtata sanoyachiwaqchik.

⁹ Rikuqkunam ninku:
“Hampirqanikum Babilonia llaqtataqa
ichaqqa manam sanoyanchu chay llaqtaqa.
Chaynaqa saqeruspáyá kutikusunchik.
Sapakamayá llaqtanchikman kutikusunchik.
Huchanmanta castigasqa kasqanmi
cielokamaraq hoqarikurun.
Paypa huchanmanta castigasqa kasqanmi
puyukamaraq hoqarikurun.

¹⁰ Tayta Diosmi sentenciaspa favoreceykuwanchik.
Sion Moqo llaqtamanyá hakuchik.
Yupaychasqanchik Diospa rurasqanmantayá willakamusunchik.”

¹¹ Tayta Diosmi Babilonia llaqtata castiganqa.
Templonta tuñirachisqanraykum vengakunqa.

- Flechaykichiktayá alistakuychik.
 Harkachikuna armaykichiktayá hapiychik.
 Media nacionpa reyninkunatam
 Tayta Dios sonqochamuchkan.
 Babilonia llaqtata tuñichinankupaqmi
 Tayta Dios tanteamuchkan.
- ¹² Babilonia llaqtapa murallanta atacanaykichikpaqyá
 banderata hoqariychik.
 Llaqta cuidaqqunaman yapaspayá
 waqaychaqqunata churaychik.
 Yaykunanpaqyá wateqaq
 soldadokunata alistaychik.
- Tanteaspa rimasqantam
 Tayta Diosqa ruraron.
 Babilonia llaqtayoqqunapa
 contranpim chaynata ruraron.
- ¹³ Hatun mayupa patanpi *yachaqqmi qamqa kanki.
 Ancha qori-qollqeyoqqmi qamqa kanki.
 Puchukanayki tiempom chayaramunña.
 Engañaspa apuyaynikim tukurunña.
- ¹⁴ Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi juraspay nini:
 Enemigoykikunawanmi aqarway urukunawan
 hinaraq inturachisqayki.
 Paykunawanmi qampa contraykipi qayaykachachisqayki.

Tayta Diosta alabanapaq taki

(Jer 10:12-16)

- ¹⁵ Tayta Diosmi kay pachata
 rurarqa atiyininwan.
 Tukuy kay pachapi kaqtam
 takyachirqa yachayninwan.
 Cielokunatapas mastarirqam
 ancha entiendeyninwan.
- ¹⁶ Rimariptinmi cielopi yakukuna
 sinchillataña qaparimun.
 Kay pachapa patankunamantam
 puyukunata hatarichimun.
 Paymi paramunanpaqqas llipyachimun.
 Waqaychasqanmantam
 wayrakunatapas horqomun.
- ¹⁷ Llapallan runakunam asno hinaña rikurirunku.
 Llapallan runakunam mana yachayniyoqña rikurirunku.
 Taytacha-mamacha ruraqqunam penqarikunku.
 Metal chulluchisqanmantam penqarikunku.
 Fundisqa taytachakunaqa engaño llam rikurirun.

- Mana espirituyoq kaspam engañolla rikurirun.
 18 Mana imapaq valeqmi chay taytachakunaqa.
 Asikuypaq hinam chay taytachakunaqa.
 Pasaypaq chinkachisqam kanqaku.
 Castigo punchawpim chinkanqaku.
 19 Manam chaynachu Jacobpa Diosninqa.
 Tukuy imapas unanchaqmi payqa.
 Runankunapaqmi Israel aylluta akllakurqa.
 Llapallan Kamachiq Tayta Dioswan sutichasqam payqa.

Nacionkunata Babilonia nacionwan Tayta Dios castigananmanta

- 20 Tayta Diosmi Babilonia nacionta nin kaynata:
 Maqanay arma hinam qamqa kanki.
 Guerrapi peleanay arma hinam qamqa kanki.
 Qanwanmi nacionkunata maqapani.
 Qanwantaqmi gobiernaqkunatapas maqapani,
 21 chaynataq caballokunatawan
 sillakuqnintapas
 chaynataq carretakunatawan
 manejaqninkunatapas.
 22 Qanwanmi warmikunatawan
 qarikunata maqapani.
 Qawanmi machukunatawan
 warmakunata maqapani.
 Qanwanmi mozokunatawan
 doncellakunata maqapani.
 23 Maqapanitaqmi michiqkunatawan ovejankunatapas.
 Maqapanitaqmi yapuqkunatawan bueyesninkunatapas.
 Maqapanitaqmi gobiernaqkunatawan kamachiqkunatapas.

Babilonia llaqta castigasqa kananmanta

- 24 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
 Babilonia llaqtamanmi pagasaq
 Sion Moqopi mana allinkuna rurasqanmanta.
 Caldea nacionmanmi pagasaq
 Sion Moqopi mana allinkuna rurasqanmanta.
 Qayllaykichikpim pagasaq mana allinkuna rurasqanmanta.
 25 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
 Nacionkuna tuñichiq orqo,
 qampa contraykipim ñoqaqa kachkani.
 Kay pachapi kaqkuna tuñichiq orqo,
 qampa contraykipim ñoqaqa kachkani.
 Atiyniytam qanman qawachisqayki.
 Alto qaqamanta hinam kumpamusqayki.
 Rupasqa orqota hinañam rurarusqayki.

- 26 Ñoqa Tayta Diosmi nini:
 Wasipa esquinanpaqpas
 manañam rumikitaqa hoqarinqakuñachu.
 Wasipa cimientonpipas
 manañam rumikitaqa churanqakuñachu.
 Wiñaypaq urmaruspa
 manaña kanki chaypiñachu.
- 27 Babilonia nacionpa contranpiyá
 hoqariychik banderata.
 Nacionkuna alistakunanpaqyá
 toychik cornetata.
 Chay nacionpa contranpiyá
 hatarichiychik tropakunata.
 Ararat nacionmantayá
 tropakunata hatarichimuychik.
 Mini nacionmantayá
 tropakunata hatarichimuychik.
 Askenaz nacionmantayá
 tropakunata hatarichimuychik.
 Chay tropakunapa kamachiqnintayá nombraychik.
 Purmachiq aqarway urukunatapas hinarayyá
 caballopi silladakunatapas hatarichimuychik.
- 28 Nacionkunatayá alistaychik payta atacanankupaq.
 Media nacionpi reykunatayá alistaychik atacanankupaq.
 Alistaychiktaqyá gobiernaqkunatawan llapa
 prefectokunatapas.
 Alistaychiktaqyá munaychakusqanku llapallan
 nacionkunatapas.
- 29 Babilonia llaqtapaq tanteasqanta
 Tayta Dios rurasqanraykum
 allpapas kuyuriruspa katkatatarun.
 Mana runayoq hinaspa tuñichisqa kananpaqmi
 Tayta Diosqa tantearun.
- 30 Babilonia llaqtapa valeroso soldadonkunaqa
 manam peleankuñachu.
 Pakakunanku sitiokunapi qeparuspa
 manaña lloqsinkuñachu.
 Paykunaqa kallpanku tukuruptinmi
 warmikuna hinaña kachkan.
 Llaqtankupi wasinkupas
 kañasqañam kachkan.
 Zaguanninkupa cerrojonkunapas
 pakipasqañam kachkan.
- 31 Willakuqkunam qatinasninpi kachkanku.

Babilonia nacionpa reyninman willaqmi kallpachkanku.
 Enteron llaqtan vencerachikusqanmanta
 willaqmi kallpachkanku.

- ³² Mayupa vadonkunam dueñochakusqaña.
 Soqosllaña sitiokunam kañasqaña.
 Guerrapi peleaqkunam mancharikurunña.
- ³³ Israelpa yupaychasqan ñoqa Tayta Diosmi nini,
 Llapallan Kamachiq ñoqa Tayta Diosmi nini:
 Sumaq Babilonia llaqtaqa
 trillana tiempopi era hinam rikurirunqa.
 Chayaramunñam Babilonia llaqtaqa
 cosechasqa hina kananqa.
- ³⁴ Babiloniapa reynin Nabucodonosormi
 kachuparuwaspan ñuturuwarqa.
 Vacio mankata hinam
 mana imayoqta payqa saqeruwarqa.
 Culebra hinam millpuruwaspan
 wiksanta huntarachirqa.
 Gustasqan kapuqniykunata
 saksaruspanmi wischuruwarqa.

- ³⁵ Jerusalem llaqtapi *yachaqmi nin:
 Ñakarichivasqanmantayá
 Babilonia llaqtaqa ñakarichun.
 Sion Moqo llaqtapi *yachaqmi nin:
 Runaykunata wañuchisqanpi hinayá
 Caldea nacionpi yachaqkunapas wañuchun.

Israelpa castankunaman prometesqanmanta

- ³⁶ Chayraykum Tayta Dios nin:
 Ñoqam asuntoykimanta defiendesqayki.
 Enemigoykikunata vengakuspaymi defiendesqayki.
 Babilonia nacionniyoqkunapa
 lamar qochantam chakirachisqaq.
 Babilonia nacionniyoqkunapa
 pukyunkunatam chakirachisqaq.
- ³⁷ Babilonia llaqtaqa tuñiruspam montorayanqa.
 Babilonia llaqtaqa atoqkunapa *yachananñam kanqa.
 Runapa manaña yachanan chunniq sitiom kanqa.
 Qawaqninkunapas admirakusparaqmi burlakunqa.
- ³⁸ Leonkuna hinam kuskanku qaparinqaku.
 Malta leonkuna hinam qaparkachanqaku.
- ³⁹ Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:
 Rupaypi yakunayachikuptinkum tomachisqaq.
 Venceqkuna hina kusikunankupaqmi sinkarachisqaq.
 Manaña rikchanankupaqmi wiñaypaq puñurachisqaq.

- 40 Nakanapaq malta carnerokunata
pusachimuchkaq hinam paykunataqa pusachimusaq.
Poqosqa carnerokunatawan chivatokunata
pusachimuchkaq hinam paykunataqa pusachimusaq.

Babilonia llaqta vencesqa kananmanta

- 41 Sesacwan sutichasqa Babilonia llaqtaqa
¿imaynanpitaq vencesqa rikurirun?
Llapallan nacionpa alabasqan Babilonia llaqtaqa
¿imaynanpitaq dueñochakusqa rikurirun?
Wakin nacionkuna Babilonia llaqtata qawaspam
llupayllataña mancharikurun.
- 42 Lamar qocha lloqsiramuspam pamparun.
Achkallaña olankunam Babilonia nacionta pamparun.
- 43 Chay nacionpi llaqtakunapas pasaypaq
chunnichisqam rikurirun.
Chaykunaga chaki allpa manaña imapa
kananmi rikurirun.
Chay llaqtakunapiqa manañam pipas *yachanqañachu.
Manañam pipas samariyllapas-samarinqachu.
- 44 Bel taytachatam Babilonia llaqtapi castigasqa.
Imapas millpusqankunatam ñoqaqa aqturachisqa.
Chay taytachamanqa manañam rinqakuñachu nacionkunaga.
Babilonia llaqtapa murallankunapas tuñisqañam kanqa.
- 45 Runaykuna, lloqsiychik chay llaqtamanta.
Sapakamayá libraychik vidaykichikta.
Ñoqa Tayta Diospa piñakuyniyantayá librakuychik.
Rupariq nina hina piñakuyniyantayá librakuychik.
- 46 Nacionpi rimaykuna kaptinqa
amayá hukmanyaychikchu.
Nacionpi rimaykuna kaptinqa
amayá manchakuychikchu.
Sapa watam hukta-hukta rimanqaku.
Kay nacionpi ñakariy kananmantam rimanqaku.
Gobiernaqkunapura peleanankumantam rimanqaku.
- 47 Chaynaqa hamuchkanmi punchawkuna
Babilonia llaqtapi taytachakunata castiganaypaq.
Chaynaqa hamuchkanmi punchawkuna
enteron nacionpuni penqaypi rikurinanpaq
chaynataq llapallan ayankunapas
llaqtapi wischurayananpaq.
- 48 Ñoqa Tayta Diosmi kaynata nini:
Cielokunapi kaqkunam kusikuywan qaparinqa
Babilonia llaqta vencesqa kaptin.
Kay pachapi kaqkunapas tukuy imantinmi

kusikunqa chay llaqta vencesqa kaptin.
Chaykunamá kusikuywan qaparinqa
norte lawmanta tuñichiqkuna hamuptin.

- ⁴⁹ Babilonia runakunam
enteron kay pachapi runakunata wañuchirqaku.
Babilonia llaqtam vencesqa kanqa
Israel casta runakunata wañuchisqanrayku.

Babiloniapi kaq Israel castakunapaq willakuymanta

- ⁵⁰ Guerramanta lluptiqkunaqa
ama sayaykuspáyá ripuychik.
Karupiña kaspaykichikpas
Tayta Diosmantayá yuyariychik.
Karupiña kaspaykichikpas
Jerusalen llaqtamantayá yuyaymanaychik.
- ⁵¹ Qamkunam ninkichik: “Tratawasqankuta uyarispaykum
hatun penqaypi kachkaniku” nispa.
“Tayta Diospa temlonpi santuariokunaman
forasterokuna yaykusqanmantam
penqakuyllawanña kachkaniku” nispa.
- ⁵² Chaynaqa hamuchkanmi punchawkuna
Babilonia llaqtapa taytacha-mamachankunata castiganaypaq.
Chaynaqa hamuchkanmi punchawkuna
enteron nacionpi heridokuna
‘ay, ay’ ninanpaq.
- ⁵³ Babilonia llaqtaqa cielokamaña hatarichisqa kaptinpas,
amparakunan sitiokunata alto-altota ruraptinpas
ñoqam tuñichiqkunata kachamusaq chaykamapas.
Chaynatam ñoqa Tayta Dios nini.

Babilonia llaqtata tuñichisqankumanta

- ⁵⁴ Babilonia llaqtamantam qapariyllaña
uyarikamuchkan.
Caldea nacion tuñirusqanmantam qapariyllaña
uyarikamuchkan.
- ⁵⁵ Tayta Diosmi Babilonia llaqtata tuñichichkan.
Ancha qapariyninkutam upallachichkan.
Enemigonkunam achka yakupa olankuna hinaraq
qaparimuchkan.
Enemigonkunam lamar qocha choqakamuchkaq hinaraq
qaparimuchkan.
- ⁵⁶ Babilonia tuñichiqkunam hamurunku.
Paypa tropankunatam presocharunku.
Paykunapa flechanantam pakiparunku.
Rurasqankuman hina pagaqmi Tayta Diosqa.
Chayraykum paykunaman chaynata paganqa.

- ⁵⁷ Llapallan Kamachiq sutiyoqmi kaynata nini,
 ñoqa Rey Tayta Diosmi kaynata nini:
 Babilonia llaqtapi kamachikuqkunatawan
 *yachaysapakunatam sinkachisaq.
 Gobiernoqkunatapas, prefectokunatapas,
 valeroso soldadokunatawanmi sinkachisaq.
 Wiñaypaqmi manaña rikchanankukama
 paykunata puñuchisaq.
- ⁵⁸ Llapallan Kamachiq Ñoqa Tayta Diosmi nini:
 Babilonia llaqtapa rakta-rakta murallankunatam
 pasaypaqta pampayachinqaku.
 Babilonia llaqtapa hatun zaguan punkunkunatam
 kañaykunqaku.
 Yanqapaqmi llamkaqkunapas hatarichirqaku.
 Nina tukurunpanpaqmi yanqapaq pisiparqaku.

Babilonia llaqtapi kaqkunaman Jeremiaspa willachimusqanmanta

⁵⁹ Juda nacionpa reynin Sedequias tawa watamanña gobiernachkaptinmi payta Babilonia llaqtaman pusarqaku Seraiastawan kuskata. Seraiasqa karqa Neria spa churinmi otaq Maasiaspa willkanmi. Seraiasqa karqa tropakunapa imankunamantapas nanachikuqmi. Kay Seraiastam Diosmanta willakuq Jeremias kunarqa. ⁶⁰Babilonia llaqtapa contranpi castigokuna hamunanmantam Jeremias qellqarqa libropi, chay llaqtapa contranpi qellqaruspanñam ⁶¹Seraiasta nirqa:
 —Babilonia llaqtaman chayaspaykim kay libropi tukuy qellqasqa kaqta leenki ⁶²hinas pam ninki: “Dios Taytalláy, kay llaqtata chinkachinaykipaqmi rimarqan-ki chaynapi manaña runayoq, manaña animalniyoq wiñaypaq chunninanpaq” nispa. ⁶³Kay libro leeyta tukuruspaykiñataqmi kay libroman rumita watarunki hinas pam Eufra tes Mayupa chawpinman wishchuykunki. ⁶⁴Chaymantañataqmi ninki: “iKaynatam Babilonia llaqtaqa chinkarunqa! Tayta Diospa castigo kachamusqanwan tuñiruspanmi manaña mastaqa hatarinqañachu” nispa.
 Kaypim tukun Jeremiaspa rimasqankuna.

Juda nacionpi Rey Sedequiaspa gobiernasqanmanta

(2 R 24:18-20. 2 Cr 36:11-16)

52 ¹Rey Sedequiasqa is kay chunka hukniyoq watanpim gobiernayta qallaykurqa. Jerusalen llaqtapim gobiernarqa chunka hukniyoq wata. Paypa mamanmi karqa Libna llaqtayoq Jeremiaspa churin Hamutal. ²Chay Rey Sedequiasqa Tayta Diospa qayllanpim mana allinkunata rurarqa Rey Joacimpa tukuy rurasqanta hina. ³Chayraykum Jerusalen llaqtapa chaynataq Juda nacionpa contranpi Tayta Dios piñakuruspan qayllanmanta wishchururqa.

Jerusalen llaqta tuñichisqa kasqanmanta

(2 R 24:20. 25:7. Jer 39:1-7)

Sedequiastaqmi Babilonia nacion reypa contranpipas hoqarikururqa. ⁴Isqon watamanña Rey Sedequias gobiernachkaptinmi chunka kaq killapa chunka kaq punchawninpi Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosor lla pa tropankunapiwan Jerusalen llaqtapa

contranpi hamuruspan muyuriqninpi churakururqa. Campamentonta sayarachispanmi llaqtapa contranpi hawa lawninpi perqata hatarirachirqa. ⁵Chaynapimá Jerusalen llaqtaqa enemigonpa chawpichasqan karqa Sedequiaspa gobiernasqan chunka hukniyoq watakama. ⁶Tawa kaq killapa isqon punchawninpi llaqtapi runakuna puraminti yarqaymanta karqaku mikunankupaq manaña imapas kaptin. ⁷Llaqtapa murallanta Babilonia tropakuna toqoruptinkum Jerusalen llaqtapi llaqa soldadokuna tutallan lluptirurqaku llaqtapa punkunmanta riq ñanninta. Chay punkum karqa iskay perqapa chawpinpi otaq reypa huertanpa hichpanpi. Paykunaqa ayqekurqaku Babilonia soldadokuna llaqtapa muyuriqninpi kachkaptinkum. Reypas pasakurqamá Araba Qechwaman riq ñanninta. ⁸Babilonia tropakunañaataqmi qatipaspanku Rey Sedequiasta hapiramurqaku Jerico llaqtaman riq pampapi. Sedequiaspa tropankunañaataqmi sapallanta saqeruspanku cheqekururqaku. ⁹Rey Sedequiasta presocharuspankum Babilonia nacionpa reyninman púsarqaku. Paymi kachkarqa Hamat law Ribla llaqtapi. Chaypim Sedequiasta sentenciarqaku. ¹⁰Chay Ribla llaqtapi Sedequias qawachkaptinmi churinkunata Babilonia nacionpa reynin wañuchirqa. Wañuchirqataqmi Juda nacionniyoq llaqallan kamachikuqkunatapas. ¹¹Rey Sedequiastañaataqmi ñawinkunata horqorachispa bronce cadenawan watasqata Babilonia llaqtaman pusachirqa. Chaypim wañunankama carcelpi karqa.

Jerusalen llaqtapi templo tuñichisqankumanta

(2 R 25:8-21. 2 Cr 36:17-21. Jer 39:8-10)

¹²Babilonia nacionpa reynin Nabucodonosor chunka isqonniyoq watamanña gobiernachkaptinmi pichqa kay killapa chunka kaq punchawninpi Jerusalen llaqtaman chayaramurqa reyta waqaychaq soldadokunapa capitannin otaq reypa serviqnin Nabuzaradan. ¹³Paymi kañaykachirqa Tayta Diospa templonta, reypa palacionta, Jerusalen llaqtapi llaqallan wasikunata hinaspá kamachikuqkunapa llaqallan wasikunata. ¹⁴Reyta waqaychaq soldadokunapa capitanninwan kaq Babilonia nacionniyoq llaqallan soldadokunam Jerusalen llaqtapa muyuriqninpi murallata taqmarurqaku. ¹⁵Reyta waqaychaq soldadokunapa capitannin Nabuzaradanmi presocharusqata púsarqa Jerusalen llaqtapi puchuy runakunata, Babilonia nacionpa reyninman qokuq runakunata chaynataq wakín comun runakunatapas. ¹⁶Reyta waqaychaq soldadokunapa capitanninqa wakcha runakunallatañam chay nacionpiqa puchuykachirqa uvas huertakunatawan chakrakunata llamkanankupaq.

¹⁷Tayta Diospa templonpi bronce pilarkunata, tiyanankunata chaynataq templopi yaku churananku bronce estanqueta ñutuparuspankum chay llaqa bronce Babilonia lawman aparqaku. ¹⁸Aparqakutaqmi mankakunatapas, palakunatapas, mechero limpiakunatapas, tazonkunatapas, wisllakunatapas, servichikunanku bronce manta llaqa serviciokunatapas, ¹⁹medianokunatapas, incienso qontichinatapas, tazonkunatapas, mankakunatapas, candelokunatapas, wisllakunatapas chaynataq vino hichanankupaq vasokunatapas. Tukuy ima qorimanta kaqkunata chaynataq qollqemanta kaqkunatapas reyta waqaychaq soldadokunapa capitanninmi aparqa. ²⁰Templopi kananpaqmi bronce manta Salomon rurachirqa chay iskay pilarkunata, rurachirqataqmi estanquetawan estanquetaq tiyanan chunka iskayniyoq torokunatapas chaynataq carretakunatapas, chaykunapa llasayninqa manaña yupay atinam karqa. ²¹Sapa pilarkunapa sayayninmi karqa pusaq metro masnin. Muyuriqninmi karqa pichqa metro parten. Chay pilarkunaqa karqa vacio ukuyoqmi hinaspá yaqa tawa dedo raktayoqmi. ²²Sapa pilarkunapa puntanmi karqa bronce manta adornoyoq. Sapa adornopa sayayninmi karqa iskay metro masnin,

chay adornopa muyuriqninmi karqa granadawan adornasqa bronce manta malla. Iskaynin pilarkunam hina chaynalla karqa. ²³Pilarkunapa puntanpi kaq sapa adornopim karqa pachak granadakuna, isqon chunka soqtayoq granadakunaqa sutillam rikurirqa.

Juda nacion runakunata huklaw nacionman preso pusasqankumanta

(2 R 25:18-21)

²⁴Reyta waqaychaq soldadokunapa capitanninqa púsarqataqmi sacerdotekunapa jefen Seraiastapas, payman qatinqin sacerdote Sofonias tapas chaynataq punkukunawan cuentallikuq kimsa runakunatapas. ²⁵Llaqtapi runakunamantapas presocharqam soldadokunapa capitanninta, presocharqataqmi Rey Sedequiaspa consejaqnin llaqtapi *yachaqa qanchis runakunatapas chaynataq tropakunapa capitanninpa secretariontapas, payqa karqa guerrapaq runakuna huñumuqmi, presocharqataqmi llaqtapi yachaqa soqta chunka runakunatapas. ²⁶Paykunatamá púsarqa reyta waqaychaq soldadokunapa capitannin Nabuzaradan, púsarqaqa Ribla llaqtapi kaq Babilonia nacionpa reyninmanmi. ²⁷Babilonia nacionpa reynin kamachiptinmi Hamat law Ribla llaqtapi paykunata wañurachirqaku.

Chaynatamá Juda nacionniyoq runakunaqa allpankumanta preso púsasqa karqaku. ²⁸Qanchis watamanña rey Nabucodonosor gobiernachkaspanmi Juda nacionmanta preso chasqata púsachirqa kimsa waranqa iskay chunkan kimsayoq runakunata. ²⁹Chunka púsaniyoq watamanña gobiernachkaspanñataqmi Jerusalem llaqtamanta preso chasqata púsachirqa púsachirqa pachak kimsa chunkan iskayniyoq runakunata. ³⁰Iskay chunka kimsayoq watamanña Nabucodonosor gobiernachkaptinmi reyta waqaychaq soldadokunapa jefen Nabuzaradan Juda nacionmanta púsarqa qanchis pachak tawa chunkan pichqayoq runakunata. Llapallan preso púsasqankum karqa tawa waranqa soqta pachaknin runakuna.

Babilonia llaqtapi kachkaptin Rey Joaquina kacharisqankumanta

(2 R 25:27-30)

³¹Juda nacionpa reynin Joaquina Babilonia nacionman preso púsasqankum richkarqa kimsa chunka qanchisniyoq watamanña, chay watapa chunka iskayniyoq killanpim, iskay chunka qanchisniyoq punchawninpi chay Rey Joaquina carcelmanta horqorurqa. Paytaqa horqorurqa Evil-merodac sutiyoq Babilonia nacionpa reyninmi, horqorurqaqa gobiernayta qallarisqa watapim. ³²Kuyakuywan rimapayaspanmá chay llaqtapi wakín reykunamantapas aswan reqsisqatarqa churarqa. ³³Carcelpi kasqa pachanta mudarachiptinmi reywan kuska mikurqa wañukunan punchawkama. ³⁴Kawsanan punchawkamam sapa punchaw mikunanpaq qoqku Babilonia nacion reypa qosqa mikuyta.